

DE

Jutri bomo slavili rojstni dan naše republike. S pesmijo in s cvetjem pa z zastavami in s topovskimi salvami.

Dan republike. To je naš največji praznik, resnično praznik vseh v domovini. Republika. S krvjo plačana in v ognjeni vihri porojena. Zdaj je naša in samo naša! Nihče je ni zaprl v slonokoščeno kletko parlamenta, ni postala last izbrancev. Naša je, last nas vseh, z nami živi in se razvija. Saj smo pravzaprav republika mi sami, smo njeno uresničenje in njeno utelešenje.

... Ko se v komandni sobi tovarne glinice sestanejo k posvetu delavci v enoti – je to republika!

... Ko se pod jeseniškimi plavži sestane delovna skupina, da bi odločila o ustvarjenem dohodku – je to republika!

... Ko zaseda delavski svet v koprskem Tomosu – je to republika!

... Ko se sestane zbor narodov – je to republika!

Tako je torej vsa naša družba postala parlament naše republike, mi vsi pa poslanci v njem. Vsak na svojem področju in vsak v skladu s svojimi pristojnostmi odločamo o usodi in bodočnosti naše republike. O lastni usodi.

Tolikšnega parlamenta in toliko poslancev že zdaj nima nobena druga republika na svetu. Ko pa bomo uresničili vse tisto, kar smo že zapisali v ustavo in kar še snujemo, potem bo resnično vsak delavec lahko uveljavljal svoje dejanske interese in jih uresničeval kot skupni interes ter tako tudi v resnici odločal kot povsem enakopraven član v parlamentu naše republike. Republike delavcev.

Ko bomo torej jutri izrekli zdravico v čast republike, se spomnimo tudi tega, da je prav-

DELAVSKA ENOTNOST

27. NOVEMBRA – ŠT. 47-48 – L. XXIX

... Ko se zberejo delegati ljubljanske kulturne skupnosti – tudi to je republika!

... Ko zaseda novomeška občinska skupščina – to je republika.

... Ko se zberejo k razpravi o planu za prihodnje leto poslanci republiškega gospodarskega zbora – tudi to je republika!

zaprav utelešena v nas samih, da živi z nami in da je imamo toliko, kot je sami hočemo. V komandni sobi Tovarne glinice, pod jeseniškimi plavži, v koprskem Tomosu, v ljubljanski kulturni skupnosti, v novomeški občinski skupščini, v republiškem gospodarskem zboru, v zboru narodov... V vsem našem parlamentu, ki se mu družba pravi.

Ob dnevu republike želijo vsem delovnim ljudem še veliko delovnih uspehov

— republiški svet ZSS
— republiški odbori
in
ČZP Delavska enotnost

● OKROGLA MIZA DE
**Predolge noči
utrujenih rok**

● STRAN 2

**Pod Mežakljo
talijo železo
pa tudi odnose**

● STRAN 3

pravi naslov za denarne zadeve
ljubljska banka

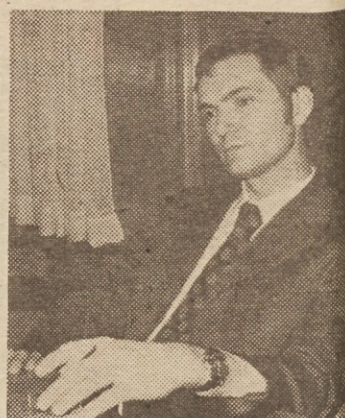
M Mercator 461 PRODAJALN

vreme ni zanesljivo

zanesljiv je

indip

Ali v delovnih organizacijah sploh kaj razmišljajo o odpravljanju nočnega dela žensk in mladine? S kakšnimi problemi se pri tem srečujejo, kje vidijo izhod? Na kakšen odmev so po kolektivnih naletih sklepi III. kongresa Sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije decembra lani v Kranju, ki terjajo postopno in načrtno odpravljanje takega dela?

To so le nekatera izmed vprašanj, ki si jih zastavljamo v priporočilih na VIII. kongres slovenskih sindikatov in o katerih so spregovorili udeleženci naše okrogle mize o nočnem delu žensk in mladine. Razgovora so se udeležili (z leve proti desni): Jože SINTIČ, tajnik RO Sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije Franc ISTENIČ, predsednik tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata TEKSTILINDUS Kranj Janez ŠILC, tajnik sin-

likalne konference ZP ISKRA Kranj Jože MIKLIČ, namestnik predsednika izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata NOVOTEKS Novo mesto; Franc MAHNE, tajnik tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata EMO Celje, in Jože VUNDER, šef kadrovske-socialne službe v tovarni GORENJE Velenje. Razgovor pa je vodil in ga pripravil za tisk novinar MILAN GOVEKAR.

PREDOLGE NOČI UTRUJENIH ROK

„PRIVIJANJE VIJAKA“ IN ŠE KAJ

Republiškemu odboru Sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije je III. kongres med drugim naložil dolžnost, da zaostruje kriterije pri izdajanju mnenj o zahtevkih delovnih organizacij za uvedbo ali podaljšanje nočnega dela žensk in mladine, na osnovi katerih republiški sekretariat za delo potem tudi izda ali pa odkloni zaproseno soglasje. Je to odbor storil?

Jože SINTIČ: Sindikat doslej bistveneje še ni zaostril svojega odnosa do teh vprašanj, ga pa bo v najkrajšem času! Predvsem gre za to, da bi delovne organizacije k svojim zahtevkom za uvedbo ali podaljšanje nočnega dela žensk in mladine obvezno morale predložiti tudi programe postopnega ukinitja takega dela. Iz programov bi moralo biti razvidno, kako in kdaj, v katerem letu nameravajo v konkretnem podjetju prerazdeliti delavke in mladino iz nočnih izmen na druga delovna mesta.

Nočno delo žensk in mladine trenutno poznajo v 18 industrijskih panogah v Sloveniji. Polovico vseh žensk, ki morajo delati tudi ponoči, zaposluje tekstilna industrija. Tako kot v mnogih drugih panogah, kjer si z nočnim delom pomagajo le v nekaterih podjetjih, je tudi v tekstilni industriji precej takih delovnih organizacij, kjer nočno delo v bistvu ne bi smelo biti nujno potrebno. Dostikrat bi zadostovala manjša investicija, da bi tretjo izmeno lahko nasploh odpravili. Prav zaradi tega so se slovenski sindikati na plenarni seji republiškega sveta marca letos odločili, da bodo od pristojnih organov zahtevali, naj preprečijo nočno delo žensk in mladine povsod tam, kjer glede na organizacijo in proces proizvodnje to ni nujno potrebno. To tudi pomeni vzrok, zaradi katerega smo se v sindikatih odločili, da bomo od delovnih organizacij zahtevali, naj o prvi uvedbi ali pa o podaljšanju nočnega dela žensk in mladine obvezno razpravlja tako samoupravni organ kakor tudi osnovna sindikalna organizacija. Brez njunega mnenja, utemeljenega priporočila, republiški odbor v bodoče sploh ne bo obravnaval tovrstnih prošelj delovnih organizacij. Če bo torej pot za doseg soglasja težja, bodo morali v delovnih organizacijah še kako premisliti o mnogih organizacijskih, ekonomskih in drugih aspektih tega vprašanja, ne pa da se odločajo za pot najmanjšega odpora, ko zahtevek za uvedbo ali podaljšanje nočnega dela žensk in mladine enostavno podpiše vodja sektorja ali pa direktor podjetja. Doslej pa je bilo tako!

Vse to, o čemer govorim, seveda ne pomeni, da predstavnik republiškega odbora – tako kot doslej ob vsakem zahtevku za uvedbo ali podaljšanje nočnega dela – ne bo osebno obiskal take delovne organizacije in ugotavljal, kako podjetje zagotavlja tudi primerne delovne razmere. Mislim na vrednotenje tega dela, zdravstveno varstvo delavk v nočni izmeni, organiziran prevoz na delo in z dela, toplo malico, dodatne dneve dopusta za delavke, ki pretežno delajo v treh izmenah itd. To bomo zahtevali vse dotlej, dokler bo – kot izjema še obstajalo nočno delo žensk in mladine.

Janez ŠILC: V ZP ISKRA dela v nočni izmeni vsega 160 žensk ali manj kot odstotek vseh zaposlenih. Večina jih je zaposlenih v dveh naših tovarnah, kjer značaj proizvodnje, tehnična opremljenost in občasna izjemno velika naročila pravzaprav terjajo tako delo. Ne glede na to je prav, če bo sindikat zahteval vso to dokumentacijo, če bo po takem postopku obravnaval problematiko nočnega dela žensk in mladine. Prepričan tudi sem, da se bodo zaradi tega stališča sindikatov tudi samoupravni organi bolj zavzeli, da bi storili vse, kar pač je mogoče, da bi iste in morda boljše učinke v naših tovarnah, kjer imamo nočno delo, dosegali že z delom v dveh izmenah.

Franc MAHNE: Odprava nočnega dela je skoraj v vseh podjetjih povezana z velikimi investicijami. Vprašanje je, kako naj pridemo do teh sredstev. Toda če nas ne bo nekdo vztrajno pritiskal, naj nekaj vendarle storimo, se ne bo nič spremenilo. Učinek torej bo, če sindikati in vseh ravneh ne bodo popuščali v tej svoji zahtevi!

Jože MIKLIČ: Če sindikat svoje akcije ne bo nadaljeval, bo ostalo samo pri programih za ukinitve nočnega dela, ne bomo pa jih uresničevali, kajti malo je podjetij, ki lahko kupijo dostikrat drage stroje samo zaradi tega, da bi z njihovo pomočjo odpravili nočno delo. Tekstilna industrija bi pri tem sploh potrebovala široko družbeno, predvsem kreditno pomoč.

Franc ISTENIČ: To pa prav gotovo, čeprav se bojim, da bomo pri kreditih še naprej odrinjeni. Zdi pa se mi prav, da sindikat nasploh misli zaostri svojo politiko do teh vprašanj. Potem bo vsak kolektiv, kjer imajo tako delo, moral začeti razmišljati o tem. Če pa niti potem ne bi začel, pa

naj sindikat zaostril ukrepe, zlasti pa roke. Pri nas so že sklepi kongresa vplivali na to, da smo začeli razmišljati o teh zadevah. Ker nasploh težko dobimo delavce, že zaradi tega praktično delamo le v dveh izmenah. Zdaj pa iščemo odgovor na vprašanje, kaj nam je storiti, da zadnjim 140 ženskam ne bi bilo več treba delati ponoči.

MED ŽELJAMI IN RESNIČNOSTJO

Ni mogoče trditi, da v delovnih organizacijah, vsaj v nekaterih, ne bi le poskušali odpraviti ali vsaj omejiti nočnega dela žensk in mladine. Pri tem pa se rado zatakne. Zakaj?

Franc MAHNE: Na račun izboljšane organizacije dela smo v EMO pred dobrimi desetimi leti nočno delo žensk že ukiniteli. Z vsakoletnim povečanjem proizvodnje pa organizacijsko in tudi sicer nismo vzdržali. Vemo, da je storilnost delavk v nočni izmeni vsaj za 30 % slabša kot v dnevnih izmenah, vendar... Če bi imeli sredstva, bi se očitno bolj izplačalo investirati v odpravo ozkih grl. Če se bomo združili z Iskro, bo to verjetno lažje, saj računamo na kredite, s katerimi bi med drugim modernizirali opremo v oddelkih, kjer je v naši tovarni največ nočnega dela žensk.

Franc ISTENIČ: Pomanjkanje kadrov je pri nas pomenilo glavni vzrok, ki nas na vseh ravneh v tovarni sili v boljše, sodobnejšo organizacijo dela z ene ter v nakup sodobnejših strojev z druge strani.

Odkar smo pri nas v glavnem ukiniteli nočne izmene, s čimer smo letos nočno delo žensk zmanjšali za 80 % v primerjavi z minulim letom, ugotavljamo, da so rezultati celo boljši. Količinsko je proizvodnja sicer manjša, zato pa izdelujemo – z manj ljudmi in ob skoraj odpravljenem nočnem delu žensk – več boljših, dražjih artiklov.

Jože MIKLIČ: Ko smo pred časom pri nas v nekatere obrate uvajali delo v štirih izmenah, smo si morali pomagati z moškimi. Pri tem pa so problemi. Podjetjem, ki imajo visoke osebne dohodeke, ni težko dobiti delavcev, v tekstilni industriji, žal, ni tako. Če torej značaj proizvodnje terja kontinuirano izkoriščanje sicer dragih naprav, to pomeni, da lahko ženske nadomestimo z moškimi samo tam, kjer je delo tako avtomatizirano in produktivno, da prenese tudi visok osebni dohodek delavcev, ki delajo na tri ali na štiri izmene.

Jože VUNDER: Pri nas v Gorenju ne bi bil realen poskus, da bi ženske v proizvodnji, mislim na nočno delo, zamenjali z moškimi. Prvič delavcev sploh ni, drugič pa je tudi delo tako, da ga moški ne bi hoteli opravljati. Mislim na enoličnost dela, ki jo moški težko prenašajo, na ročno spretnost ki je ženskam bolj priložna.

VEDETI, KAKO DO CILJA!

Nočnega dela žensk in mladine ni mogoče odpravljati „na pamet“, ampak na podlagi podrobno preiščenega načrta. Kakšen naj bi bil ali celo že je v praksi delovne organizacije?

Franc MAHNE: Naš sanacijski program vsebuje tudi program postopnega ukinitja nočnega dela. Kot sem že povedal, je uresničitev tega programa povezana z velikimi finančnimi sredstvi, z visokimi investicijami v novo opremo. Vemo, kaj potrebujemo, samo denarja nimamo! Pod pogojem, da bi dobili kredite, smemo računati s tem, da bi leta 1974 postopoma lahko začeli ukinitjati nočno izmeno. V njej zdaj dela 600 žensk.

Jože VUNDER: Čeprav se naš kolektiv izredno hitro povečuje, tudi za 1000 ljudi na leto, se število žensk, ki delajo ponoči, relativno zmanjšuje. Izmed vseh zaposlenih je pri nas približno polovica žensk. Leta 1970 je v treh izmenah delalo 17 %, letos samo še 12 % vseh žensk. Po programu, ki bo te dni sprejet, pa naj bi pri nas v petih letih popolnoma ukinitili delo v nočni izmeni. Za to bomo potrebovali 38 milijonov dinarjev. Gre za izpopolnjevanje obstoječe in za nakup nove opreme po programu, ki je nastal tako, da smo pregledali vsa delovna mesta, na katerih moramo delati v treh izmenah zaradi tega, da se v proizvodnji kot celoti ne pojavljajo ozka grla. S predvideno investicijo, ki naj bi bila uresničena v petih letih, torej želimo odpraviti ozka grla, obenem pa vplivati na tolikšno povečanje produktivnosti v obeh dnevnih izmenah, da bi se izboljšala tudi skupna rentabilnost in ekonomičnost našega poslovanja. Posledica vsega tega pa bi bila tudi odprava nočnega dela za 657 naših žensk.

Jože MIKLIČ: V našem 1800-članskem kolektivu je 63 % žensk, od teh jih približno 500 še vedno dela v treh izmenah. Naš program za odpravo noč-

nega dela, sprejet pred tremi meseci, predvideva nadaljnje nadomeščanje žensk z moškimi, kjerkoli je to mogoče, zaposlovanje zaradi tega „odvečnih“ delavk v obratih z dvoizmenskim delom ter dodatne investicije v predilnici in tkalnici, ki naj bi tudi začeli obratovati le v dveh izmenah. Po tem programu bo treba investirati blizu 2 milijona dinarjev, da bi v treh letih povsem ukinitili nočno delo žensk.

TAKO IN DRUGAČE O RAZMERAH V NOČNEM DELU

Nočno delo je tudi za ženske in mladoletne delavce vsaj za silo znosno, če je poskrbljeno za toplo malico in prevoz na delo ter z dela, za višji osebni dohodek in še za kaj. Kaj svojim delavkam in mladim delavcem nudijo v podjetjih?

Jože VUNDER: Naše podjetje pokriva zelo velik prostor, v skrajni točki gre za radij 90 km. Menim, da smo prevoze na delo in z dela vsemu navkljub dobro uredili. Vsi, ki delajo v nočni izmeni, imajo za 30 % večji osebni dohodek, kot bi ga imeli, če bi delali samo v dnevnih izmenah. Poskrbljeno je za topel obrok tudi v nočnem času. V zdravstvenem domu pa je uvedena dežurna služba, če bi komurkoli bilo treba nuditi zdravniško pomoč.

Franc MAHNE: Pri nas lahko delajo v nočni izmeni samo tiste ženske, ki po zdravnikovi presoji to zmorejo. Nudimo pa jim vse tisto, kar zahteva republiški sekretariat za delo, med drugim za 35 % višji osebni dohodek za toplo malico.

Jože MIKLIČ: Ko je bil podpisan samoupravni sporazum, smo pri nas dodatek za nočno delo povečali od 25 na 40 %. Delavci, zaposleni v nočni izmeni, dobivajo brezplačno toplo malico ter dodatne dneve dopusta. Nimamo pa še urejenih prevozov na delo. Mislim pa, da bomo tudi to v kratkem rešili.

Franc ISTENIČ: Pred časom smo pri nas imeli veliko fluktuacijo v tovarni Iskra. Menili smo, da ljudje odhajajo zaradi osebnih dohodkov. Izkazalo se je, da to ne drži vselej, da ženske odhajajo celo na slabše plačana delovna mesta, samo da jim ni treba delati ponoči. To pomeni, da je treba tistim, ki zaradi kakršnihkoli vzrokov morajo delati ponoči, nuditi več, kot jim dajemo zdaj. Pri nas razmišljamo o tem, da bi vsem tistim, ki še delajo ponoči, priznali dodatne dneve dopusta, osnovo njihovega osebnega dohodka pa zvišali za vsaj 20 %.

ZUNANJA IN NOTRANJA „PRISILA“

Delovne organizacije slovenske usnjarske in obutvene industrije so že pred časom sklenile samoupravni sporazum o ukinitju nočnega dela žensk in mladine. Je dovolj, da delovne organizacije ostalih panog sprejemajo lastne programe za odpravo nočnega dela, ali pa bi bila tudi v njihovem primeru potrebna podobna samoupravna in družbena „prisila“?

Franc MAHNE: Mislim, da ukinitje nočnega dela žensk in mladoletnih delavcev predstavlja podoben problem, kot ga je predstavljalo uvajanje 42-urnega delovnega tedna. Dokler ni bil sprejet zakon, so se tega le redkokje resno lotili. Zato se bojim, da bo nekaj podobnega tudi pri ukinitju nočnega dela, ki ga bomo vedno nazaj uvajali skozi kakšne luknje, če vsaj sindikat pri tem ne bo dosleden.

Jože VUNDER: Prišli smo na tako stopnjo, ko delo že lahko izbiramo. To je najbolj učinkovita oblika „zunanje“ prisile. Če je potrebno še kakšna drugačna oblika te prisile, je po mojem več kot vsaka zunanja prisila vredna notranji pritisk na urejanje teh vprašanj.

Janez ŠILC: Pri nas imamo zaposlenih veliko žensk. Ker pa je pomanjkanje delavcev povsod, tudi tam, kjer bi, denimo, danes poskušali uvesti tretjo izmeno in jo zasesti z ženskami, če bi jim to bilo dovoljeno, bodo pač ženske šle v službo tja, kjer lahko izbirajo, kdaj bodo lahko delale. To so dejstva, s katerimi moramo računati. Prepričan sem, da bi tudi v Velenju, če bi ženske tam imele več izbire pri zaposlovanju, že doslej bolj intenzivno odpravljali tretjo izmeno, v dveh pa zato zaposlovali več ljudi. Res je, da sta dve vrsti prisile – zunanja in notranja – potrebni pa sta obe!

MESTNI SVET

ZVEZE SINDIKATOV LJUBLJANE

Z MESTNIMI ODBORI:

- SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA
- SINDIKATA DELAVCEV STORITVENIH DEJAVNOSTI
- SINDIKATA DELAVCEV DRUŽBENIH DEJAVNOSTI
- SINDIKATA DELAVCEV PROMETA IN ZVEZ
- SINDIKATA DELAVCEV KMETIJSTVA, ŽIVILSKE IN TOBAČNE INDUSTRIJE
- SINDIKATA GRADBENIH DELAVCEV

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

29.
NOVEMBER!

OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV SEŽANA
OBČINSKA SKUPŠČINA SEŽANA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS SEŽANA
OBČINSKA KONFERENCA SZDL SEŽANA
OBČINSKA KONFERENCA ZMS SEŽANA
OBČINSKI ODBOR ZB SEŽANA

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

Pod Mežakljo talijo železo pa tudi odnose

Niko Sok, vodja delovne skupine mehanične delavnice: »Ne gre samo za možnost, da lahko spregovoriš; besedo je treba tudi izreči, kadar je čas za to«

„Vse prerediti smo si pripravljene priznati, da ima samoupravna praksa tudi vse značilnosti živega organizma. Živi, hira, cvete, stagnira, poganja korenine... odvisno od vremena in energije življenjskih sokov.“

V jeseniški železarni bi po vsej verjetnosti še dodali: „... odvisno tudi od naše pripravljenosti in volje, da si sami utiramo nova pota in iščemo nove možnosti, ne pa da samo brez pravega razumevanja bistva stvari capljamo za drugimi, na tihem kritiziramo in apatično čakamo, kdaj se bo spet kaj organizacijskega spremenilo.“

Tako smo zapisali v prejšnji številki DE v uvodnem delu sestavka „Pod Mežakljo talijo železo pa tudi odnose“, ki je vzbudil živo zanimanje na Jesenicah, pač že zato, ker vsi vedno radi preberemo, če je v časopisih kaj iz našega kraja in o ljudeh, ki jih poznamo, dokajšnje odmeve pa smo zasledili tudi v tistih večjih delovnih organizacijah, ki jim prav velikost prinaša še posebne probleme v delovanju samoupravljanja in so v jeseniškem primeru zaslužili dober izhod tudi zase.

Na osnovi dela raziskovalnega centra za samoupravljanje RS ZSS je Saša Micki v sestavku „Delovna skupina – korak naprej v samoupravljanju?“ na sledeč način opredelil osnovne značilnosti „jeseniškega iskanja“:

„Obrati so razdeljeni na delovne skupine. Delovna skupina je v železarni tista temeljna enota, v kateri delavec opravlja delovne dolžnosti in neposredno uresničuje nekatere samoupravne pravice. Delovne skupine štejejo praviloma manj kot 30 delavcev in so še primerna oblika za neposredno dogovarjanje in odločanje. Med raziskavo je bilo v podjetju 257 delovnih skupin, ki so vključevale skupno 5772 zaposlenih delavcev v upravi in službah. Delovna skupina v okviru svojih pristojnosti odloča neposredno na zboru. Sestanek skliče, vodi in sestavlja zapisnik vodja delovne skupine, ki ga potem posreduje vodstvu obrata (po organizacijski liniji) in tajništvu samoupravnih organov (samoupravna linija). Vodja delovne skupine ima torej tudi vrsto lastnosti samoupravnega organa (predsednika zbora), vendar ni voljen. Po statutu delovna skupina omogoča posamezniku, da sodeluje v oblikovanju stališč o posameznih vprašanih skupnega pomena, omogoča mu izražanje predlogov in mnenj, sprejemanje in dajanje informacij ter postavljanje vprašanj iz celotnega področja dela in poslovanja podjetja. Delovna skupina se sestaja po potrebi, po statutu pa vsaj enkrat v dveh mesecih. Statut opredeljuje in zagotavlja tudi komunikacije delovne skupine po organizacijski in samoupravni liniji in s konkretnimi roki zavezuje posamezne organe in odgovorne delavce, kdaj morajo odgovoriti na vprašanje ali obravnavati predlog posameznika ali delovne skupine.“

Delovna skupina predstavlja torej tisto obliko, kjer posameznik združuje delo in upravljanje. Dosedanja praksa je tudi pokazala, da o vseh pomembnejših odločitvah razpravljajo v delovnih skupinah, preden o njih dokončno odloči, denimo, delavski svet tovarne.“

KAKO GLOBOKE SO KORENINE?

Že v našem prvem sestavku „Pod Mežakljo talijo železo pa tudi odnose“ je ostalo več neizgovorjenih vprašanj, po vsej verjetnosti pa ni bilo prave osvetlive, kako je zamisel pognala korenine med delavci, med najširšimi plastmi proizvajalcev, za katere smo sicer ugotovili, da je „osnovni problem vedno znova isti: kako dati prav vsakemu možnost, da pride do besede.“

Vodja ene od takih delovnih skupin v jeseniški železarni – mehanična delavnica v obratu tehnične kontrole – Niko Sok je to misel že kar v uvodnem delu najinega pogovora dopolnil:

„Ni problem samo v tem, kako dati možnost za besedo, temveč če se beseda tudi izgovori, kadar bi bilo treba. Pri nas, ne mislim na železarno, temveč tako nasploh – smo zadnje čase veliko govorili o tehnokraciji in o škodljivi rasti njene moči, toda prav tako moramo priznati, da bi tehnokrati imeli veliko težje delo, če delavci ne bi bili tihi. Ne govorim na pamet. Veliko je takih, ki so se potegnili vase in se jim zdi, da do družbenopolitične problematike ni treba imeti pravega odnosa. Kakor da je to nekaj, s čimer naj se ukvarjajo tisti, ki imajo posebna nagnjenja ali veselje. Tak odnos se mi nikakor ne zdi v redu, ker si ne znam predstavljati samoupravljalca brez osnovne družbene izobrazbe in brez spoznanja, da vsakdanje politično dogajanje tudi njemu kroji usodo.“

Če me že vprašate – angažiranost bi postavil na prvo mesto. Delavec mora čutiti potrebo za upravljanjem... Nato, če govorimo o družbenopolitični osveščenosti, pride na vrsto vodja delovne skupine. Naj bom malo kritičen – v železarni ne bi smelo biti vzroka za zadovoljstvo. Prav pri vodjih skupin ne. Seveda je res, da je prej šlo samo s strokovnostjo, z odnosom mojster – delavec, moral pa bomo vsi razumeti, da je zdaj samo strokovnost že premalo. Prav gotovo, da je zdaj vloga vodij delovnih skupin težja in bolj odgovorna. Razu-

Niko Sok: „Zame je družbena in politična osveščenost začetek vsega.“

mem, da se ji lahko ta ali oni teže prilagodi, da nujno potrebuje dodatno izobraževanje, bistveno pa kljub vsemu je, da mu predvsem volje ne bi smelo manjkati. In tudi ne prepričanja, da je njegova samoupravna vloga resnično smiselna in pomembna in je ne kaže opravljati kar mimogrede, da je pač zadoščeno predpisom. Navsezadnje se da napraviti tudi zapisnik s seje, ki je sploh ni bilo. Napišeš, razpravljali smo in – zadeva je opravljena. Ko bi le šlo tako enostavno!

Kot vodja delovne skupine razumem svojo nalogo tako, da znam razložiti stvari, odgovoriti na vsak kakaj? Z ljudmi se je treba znati pogovoriti, biti vzgojitelj, če ne gre drugače.

Pravite, če je kaj zadovoljstva v tem? Je! Všeč mi je, ko vidim, da so se moji fantje – 16 jih je v obeh dneh – začeli zanimati za stvari, ki so včasih šle mimo njih. Vidim, da zdaj več berejo. Morda je pa najbolj važno, da delajo z večjim zadovoljstvom, produktivnost raste, tovarna se spreminja v drugi dom...“

Lahko da pripisujem delovni skupini prevelik pomen pri spreminjanju odnosa do dela, vendar se je marsikaj spremenilo, ko so fantje opazili, da naši predlogi v zvezi z nujnimi popravili, organizacijo dela, racionalizatorstvom, higijenskim razmerami, pomanjkanjem prostora v naši delavnici in podobnim niso naleteli na gluha ušesa.

Ravno tu se je pokazalo, da delovna skupina ne more biti uspešna, če v obratu ni zanimanja zanjo in če nima podpore. Vodja skupine sam ne more nič in tudi skupina ne.

Stavka? Razumem, da ste me vprašali tudi o stavki. Po mojem je izrednega pomena, da smo v statutu opredelili, kdaj lahko pride do legalne stavke. Za nas, delavce, lahko to pomeni samo eno: pritisk na vodilne ljudi v obratih in direkciji, da bodo bolj odgovorno opravljali svoje delo. Upam, da se razumemo. Saj ni nikomur do stavke, vendar lahko že sama grožnja, četudi je zapisana samo v statutu kot možnost, zelo dobro deluje pri zavestnem dviganju odgovornosti do dela.

Življenje delovne skupine? Verjetno bo veljalo kar za vse, kar bom povedal. V vsaki živita vsaj dve ali več manjših skupin. Zdaj je pa od delovodje odvisno, kako zna delati z ljudmi. Bo sposoben ustvariti organizirano, konstruktivno, osveščeno skupino? Nameč tako močno, da bo njen vpliv prevladujoč?

Prav ob teh vprašanjih, ki sem jih namenoma pustil brez odgovora, boste lahko razumeli, zakaj sem poudaril, da je zame angažiranost – družbena, politična, samoupravljalška – po pomenu na prvem mestu. Pri vodji delovne skupine še prav posebej!

Naši fantje imajo kar prav, ko pravijo, morda bo pa le nekaj iz tega. Iz delovnih skupin, kajpada. Včasih si človek želi, da bi se stvari premaknile hitreje, vendar... Ljudje se spreminjamo počasi, spreminjamo se pa le.“

IGO TRATNIK

Delegati VIII. kongresa Zveze sindikatov Slovenije

(NADALJEVANJE IN KONEC)

387. Rajko KOGOVŠEK, INEX ADRIA AVIO PROMET, Ljubljana
388. Milovan RAKOVIČ, Mestni svet Zveze sindikatov, Ljubljana
389. Oton ALJANČIČ, Mercator, Ljubljana
390. Andrej JERMAN-BLAŽIČ, Institut „Jožef Štefan“, Ljubljana
391. Ivanka RACKI, Saturnus, Ljubljana
392. Tone SAJE, Kamin, Ljubljana
393. Metod BAVČAR, Uprava javne varnosti Nova Gorica
394. Viktor ERŽEN, Planika Kranj
395. Olga AMBRAMIČ, Tekstilindus, Kranj
396. Metka FRIŠKOVEC, Tekstilindus Kranj
397. Franc KOTNIK, Tekstilna industrija Otiški vrh
398. Albert KOTNIK, Gradbeno podjetje Dravograd

Po statutu imajo status delegata na kongresu:

– člani plenuma RS ZSS:

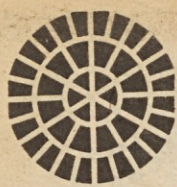
- Martin ANDREJAŠ, Cinkarna Celje ANDREJAŠ, Cinkarna Celje
Branko BABIČ, Republiški svet ZSS
Franci BEG, Občinska konferenca SZDL Novo mesto
Slavko BERGANT, STOL Kamnik
Frenk BOLTAVZER, Zdravstveni dom Maribor
Dolfka BOŠTJANČIČ, Republiški svet ZSS
Stane BOŽIČ, ObSS Kranj
Rudi BREGAR, MSS Ljubljana
Rado BREMEC, EMO, Celje
Miha BRIŠKI, MELAMIN, Kočevje
Lojze CEPUŠ, „Gradis“ Ljubljana
Ivan CONTI, Tovarna cementa in salonita Anhovo
Bojan FURLAN, „Slavnik“ Koper
Humbert GAČNIK, Republiški svet ZSS
Pavle GANTAR, „Sava“ Kranj
Olga GLIHA, Podjetje za PTT promet Ljubljana
Franc GODINA, Gozdni obrat Logatec
Andrej GRAHOR, RO prometa in zvez Ljubljana
Slavko GRČAR, RS ZSS
Franček HUDEJ, „Rog“ Ljubljana
Jože JAGER, Zajednica jugoslovanskih PTT, Beograd
Vinko JANIČ, Kmetijski kombinat Žalec
Ivo JANŽEKOVIČ, Centralni komite ZKS
Janez JAPELJ, Republiški svet ZSS
Teodor JELEN, Rudnik lignita Velenje
Dante JASNIČ, Železarna Jesenice
Maver JERKIČ, Podj. za stanovanjsko-komunalno izgradnjo Kranj
Vinko KASTELIC, RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti
Janez KAVČIČ, Železarna Jesenice
Stane KEGL, Mariborska plinarina, Maribor
Žarko KLINCOV, Skupščina občine Jesenice
Anton KLOBUČAR, „Ljubljana-transport“ Ljubljana
Vlado KOLMANIČ, „Blisk“ Murska Sobota
Alojz KOREZ, „Impol“ Slovenska Bistrica
Albin KOVAČ, Društvo upokojencev SRS
Ivan KRAMER, ObSS Celje
Milko KRANJEC, Kmetijski kombinat Gornja Radgona
Ema HLEBEC-KRAPEZ, Delavska univerza Nova Gorica
Rudi KOPRIVNIK, Podjetje za obnovo prog, Ljubljana
Tone KROPUŠEK, Republiški svet ZSS
Boris KUCHAR, Etnografski muzej, Ljubljana
Ivan KUKOVEC, RO sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije

- Janko KUŠAR, Podjetje za turizem pri ZŽTP Ljubljana
Božo LUKMAN, Zvezni odbor ind. in rud. Beograd
Jože MAROLT, Republiški svet ZSS
Sonja MEJAK, Zavod za zdravstveno varstvo Ljubljana
Jože MEZEK, Rudnik živega srebra Idrija
Alojz MURAVS, „Ve-Ma“ Maribor
Marjeta PAVLICA, Gospodarska zbornica SRS
Pavle PEČAR, Kom. zavod za soc. zavarovanje Koper
Valentin PIVK, Gimnazija Škofja Loka
Julij PLANINC, Republiški svet ZSS
Milan POGAČNIK, Delavska enotnost Ljubljana
Stane REBOLJ, TAM Maribor
Peter REJC, Učne delavnice zavoda za gluhonemo mladino
Cvetka REVEN, Strokovni odbor za turizem GZ Dravograd
Franc ROZMAN, IMP Ljubljana
Stane ROZMAN, Energoinvest Črnuče
Marjan ROŽIČ, Svet ZSJ Beograd
Metod RUDOLF, Kredita banka Koper
Marija ŠADAR, Ljubljanska banka, Domžale
Ivo SISINGER, Cestno podjetje Maribor
Ivan SITAR, Steklarna „Boris Kidrič“, Rog. Slatina
Jože SKERLOVNIK, Kmetijski kombinat Ptuj
Stjepan ŠAUBERT, RO sindikata delavcev industrije in rudarstva
Andrej ŠKERLAJAV, Republiški svet ZSS
Jože ŠUŠMELJ, ObSS Nova Gorica
Adolf ŠUŠTAR, ObSS Novo mesto
Mitja ŠVAB, Republiški svet ZSS
Ivo TAVČAR, Republiški svet ZSS
Janez TRŠAN, RO sindikata gradbenih delavcev
Jože VIDIC, RO sindikata delavcev storitvenih dejavnosti
Marija VILD, „Mura“ Murska Sobota
Tomo ZEVNIK, „Kanalizacija“ Ljubljana
Tone ZIGMUND, Brest, Cerknica
Slavko ŽIBERT, „Iskra“, Otoče
Člani nadzornega odbora RS ZSS
Antom MEDVED, Delamaris Izola
Anica Močilnik, Ljudski magazin, Ravne
Jože PEČNIK, RO prometa in zvez Slovenije
Vida SMREKAR, „Angora“ Ljubljana
Ida ŠTRUKELJ, Tovarna dekorativnih tkanin, Ljubljana
Člani plenuma RS ZSS, ki so bili izvoljeni za delegate, so upoštevani le v seznamu delegatov

OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV CELJE

ČESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE

29. NOVEMBER!

Po pravici imenovana »delavska«

Delavska univerza Tomo Brejc je s svojo izobraževalno dejavnostjo tesno povezana z interesi kranjskih delavcev

STANE JEČNIK:
„NOVI PROSTORI
SO NUJNI...“

Stane Ječnik je pri DU najprej dokončal osnovno šolo za odrasle. Preko delavske univerze je uspešno končal tudi srednjo tehnično-strojno stroke, sedaj pa študira na višji šoli za organizacijo dela. O svoji poti od priučenega rezkalca v obdelovalnici do referenta za nabavo v Iskri, od osnovnošolca do študenta višje šole pa pravi:

„Za šolanje sem se odločil, ker sem v Iskri delal na takšnem področju, ki je zahtevalo precej znanja. Bil sem zainte-

resiran, da se izpopolnim. Leta 1965 sem dokončal osnovno šolo, potem pa sem se na delavski univerzi poznal, kakšne možnosti so za nadaljevanje šolanja. Povedali so mi, da bi lahko nadaljeval na srednji strojni; tja sem se res tudi vpisal. Sprva je bilo težko, toda s trdno voljo je slo.“

Stane Ječnik ve povedati veliko lepih besed o svoji tovarni, ki mu je bila in mu še vedno je pri študiju v veliko pomoč:

„Tovarna mi je omogočila, da sem lahko študiral, plačala mi je šolnino, dobil sem študijske dopuste in podobne ugodnosti. Malo je takih tovarn, vsaj na našem koncu, ki so pripravljene toliko storiti za delavce, ki se ob delu izobražujejo.“

Ko sem ga vprašal, zakaj se je odločil za študij na višji stopnji, je dejal: „Srednje izobrazbo prehiteva čas, predvsem pri tehnični stroki...“ Zato je bilo po njegovem mnenju nujno, da je študij nadaljeval, saj bo le tako lahko na delovnem mestu sledil hitremu napredku v znanosti in tehniki.

Ko sva govorila o ustreznosti učnega programa, je pripomnil, da je v glavnem in redu, „zameril“ pa je, da v četrtem letniku srednje tehniške ni bilo več višje matematike:

„Ko se odločiš za nadaljevanje študija, ti manjka matematike! Prepričan sem, da bi se to dalo urediti!“

Stane Ječnik je tudi opozoril na izredno zahtevno maturo – njegova matura je bila, po njegovih besedah na težavnostni stopnji prve stopnje fakultete. Da je sama šola res težka, pričla naslednji podatek: vpisalo se jih je 48, končalo pa jih je le 21! Sicer pa pravi: „Prav je, da je šola težka, saj le tako lahko daje dobre kadre za delovno organizacijo.“ Ob koncu najinega klepeta pa je še dodal: „Moja

edina želja je, da naša delavska univerza kmalu dobi nove prostore!“

IVAN KAVČIČ:
„PRAKSA JE ODLOČNO
PREMALO...“

Ivan Kavčič je vodja delavnice v kranjski Iskri. Je eden tistih delavcev, ki se je šele pred osmimi leti – star več kot štirideset! – vpisal na srednjo tehniško – strojno smeri pri kranjski delavski univerzi. Menil je, da mu za kvalitetno opravljanje dela in napredovanje v službi ne zadostuje osnovna šola.

„Študij sem nadaljeval tako pozno zato, ker pred vojno za to nisem imel možnosti, takoj po vojni pa je bilo tudi preveč dela, da bi se lahko ukvarjal s šolo. Sicer pa takšne šole prej v Kranju sploh ni bilo,“ pravi Ivan Kavčič.

Čez štiri leta, ko je dokončal srednjo šolo, je sklenil s študijem nadaljevati. Odločil se je, da bo študiral v centru za visokošolski študij pri delavski univerzi, in to na višji tehnični šoli strojne stroke. Še štiri izpite mora opraviti.

„Znanje, ki sem ga pridobil, mi veliko pomaga. Predvsem pri sodobni organizaciji podjetja in pri uveljavljanju nove tehnologije. Poleg tega pa sem si pridobil tudi široko obzorje – ne samo za danes, ampak tudi za jutri... Moram reči, da je študij veliko

pripomogel k mojemu boljšemu delu na delovnem mestu – praksa je odločno premalo!“

Ivan Kavčič meni, da je učni program dobro izbran. Prepričan pa je, da bi bil pouk v okviru centra za visokošolski študij še kvalitetnejši, če bi bili na voljo ustrežnejši prostori: „Predavanja poslušamo zdaj v Domu JLA, drugič v osnovni šoli, potem v gimnaziji. Vedno več je interesentov, ki bi se radi šolali ob delu; prostori, ki so zelo skromni, pa tega ne dopuščajo!“

Vso pohvalo je Ivan Kavčič izrekel tudi profesorjem in njihovim asistentom, ki po njegovem mnenju posvetijo ogromno truda in časa ljudem, ki so željni znanja. Ko sva se pogovarjala o tem, kako je uskladil študij, delo, družino in družbenopolitično delo, je Ivan Kavčič dejal, da je to sicer zelo težko, vendarle pa dobra volja in trdna želja po znanju premagata tudi te ovire. „Če bi se lahko šel kdaj vrniti v tiste čase, ko sem se pričel ponovno izobraževati, bi se še enkrat odločil za prehojeno pot – ne glede na vse težave!“

SLAVKO DRLJE

Naš namen je bil tokrat poiskati odgovor na vprašanje, ali je Delavska univerza TOMO BREJC V Kranju s svojo dejavnostjo dovolj zasidrana med delavstvom te naše gorenjske metropole in ali ji vzdevek „delavska“ gre po pravici. Odgovora na to vprašanje nismo iskali le zavoljo tega, ker se v tem trenutku nemara res vsi bolj zavzeto sprašujemo po delavskih interesih. Končno je že zelo dolgo tega, kar smo te izobraževalne ustanove poimenovali „delavske“. Od takrat se je zgodilo marsikaj. In ni skrivnost, da se je

**ANTE MARJANČIČ JE SAMO
EDEN IZMED NJIH**

Kakšno naključje! Človek, ki mi je prvi pripovedoval o tem, kako se kranjski delavci strokovno izobražujejo ob delu, je sam eden od njih. Anteja Marjančiča, ki je danes vodja strokovnega izobraževanja pri DU TOMO BREJC, so pred leti kot delavca nekega beograjskega podjetja poslali na šolanje v kranjsko mlekarško šolo. Šolo je uspešno končal, potem pa ostal kot vodja sirarne na šoli leto dni. Kasneje je uspešno ob delu končal višjo šolo za organizacijo dela v Kranju. Potem se je leta 1970 vpisal na študij druge stopnje fakultete za industrijsko pedagogiko na Reki. Danes je že absolvent in spomladaj, tako pravi, bo diplomiral. Le kdo naj ima za ljudi, ki študirajo ob delu, več posluha kot on, ki je s svojo voljo in vztrajnostjo prehodil tako uspešno pod ob delavca do najvišje izobrazbe!

Tovariš Marjančič pripoveduje, da imajo v letošnjem šolskem letu na področju strokovnega izobraževanja 1118 slušateljev: v tečajih za kurjače, za strojepisje, tehnično risanje in skladiščno poslovanje imajo 74 slušateljev; na delovodski šoli 76; center za visokošolski študij vključuje 546 slušateljev. Najbolj pomembno pa je to, da se vse več delavcev vključuje v poklicne šole. Pred tremi leti so imeli v poklicnih šolah komaj 18 kandidatov, leto kasneje 42, letos pa že 74. Iz leta v leto narašča tudi število slušateljev srednje tehniške šole; letos jih imajo že 281. Narašča tudi interes delovnih organizacij za to šolanje: letos že 78 šolanjem STS plačuje stroške šolanja delovna organizacija, ponekod pa te stroške slušatelju povrnejo po uspešno končanem šolanju.

Tovariš Marjančič med drugim pripoveduje, da naraščajočemu interesu delavcev in delovnih organizacij za strokovno izobraževanje kmalu ne bodo več kos. Delovnim organizacijam, zlasti manjšim, bi morali nuditi pomoč pri pripravljanju programov za dokvalifikacijo delavcev. Takega dela se lahko lotevajo le občasno in parcialno. Morali bi se kadrovsko okrepiti, predvsem pa pridobiti več prostora za svoje delo.

Ko je dejal, da pa so zlasti uspešni pri prodoru v večje delovne organizacije, je dodal, da se mu ne zdi prav, da že zaposleni delavci ne participirajo pri sredstvih, ki se za strokovno izobraževanje zbirajo pri Republiški izobraževalni skupnosti. Le velika podjetja, kot Iskra ali Sava, zmorejo dodatna sredstva za izobraževanje zaposlenih ob delu. Morda bo zdaj kaj bolje, je dodal, ko vse delovne organizacije po spo-

Pravkar poteka v Kranju seminar za sodelovanje glasil delovnih organizacij z območja vse Slovenije. Sedem let povprstjo prirejajo te seminare, katerih konkretni rezultat je 24 novih glasil, pa tudi stalna rast kvalitete teh glasil. Organizator seminarjev – DU TOMO BREJC.

razumu izločajo sredstva za izobraževanje zaposlenih.

**TO SO NAŠI NAJBOLJŠI
AGITATORJI**

Zelo mnogo je primerov, da so se delavci pri njih izobraževali od osnovne do višje šole, največkrat od srednje do višje. Gorenjski so dali prve tehnike in inženirje, tako denimo Verigi v Lescah in Plamenu v Kropi. Ti njihovi nekdanji slušatelji so tudi najboljši agitatorji za študij ob delu. Vodja tehniške službe v Elektrotehniki Kranj Rado Piskernik je končal pri njih višjo tehnično šolo, zdaj pa na drugi stopnji študira višjo komercialno šolo. Direktor obrata Iskre v Lipnici Damjan Hafner je eden njihovih prvih diplomantov.

O teh ljudeh pa mi je pripovedoval tudi kadrovski direktor Elektromehanike Kranj, Ivan Cvar, ki je dejal, da se je na ta način izšolalo dosti njihovih delavcev. To so danes odlični delavci in na najbolj odgovornih delovnih mestih. Pripovedoval je o sedanjem tehničnem direktorju njihovega podjetja firme Perles v Švici Roku Žibertu, ki je ob delu končal srednjo tehniško šolo, kot šef obrata pa doštudiral za strojnega inženirja. Bil je dve leti tudi predsednik delavskega sveta Združenega podjetja.

**STANDARD STROKOVNEGA
IZOBRAŽEVANJA V OBČINI
ZAOŠTAJA**

Slavica Zirkelbach, članica izvršnega odbora temeljne izobraževalne skupnosti, mi je najprej pripovedovala, kako je dolga leta na večerni tehnični, delovodski in ekonomski šoli poučevala slovenščino delavce, ki so pokazali tudi izredno zanimanje za širjenje svoje splošne izobrazbe. Pripovedovala je, kako zelo primanjkuje kranjskemu gospodarstvu strokovno izobraženih delavcev in kako pomembno je zato, da se mnogi lahko ob delu strokovno izobražujejo. Toda odtirganost srednjih šol od temeljne izobraževalne skupnosti se ji zdi nekoliko problematična. Posledice te odtirganosti se kažejo v zaostajanju standarda srednjih šol v občini, kar vpliva tudi na pogoje tega izobraževanja v okviru delavske univerze.

Temeljna izobraževalna skupnost pogodbeno prispeva na osnovi delovnega programa Delavske univerze sredstva za družbeno izobraževanje, osnovno izobraževanje odraslih, za izredni študij na srednji vzgojiteljski šoli in pedagoški akademiji. Potem je še povedala, da je lani osip na osnovnih šolah padel že na 7,9 %, da z dograditvijo mreže osnovnih šol tudi osnovno šolanje odraslih pridobiva prostor. Da pa bi DU postala

prenekatera tovrstna ustanova v naši državi razvijala mimo tega poslanstva. Z manj napora in več finančnega uspeha. To je bilo v letih, ko tudi v naši družbi ni bilo preveč posluha za izobraževanje delavcev.

Za Delavsko univerzo TOMO BREJC v Kranju lahko mirno rečemo: dolga leta si vztrajno, čeprav ne vedno po ravni poti, krči svoj prostor med delavstvom. To misel so mi potrjevali vsi, s katerimi sem se pred dnevi pogovarjala v Kranju.

še bolj vplivna delavsko-izobraževalna ustanova, bi morala pridobiti ustrezne prostore tudi za strokovno in družbeno izobraževanje in povečati temmeljno skupino strokovnjakov – andragogov.

**DRUŽBENO IZOBRAŽEVANJE
JE ODRAZ KADROVSKE
POLITIKE**

Pepca Jež, vodja družbenega izobraževanja, je takole glasno razmišljala: ... Če se vprašamo, koliko so družbenega izobraževanja deležni delavci v neposredni proizvodnji, potem moram reči, da je to pogojeno s kadrovsko politiko v delovnih organizacijah in v občini. Če so v samoupravnih organih delavci, smo se delavcu približali tudi z družbenim izobraževanjem. Če pa so v samoupravnih organih pretežno delavci iz neproizvodnih delovnih mest, in bojim se, da je v preteklosti tako bilo, potem se temu osnovnemu cilju omdikamo. Pred leti je sicer že bila ustaljena praksa, da so se v družbeno izobraževanje vključevali samoupravni organi iz obratov, kasneje pa se je to spet omejilo na predsednike teh organov ali na centralne delavske svete – in to je bilo slabo. V teh letih smo se gibalno torej med dvema skrajnostima: bodisi da so odgovorni za izobraževanje smatrali, da je družbeno izobraževanje potrebno le delavcu ob stroju in da člani samoupravnih organov tako poznajo naloge samoupravljanja – kar pa ni bilo res in je praksa demantirala – bodisi da smo izobraževali samo predsednike centralnih organov, ki pa praviloma niso bili zaposleni v neposredni proizvodnji. Delavce smo puščali ob strani z motivacijo, da se za politično delo ne zanimajo in da jih je sploh težje pogojeiti na delovnem mestu kot kadre, ki so v režiji.

Potem je Pepca Ježeva poudarila, da se delavcem v zadnjem času približuje družbeno izobraževanje preko seminarjev za kandidate ali novosprejete člane ZK, ker je politika kadrovanja delavcev v ZK spet prišla do veljave. Pa tudi z razpravi in predavanji med člani ZK po osnovnih organizacijah, če te seveda že vključujejo delavce. Sindikalna šola pa je že lani vključevala kakih 75 % delavcev iz neposredne proizvodnje. Kot zanimivost je tudi povedala, da so se na občinskem sindikalnem svetu dogovorili, kako bodo sindikati in samoupravni organi zagotovili, da se v vsebino kodeksa samoupravljavcev seznanj sleherni delavec, predno bodo samoupravni organi ta dokument podpisali. Ko smo tovariščico Ježevu vprašali, kaj meni o programskih svetih, ki bi jih sestavljali člani samoupravnih organov, je zamislil po-

zdravila in dodala, da bi nemara tako prišli do podrobnejših odgovorov, o čem in kako delavcem posredovati znanje.

Iz kasnejšega razgovora s predsednikom Ob SS Stanetom Božičem pa smo zabeležili dve njegovi temeljni ugotovitvi: da delovne organizacije družbenega izobraževanja ne stimulirajo, čeprav bi na marsikaterem delovnem mestu to znanje morali zahtevati. In drugo, da bi delovne organizacije in družbeni delavniki v občini Kranj morali sprejeti družbeni dogovor o družbenem izobraževanju, kakršnega imajo, denimo, že v občini Celje.

**KADAR DELAVCEV MANJKA,
NE VPRASAŠ, ČE IMAJO
OSNOVNO ŠOLO**

Smilja Gostiša vodi osnovno šolo za odrasle, ki jo je od leta 1966/67 uspešno dokončalo 869 slušateljev. Letos jih imajo vpisanih 119. Prevladujejo samoplacniki, ki se jim s prispevkom TIS šolnina seveda znižuje. V anketi navajajo, da žele končati osemletko, ker bi radi nadaljevali s poklicnim izobraževanjem. Ni pa zdaj dosti primerov, da bi jih delovne organizacije napotile v to šolo. Izjema so le podjetje Živila in nekaj gradbenih podjetij, ki pošljejo v osnovno šolo tiste, ki jih šole nameravajo sprejeti na delo. Žanje prispevajo 75 % šolnine, 25 % pa Zavod za zaposlovanje. Zaradi izredno velikega pomanjkanja delavcev v kranjskih delovnih organizacijah vprašanja dokončane osnovne šole nihče ne zaostreje. Če v Iskri ob sprejemu delavca to od njega zahtevajo, kasneje ne vztrajajo več. Zato tudi Iskra za šolnino v osnovni šoli ne prispeva, medtem ko prispeva Sava 50 %. Tekstilindus pa celotno šolnino povrne po uspešno končanem osnovnem šolanju.

**ZA VEČJI PRODROR
DELAVSKE UNIVERZE**

Tudi v razgovoru s podpredsednikom občinske skupščine tovarišem Sušnikom je bila poudarjena misel o nezadovoljivi kadrovski strukturi zaposlenih, ki je pod slovenskim in jugoslovanskim poprečjem, pa o osnutku družbenega dogovora o načelih za izvajanje kadrovske politike v občini Kranj, ki je zdaj v javni razpravi. Ko sem ga vprašala, ali ne bi moral tudi ta družbeni dogovor bolj natančno izoblikovati naloge in razvojne možnosti delavske univerze, saj bodo podpisnice dogovora morale vedeti, kdo vse bo opravljal naloge, ki si jih bodo zadale delovne organizacije na področju izobraževanja zaposlenih (zdaj govori le o družbenem izobraževanju), se mu je vprašanje zdelo upravičeno.

Ko je dejal, da v občini že osem let poteka akcija za pridobitev osnovnošolskega prostora, je dodal, da se bo zdaj treba sistematično lotiti prostorskih zmogljivosti srednjih šol. Kar lahko konkretnije pove o tem, je, da se zdaj že pogovarjajo o prioriteti naložb. Projekt za šolski center Iskre je prvi na vrsti, dogovarjajo se za lokacijo, načrti so pripravljeni in v Iskro in gorenjskimi občini se dogovarjajo za udeležbo pri investiciji. Ko bo ta objekt gotov, bo šola lahko dala vse prostorske in kadrovske kapacitete na voljo tudi delavski univerzi oziroma delavcem, ki se hočejo poklicno izobraževati ob delu. Res je, je med drugim dejal tovariš Sušnik, da delavska univerza nima niti dovolj niti primernih prostorov, tako da bo treba vprašanje v bližnji prihodnosti razrešiti. Čeprav naj bi delavska univerza dobila sedanje prostore gimnazije, ki jih v popoldanskih urah že sedaj uporablja. Ni pa to seveda idealna rešitev, toda bolje je to, kakor samo tisto, kar imajo zdaj. Da pa potrebujejo več prostora, če hočejo svojo dejavnost še razširiti, je jasno.

SONJA GASPERŠIČ

IVO TAVČAR, PREDSEDNIK IZDAJATELJSKEGA SVETA ČZP DELAVSKA ENOTNOST

List delavcev - vaša želja pa tudi dolžnost!

V svoji uvodni besedi na svečani seji predsedstva RS ZSS, izdajateljskega sveta in sveta delovne skupnosti ČZP Delavska enotnost je predsednik izdajateljskega sveta Ivo Tavčar najprej osvetlil razmere, ki so pred tridesetimi leti privedle do enotnosti slovenskega delavstva in boju za nacionalno neodvis-

resov, in jih organizirati za akcijo. V vseh prelomnih obdobjih se je potrdila ta resnica in se potrjuje tudi danes - in še posebej danes, kajti čim bolj v neznanu in neraziskano gremo, tem večja je vloga avantgarde, da s teorijo osvetluje in da z akcijo krči pot v prihodnost.

V nadaljevanju je tovariš Tavčar opozoril še na eno od izkušenj iz

bina lista res takšna, da bo resnično izražala interese delavskega razreda, da bo delavcem v resnično pomoč pri odločanju tako v delovni organizaciji kot v širši družbeni skupnosti. Zato ne more biti samo naša želja, da bi bila Delavska enotnost vse bolj delavska po vsebini, po bralcih; da bo taka, je naša dolžnost. Le tako bo tudi lahko tvoren dejavnik enotnosti delavskega razreda.

S slavnostne seje ob 30. obletnici ustanovitve Delavske enotnosti

NENA LUZAR, PREDSEDNICA SVETA DELOVNE SKUPNOSTI ČZP DELAVSKA ENOTNOST

DE naj postane tribuna organiziranih delavcev

„Porojena iz žive potrebe po enotnosti delavskega razreda, ki se je kalil v osvobodilnem boju in ljudski revoluciji, je Delavska enotnost tudi po vojni skušala biti delovnemu človeku čim zanesljivejši kašpot v prizadevanjih za ureditev najrazličnejših težav. Uveljavljanje delavske samouprave je zahtevalo, da postane časopis bорец za novo samoupravno podobo delavskega razreda. Včasih bolj, včasih manj uspešno smo uresničevali svoje poslanstvo,“ je v svojem govoru na slovesnosti

vzrok v tem, da nimajo dovolj izostrelega posluha in peresa, temveč je vzrok največkrat v sedanjem položaju Delavske enotnosti, zaradi katerega je lažje popustiti močnim težnjam raznih forumov, da bi bili njihova transmisija, kot pa tvegati, da se drugič znajdejo pred zaprtimi vrati.

„Zavedamo se, da se tega moramo otresti, če hočemo, da bo časopis boljši. Z dogovorom o informiranju članstva s pomočjo Glasila Zveze sindikatov Slovenije Delavske enotnosti, ki bi ga sklenili z osnovnimi in drugimi organizacijami ter organi Zveze sindikatov Slovenije in

osnovnih in drugih organizacijah sindikata, temveč bi vplivala tudi na to, da bi se spremenilo tisto, s čimer delavci niso zadovoljni. Hkrati želijo, da bi se uredništvo s svojim časopisom odprlo sindikalnemu članstvu kot tribuna, pa se tudi s polno odgovornostjo zaveda vseh posledic tega. Zavedajo se, da misel neposrednih proizvajalcev ni uniformirana in da so mnenja in stališča o določenih zadevah, čeprav na pozicijah socializma, lahko zelo različna. Vendar menijo, da bi bilo zelo napak, da bi skušali že v kalu zatirati različno mnenje, temveč se je treba z mnenji in stališči začeti spoprijemati tam, kjer so bila izrečena. Le tako v časopisu ne bo zmagoval pritisk, temveč prepričljivost argumentov. Hkrati pa se novinarji Delavske enotnosti z vso resnostjo zavedajo, da je njihova dolžnost, da se tudi sami dejavno, ustvarjalno vključujejo v družbeno izmenjavo mnenj ne samo s kritikom, temveč tudi z ustvarjalnimi pobudami in naprednimi stališči.

„Vloga našega časopisa se bo v družbeni izmenjavi mnenj, po našem globokem prepričanju,“ je nadaljevala Nena Luzar, „krepila tudi s tem, če bomo upornejši v zahtevi, da bodo člani sindikalnih in drugih forumov odgovarjali na vprašanja o aktualnih vprašanih časa in delovnih ljudi. Le s tako združenimi močmi bo časopis lahko pomagal sindikatom spreminjati stvari v naši družbi na boljše, hkrati s tem pa bo tudi svojevrstna katedra za izobraževanje delavcev. Več tudi praktičnih odgovorov na straneh Delavske enotnosti na politična vprašanja, na vprašanja, kako delati v organizaciji, mora biti tudi eno od sredstev političnega delovanja sindikatov!“

Dragi tovariši!
Ob 30-letnici „Delavske enotnosti“ iskreno čestitam njenim urednikom in sodelavcem. S toplim priznanjem se ob jubileju spominjamo vseh dosedanjih urednikov in drugih sodelavcev tega našega časopisa.

Naslov „Delavska enotnost“ je - in prepričan sem, da bo tudi v bodoče usmerjal sodelavce na tisto pot, ki jo terja geslo „delavska enotnost“. S tem geslom se je že v kapitalistični Jugoslaviji borila Komunistična partija za takšno organizacijsko povezanost in idejnopolitično usmerjenost delavskega razreda, ki mu bosta omogočala, da izpolni svojo revolucionarno družbeno vlogo. Dosežena delavska enotnost je bila temelj enotnosti vseh resnično slovenskih in demokratičnih sil v Osvobodilni fronti. Delavska enotnost je tudi danes bistveni pogoj za vsestransko uveljavljanje današnjega in jutrišnjega interesa delavskega razreda Jugoslavije kot poglobljenega družbenega interesa in program samoupravne socialistične družbe.

Izpolnjevanje načela, ki je že v naslovu našega časopisa, terja od njegovih sodelavcev, da napravijo vse, kar je v njihovi moči, za takšno informiranost, politično usmerjenost in idejno razgledanost našega delavskega razreda, da bo učinkovito in čimbolj neposredno odločal o celotnem družbenem dogajanju. Na tej poti vam želimo mnogo uspehov in priznanj vaših bralcev.

Predsednik centralnega komiteja ZKS FRANCE POPIT

nost in v socialni revoluciji. To je bil čas, ko je naša revolucija opravila svojo prvo veliko preizkušnjo. Zatem pa je tovariš Tavčar povzel:

„Danes, ko se oziram v ta čas pred tridesetimi leti, ko pretehtavamo zgodovino lastnega delavskega gibanja, se oziram zaradi tega, da poiščemo v njej nauk tudi za danes, za naš čas. Vsekakor ni mogoča primerjava današnjih razmer s takratnimi in tudi ni mogoče primerjati današnjih težav s tistimi izpred trideset let. Vendarle ob vseh razlikah in ob vseh neprimerljivostih lahko najdemo nekaj skupnega, kar nas navaja k razmišljanju in povzemanju izkušnje zase in za druge. Takrat smo bili na začetku naše revolucije, danes pa smo na začetku novega revolucionarnega obdobja, ki prav tako nosi v sebi stiske, omahovanja in razpoptja pa tudi nevarnosti. Ali ni zato mogoče tudi danes povzeti nauka tistih dni preteklosti in tudi danes ugotoviti, da je utrditev enotnosti delavskega razreda in s tem njegove vodilne vloge v družbi tudi prvi pogoj za izhod iz današnjih težav in za novo zmago socialističnih sil v prihodnje? Ali ni kongres samoupravljavcev s svojimi sklepi že začrtal nadaljnja pota in cilje socialistične revolucije, tako, kot jih je za svoj čas konferenca delavske enotnosti? Ali niso delavska ustavnopolna dopolnila že povsem nedvoumna usmeritev naših nadaljnjih družbenih naporov? In ali niso dogodki pred pismom in po pismu predsednika Tita in izvršnega biroja ZK že dokaz za utrjevanje enotnosti delavskega razreda in njegove vodilne vloge v naši družbi, s čimer je povečana naša družbena moč, ki nam je potrebna, da spremenimo zdajšnje stanje, da presežemo zdajšnji zastoj v razvijanju samoupravnega socializma? Ob tem se je znova potrdila tudi zgodovinska izkušnja, da je enotnost delavskega razreda mogoča le pod vodstvom avantgarde, ki je sposobna opredeliti cilje, osvestiti množice, da se zavedajo lastnih inte-

preteklosti. Gre za družbeno vlogo javnih občil, sredstev obveščanja, zlasti še tiska, kajti prav ta so nujno potrebna slehernemu demokratičnemu res ljudskemu gibanju, ki se opira na množice in gradi politiko z množicami in za množice. Takšno spoznanje nosi po besedah Iva Tavčarja s seboj tudi naša revolucija, saj je bil tisk nenehen spremljevalec nje nastajanja in njen bistveni pospeševalec. Zato ni bilo naključje, da je hkrati z doseženo enotnostjo pred tridesetimi leti izšel tudi list Delavska enotnost.

V današnjem svetu je tisk eno najnevarnejših orožij, ki se uporablja za doseg zastavljenih ciljev; lahko zaslužuje, lahko pa tudi osvobaja, je dejal Ivo Tavčar. Tisk ni in ne more biti nevtralna tribuna. Tako nekaj kot danes nam je potreben kritičen in angažiran tisk. Tak tisk potrebujemo še zlasti danes, ko težimo k temu, da bi prišli od vladavine v imenu delavskega razreda k neposrednemu upravljanju delavskega razreda samega, ko je pravočasna in polna obveščanost delavcev tudi prvi pogoj za njihov samoupravni položaj. Zatem pa se je tovariš Tavčar vprašal:

„Ali je Delavska enotnost izpolnila takšno nalogo in ali smo v sindikatih dovolj storili za obveščanost delavcev? Dejstva so taka, da očitno ne moremo biti zadovoljni; ne sindikati s seboj niti uredništvo Delavske enotnosti s vsebino in razširjenostjo svojega lista, še manj pa smo lahko zadovoljni s tiskom in z obveščanjem v samih delovnih organizacijah... Delavska enotnost ima skromno naklado, ne nudi mnogih bistvenih obvestil in še ni dovolj kritična in borbena. Akcija, ki smo jo nedavno sprožili med vsemi sindikalnimi organizacijami in organi samoupravljanja, da bi sklenili dogovor o Delavski enotnosti, bo ena izmed preizkušnj naše odgovornosti in zavzetosti za obveščanost delavcev - seveda hkrati s skupno odgovornostjo, posebej pa samega uredništva Delavske enotnosti, da bo vse-

Ob 30-letnici ustanovitve lista Zveze sindikatov SR Slovenije Delavska enotnost izreka predsedstvo Zveze sindikatov Jugoslavije polno priznanje njegovemu prispevku v boju in graditvi enotnosti delavskega razreda, njegovim prizadevanjem pri mobilizaciji delavcev za uresničenje ciljev samoupravnega socializma, njegovemu angažiranju pri razvijanju sindikalne organizacije kot tudi pri utrjevanju bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

Predsedstvo bo predlagalo svetu ZSJ, da ustanovi plaketo Zveze sindikatov Jugoslavije in da jo, kot svoje največje priznanje dodeli listu Delavska enotnost.

Predsednik: DUŠAN PETROVIČ-ŠANE

dejala Nena Luzar, predsednica sveta delovne skupnosti ČZP Delavska enotnost.

Ko je skušala oceniti prehojeno pot Delavske enotnosti, je med drugim poudarila, da se kolektiv zaveda, da je sodoben časopis nepogrešljiv pripomoček vsakega političnega boja in da mora postati Delavska enotnost moderno sredstvo političnega komuniciranja v sindikatih in za sindikate. Če novinarji ne bičajo dovolj vseh napak, ni

posameznih dejavnosti ter s samoupravnimi organi organizacij združenega dela, smo prepričani, da bo Delavska enotnost bolj kot doslej postala eno od osrednjih sredstev za pretok informacij od baze do vrha in nazaj. In ne samo to: s tem dogovorom bodo dani tudi vsi pogoji, da se otremo še zadnjih elementov transmisije in da začnemo preraščati v tribuno izmenjave mnenj.

Takšna tribuna mnenj, je med drugim poudarila Nena Luzar, bi ne samo odsevala resnično stanje v

TELEGRAMI

Ob 30-letnici izhajanja vašega lista prejmite najprizradnejše čestitke. Delavska enotnost je od svoje ustanovitve dalje vselej izpolnjevala naloge, ki so bile pred našim naprednim tiskom, in prepričan sem, da bo tudi v prihodnje ostala zvesta svoji svetli tradiciji. V imenu sveta ZSJ vam želim veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Predsednik sveta Zveze sindikatov Jugoslavije: DUŠAN PETROVIČ-ŠANE

Ob pomembnem delovnem jubileju iskrene čestitke delovnemu kolektivu in uspešno delo v bodoče!

Sekretar Sveta ZSJ: MARIJAN ROŽIČ

V imenu predsedstva in upravnega odbora Društva novinarjev Slovenije čestitamo ob 30-letnici izhajanja Delavske enotnosti. Novinarskemu kolektivu želimo v prihodnje še veliko uspešnega novinarskega dela.

UO DNS

Iz vsega srca smo veseli, da vam lahko čestitamo ob 30-letnici obstoja, upornega in požrtvovalnega dela. List borcev iz 1942. leta je postal list delavcev in samoupravljavcev Slovenije.

Najstarejšemu članu v družini sindikalnih listov izražamo naše priznanje, čestitke in željo, da nadaljuje po začrtani poti.

V. d. direktorja, gl. in odgovornega urednika lista RAD: ŽIVOTA KAMPERELIČ

Ob 30-letnici izhajanja lista Delavska enotnost vam čestitamo. Kolektiv delovne skupnosti lista Trudbenik vam sporoča iskrene želje za vaše nadaljnje uspehe pri ustvarjalnem razvijanju našega socialističnega samoupravnega sistema in krepitvi Delavske enotnosti kot tudi za neposrednejše sodelovanje med našima redakcijama.

Redakcija lista TRUDBENIK, Skopje

Ob 30-letnici Delavske enotnosti vam v imenu kolektiva in

uredništva slovenske izdaje Komunistična iskreno čestitam. Mislimo, da ste kot delavski list dosegli pomembne uspehe v boju za tak položaj delovnega človeka, da bo odločilno vplival na vseh področjih družbenega življenja. Prepričani smo, da boste v prihodnje opravljali to revolucionarno poslanstvo še uspešneje.

Odgovorni urednik KOMUNISTA FRANC ŠETINC

Zelo mi je žal, ker ne morem skupaj z vami proslaviti jubileja. Želim vam veliko uspehov!

BOŽA BAŠIN (prvi povojni urednik Delavske enotnosti)

Pri urejanju Glasila vam želim še veliko uspehov, želim, da bi Delavska enotnost postala še boljši delavski časnik. Če bom le mogel, se bom v listu še oglašal. Na Glasilo me veže veliko spominov iz tistih let, ko sem kot „zeleneč“ začel delati pri njem in dobil prvi vpogled v skrivnosti izdajanja lista.

Cas je bil dobro izkoriščen, veliko sem se naučil, še danes mi marsikaj koristi pri mojem delu.

Vsem sodelavcem iskrene čestitke!
MILAN VIDIC, dopisnik DE, Zagorje

Ob 30. obletnici ustanovitve in izhajanja Delavske enotnosti vam v imenu kolektiva Dolenjskega lista pošiljamo tovariške pozdrave, združene s prisrčnimi čestitkami za prehojeno pot, vaše dosedanje delo, uspehe in delež, ki ste ga dali slovenskemu častnikarstvu. Pri uresničevanju novih in pomembnih nalog, ki jih ima zlasti vaš tednik pri dosledni izpeljavi ustavnih dopolnil in uveljavljanju delavskega razreda v samoupravljalskem socializmu, vam želimo mnogo novih uspehov, vztrajnosti pri delu in zadovoljstva.

Predsednica sveta delovne skupnosti DOLENJSKI LIST TILKA DIVJAK
Glavni urednik: TONE GOŠNIK

PLAKETA ZA DELAVSKO ENOTNOST

Ob 25. obletnici izhajanja našega tednika je predsednik republike odlikoval Delavsko enotnost z Redom zasluge za narod z zlato zvezdo. Ob 30. obletnici pa je zvezni odbor Sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije podelil našemu listu posebno plaketo kot priznanje za dosedanja prizadevanja lista pri informiranju članstva ter za njegovo vlogo pri posredovanju samoupravljalških izkušenj.

FOTO KRONIKA • FOTO KRONIKA • FOTO KRONIKA • FOTO

Minulo sredo je bil v Ljubljani pogovor, ki so ga pripravili republiški odbori sindikatov industrije in rudarstva, storitvenih dejavnosti, prometa in zvez ter gradbeništva, k sodelovanju pa so povabili tudi predstavnike delavskih svetov iz nelikvidnih podjetij. Ker bodo 1. januarja prihodnjega leta začeli veljati ukrepi za odpravljanje nelikvidnosti, je bil namen pogovora, da bi že naprej ugotovili učinke in posledice ukrepov in se dogovorili o potrebnih akcijah.

Pogovor je navrgel številne ugotovitve in stališča, med drugim tega, da morajo delovne organizacije in še posebej družbenopolitične skupnosti, poslovne banke in družbeni skladi z vso resnostjo poiskati možnosti, ki bi lahko ogrožene delovne organizacije do konca leta spravile v normalen gospodarski položaj. Poleg tega so udeleženci posveta pozvali izvršni svet, naj v sodelovanju s poslovnimi bankami in s skladom skupnih rezerv začne ukrepati že sedaj, ko se je še moč izogniti naglici.

Udeleženci posveta so se dogovorili, da bodo povsod, kjer tega še niso storili, ovrednotili položaj delovne organizacije in vplivali na to, da bodo pripravile sanacijski program, ter se zgledevale po kroparskem „Plamenu“, ki z lastnim delom prispeva k svoji in splošni gospodarski stabilnosti.

VIDEM OB ŠČAVNICI

Zaključek solidarnostne akcije

Za praznik republike bo v Vidmu ob Ščavnici velika proslava ob zaključku solidarnostne akcije za zbiranje sredstev za prizadeto severovzhodno Slovenijo in akcije za uporabo elektrike v kmetijstvu. Kot je znano, je vsa Slovenija, pri čemer imajo največ zaslug sindikati in gospodarska zbornica, zbrala za prizadeta območja blizu 20 milijonov dinarjev. Prireditveni odbor za proslavo je pripravil zelo pester program. Med drugim bodo odkrili spomenik – steber solidarnosti – delo kiparja Milana Kristana ter spomenika Matiji Gubcu in narodnemu heroju Jožetu Lacku. Na stebru solidarnosti so vklesani naslednji verzi: „Popotnik vedi, ko ujma svet naš zajame, preplavi vse ljudi zavest, da so bratje vsi pripravljene živeti, umreti enotni“. Na proslavi bo spregovoril tudi Julij Planinc, predsednik republiškega solidarnostnega sklada za prizadeto severovzhodno Slovenijo in član republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije. M. Ž.

CELJE

Široka aktivnost

Medobčinski odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Celje že več mesecev vodi široko aktivnost za ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela in za uresničitev ustavnih sprememb. Doslej so pripravili že štiri razgovore s predsedniki osnovnih organizacij sindikata, s predsedniki komisij za ustavne spremembe in s predsedniki delavskih svetov. Na prvem sestanku so razpravljali o ustavnih spremembah nasploh, na drugem o ustanavljanju komisij za ustavne spremembe, na naslednjih pa o že opravljenem delu.

Doslej so že v vseh delovnih organizacijah tega sindikata imenovali komisija za uresničevanje ustavnih dopolnil. V vseh podjetjih, kjer imajo možnosti za ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela, nadaljujejo z delom in pripravljajo zadnje podrobnosti za ustanovitve. Najdlje so v večjih trgovskih podjetjih – Merxu, Kovinotehni in Tehnomeratorju. Pri Merxu bodo že s 1. januarjem ustanovili prve temeljne organizacije združenega dela. M. B.

Proučiti — potem ukrepati

Predsedstvo RS ZSS o nadaljnjem razvoju sistema družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka

Sistem družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka in osebnih dohodkov je nastajal v času pred sprejetjem ustavnih dopolnil. Tako so bile nosilke sporazumevanja delovne organizacije, namesto da bi v tej vlogi nastopali delavci v temeljnih organizacijah združenega dela. Miselnost, da je usmerjanje delitve predvsem stvar upravno-tehničnih in vodilnih struktur, je vzrok več; da usklajevanje meril za delitev osebnih dohodkov še ni občutneje preseglo okvirov posameznih dejavnosti. Tudi zaradi tega še nismo uresničili načela o enakopravnem položaju vseh delavcev pri delitvi dohodka.

Če vemo, kaj je narobe ali kaj ni bilo najbolje storjeno, potem vemo, kako bi bilo potrebno ukrepati, da bi dosegli cilj, h kateremu težimo. Po mnenju razširjene seje predsedstva RS ZSS, ki je v tork obravnavalo nadaljnji razvoj sistema družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka, bomo najvažnejši cilj, torej to, da bi delovni človek dejansko postal subjekt odločanja o tej svoji nedotakljivi pravici, dosegli z vztrajnim in doslednim zavzemanjem za nekaj temeljnih načel. Prvo med njimi je, naj bi bili osebni dohodki za približno enako delo tudi vsaj približno enaki. Naslednje bi bilo, da je treba bolj razvijati in uveljavljati de-

litev po rezultatih dela. Tretjič, gre za to, da ne bi smeli spregledati dejstva, da bo ves trud za man, če delitev dohodka ne bi bila vsako leto sprti usklajena s cilji tekoče in tudi perspektivne ekonomske politike.

Vprašanje zase je, kako naj bi navedena in še nekatera druga temeljna načela tudi uresničevali. Ena izmed možnosti je, da sindikati nastopajo kot pobudniki oblikovanja bodočih „krogov“ sporazumevanja, zasnovanih na združenem delu in oblikovanih tudi po regionalnem načelu. Velik korak naprej bi tudi bil, če bi slednjič začeli oblikovati tudi nomenklaturu poklicev. O tej potrebi govorimo že zelo dolgo, vendar se še nismo dogovorili ne o roku, do kdaj naj bi to bilo storjeno, kar je v bistvu še najmanjši problem, niti nismo izbrali nosilca te naloge.

Če so predvsem v to usmerjena snovanja in razmišljanja v sindikatih, to še ne pomeni, da ne nameravajo nastopati proti morebitnim anom-

lijam v delitvenih odnosih, do katerih bi prišlo kljub delovanju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov. Vendar pa je razprava na seji predsedstva RS ZSS opozorila, da se sindikati brez poprejšnje proučitve učinkov in posledic ne morejo strinjati z zamislijo, ki se je izoblikovala v republiških upravnih organih in po kateri naj bi s posebnim zakonom zagotovili izvajanje ekonomske politike tudi na področju delitve osebnih dohodkov.

Več udeležencev razprave je, vsak iz svojega zornega kota, opozorilo tudi na vprašanje, ki je v zvezi z nadaljnjim razvojem sistema družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka in osebnih dohodkov po vsej verjetnosti bistvenega pomena. Gre za to, ali smo sposobni vplivati na hitrejšo uveljavljanje tega sistema tudi v jugoslovanskem prostoru. Če ne bomo kar najhitreje posepsili prizadevanj tudi na tem področju, se kaj lahko priveri, da se bodo delavci iz drugih republik začeli vračati domov in bi Slovenija, ki ji že zdaj manjka delavcev, še bolj občutila ta problem.

Kako konkretno rešiti to vprašanje, na seji predsedstva RS ZSS sicer nismo slišali, dejstvo pa je, da gre za vprašanje, mimo katerega prav gotovo ne bo mogoče na bližnji seji CK ZKS, na kateri bodo razpravljali predvsem o nadaljnjem razvoju sistema družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka. mG

ZMAJ tovarena baterij in baterijskih naprav · ljubljana

DOG ZA VAŠO VARNOST
DETEKTOR PLINA

ŠE VEDNO 6.000 DINARJEV!

Ob zadnjih spremembah splošnih družbenih dogovorov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov je prišlo v javnosti do napačnih razlag in tudi do nekaterih napačnih informacij v časopisih in televiziji.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je ob podražitvah, do katerih je prišlo letos jeseni, predlagal povečanje kalkulativnih osebnih dohodkov za prvi dve skupini, to je za skupini „nekvalificiranih“ in „polkvalificiranih“ delavcev za 100 dinarjev kot enega od ukrepov za blažitev socialnih razlik, do katerih bi sicer privedlo večanje cen. Obenem so sindikati izrecno priporočili delovnim organizacijam, naj to povečanje mase osebnih dohodkov tudi v delitvi porabijo za povečanje osebnih dohodkov najslabše plačanih delavcev, ker so se pojavljale tudi drugačne težnje. V družbenem dogovoru je bil obenem dogovorjen najvišji znesek nadomestil za topli obrok povečan za 60 dinarjev mesečno. Znano je, da so bili hkrati povečani otroški dodatki, pokojnine in nadomestila za čas nezaposlenosti ter podpore. Obenem s tem povečanjem najnižjih skupin kalkulativnih osebnih dohodkov je bil povečan dogovorjeni najnižji osebni dohodek od 800 din na 900 dinarjev. Gre za dogovorjeni najnižji, družbeno še sprejemljivi osebni dohodek na delovnih mestih brez težjih pogojev dela in v delovnih organizacijah, ki poslujejo na robu rentabilnosti – saj v vseh drugih delovnih organizacijah in za vsa druga delovna mesta dogovorjena merila nujno pomenijo večji osebni dohodek. Tudi ta popravek družbenega dogovora – čeprav ni popolnoma zadovoljiv – je torej korak bliže k uresnitvi dogovora o najnižjem osebnem dohodku 1000 dinarjev, ki ga podpirajo slovenski sindikati.

Analiza SDK je ob letošnjem polletju ugotovila, da je v nekaterih samoupravnih sporazumih bilo mogoče razlagati določila o najvišjem osebnem dohodku tako, da so za izredne uspehe na posameznem vodilnem delovnem mestu ob dobrem uspehu delovne organizacije osebni dohodki znatno presegali znesek 6000 dinarjev, ki je dogovorjen kot najvišji osebni dohodek za normalno delo. Zato so tudi sindikati podprli predlog, da se taka preseganja najvišjega osebnega dohodka – gre za nekaj deset primerov – s posebnim določilom družbenega dogovora izrecno omejuje. Omejitev je v tem, da družbeni dogovor določa družbeno sprejemljiva merila za izjemne učinke, obenem pa omejuje tako dosežene osebne dohodke na največ 25 % nad normalnim zneskom. Ni torej res, da bi bil v družbenem dogovoru kakorkoli spremenjen dogovor o najvišjem osebnem dohodku za redno delo v rednem delovnem času, res je le, da so bila posebej omejena tista izplačila, ki so bila po posameznih samoupravnih sporazumih izjemoma možna, pa jih ocenjujemo kot družbeno dvomljiva. Napačna je torej razlaga, da se je razpon osebnih dohodkov za normalni učinek povečal na od 900 dinarjev do 7500 dinarjev. Res je, da se je ta razpon zmanjšal, saj znaša sedaj za normalni učinek v normalnem delovnem času razpon po družbenih dogovorih od 900 dinarjev do 6000 dinarjev, obenem pa so izrecno omejena dodatna izplačila po učinku in uspehu pri najbolje plačanih delovnih mestih, medtem ko takih omejitev za druge skupine delavcev tudi v spremenjenem družbenem dogovoru ni.

Spremembe in dopolnitve splošnih družbenih dogovorov so bile sprejete na plenarni seji republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije 20. oktobra letos.

REPUBLIŠKI SVET
ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

SINDIKATI V ILIRSKI BISTRICI POZIVAJO NA BOJ PROTI ALKOHOLIZMU

Preveliko zlo, da bi lahko ostali ravnodušni

Komisija za življenjske in delovne razmere pri občinskem svetu Zveze sindikatov Ilirske Bistrice je že nekajkrat razpravljala o problemu alkoholizma med zaposlenimi, posebej pa je na pobudo v sindikalnih organizacijah razpravljala o tem družbenem zlu na svoji zadnji seji. Ugotovili so, da je pojav alkoholizma med zaposlenimi zadnje čase vse bolj zaskrbljujoč pojav.

Povsem jasno je, da ni srečne družine in ne ustvarjalnosti v delovnem kolektivu, če je oko-

lje okuženo z alkoholizmom. Število izostankov, število izgubljenih ur zaslužka ter vse drugo narekuje celovitejši pristop k obravnavi tega negativnega pojava. Kolikšno je to družbeno zlo, najbolje pove podatek, da je v Sloveniji že 90 tisoč alkoholikov.

Komisija se bo povezala z vsemi zainteresiranimi dejavniki in službami, da bi v skladu z akcijskim programom za boj proti alkoholizmu začeli skupno in široko akcijo. Veliko bo najbrž treba storiti že za to, da

bi osveščenost o posledicah alkoholizma prodrla v vse celice naše družbe in da bi alkoholika obravnavali kot hudega bolnika. Po zgledu nekaterih drugih občin je komisija predlagala predsedstvu občinskega sindikalnega sveta osnutek odloka o prepovedi točenja alkoholnih pijač pred osmo uro zjutraj, s prošnjo, da ga obravnava in predloži v razpravo in v sprejem občinski skupščini. Seveda pa naj bi bil to šele prvi korak pri širšem obravnavanju te tako pomembne problematike. J. V.

Koteks Tobus

LJUBLJANA

KMETIJC I IN REJCI PRAŠIČEV

- Tudi letos odkupuje podjetje Koteks Tobus svinjske kože
- Pri vzreji prašičev pazite, da se njihova koža ne poškoduje. Nepoškodovane in nezarezane kože imajo pri odkupu največjo vrednost
- Svinjske kože prodajte najbližji zbiralnici Koteks Tobus ali kmetijski zadrugi, kjer odkupujejo tudi kože drugih živali.

ČESTITAMO POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

LJUBLJANA, 24. novembra — Danes se je v Ljubljani začel 26. plenum republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije. Na njem so razpravljali o odstopnici Toneta Kropuška, dosedanjega predsednika RS zveze sindikatov Slovenije in o izvolitvi funkcionarja republiškega sveta, ki bo opravljal predsedniške dolžnosti do izvolitve novega predsednika. V nadaljevanju so na plenumu obravnavali uresničevanje ustavnih dopolnil ter se dogovorili o organizaciji občnih zborov osnovnih organizacij sindikata.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je sprejel na

znanje odstop predsednika Toneta Kropuška in ga po krajši razpravi razrešil dosedanje funkcije. Tone Kropušek bo opravljal dolžnost poslanca zbora narodov v zvezni skupščini. Plenum se mu je ob tej priložnosti zahvalil za njegovo dosedanje delo v sindikatih Slovenije.

Plenum se je tudi odločil, da bo funkcijo predsednika republiškega sveta za čas, dokler ne bo izvoljen novi predsednik, opravljal Jože Globačnik, podpredsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

AKTIVNOST SINDIKATOV IN UVELJAVLJANJE USTAVNIH DOPOLNIL

Z enotnostjo akcije in izhodišč v uveljavljanje novih odnosov

Temeljna naloga: združevati delo in družbeni kapital, da bodo delavci odločali o celotnem presežnem delu

V drugi točki dnevnega reda je plenum RS ZSS obravnaval aktualne naloge sindikatov pri uresničevanju ustavnih dopolnil. Predsednik komisije za samoupravljanje pri RS ZSS Mitja Švab je v svoji uvodni besedi poudaril, da gre za tretjo razpravo te vrste v tem sindikalnem telesu in da bi v njej — tako zaradi aktualnega političnega trenutka kot zavoljo dosedanjega počasnega in neugodnega razvoja na tem področju — morali še posebej kritično oceniti ne le prizadevanja in prakso delovnih organizacij, temveč predvsem tudi aktivnost sindikatov.

Ker bomo celotno gradivo o tej točki dnevnega reda objavili v „Pogovorih“ Delavske enotnosti, se tokrat omejimo le na nekatere najvažnejše ugotovitve iz uvodnega referata in iz razprave.

Tudi v prihodnje ostaja najvažnejša naloga sindikatov, da delavce razgibajo za akcijo, da torej s tem vplivajo, da bi združeno delo postalo nosilec uresničevanja novih odnosov, kakor smo jih uzakonili z ustavnimi dopolnili. Ta cilj bi z ene strani lahko dosegli s tem, da bodo svojemu članstvu posredovali pozitivne izkušnje oziroma bodo kritično, čeprav ne tudi odbijajoče nestrpno ocenjevali snovanja in rešitve konkretnih vprašanj v posameznih delovnih skupnostih, po drugi strani pa s skrbjo in vztrajnim prizadevanjem za enotnost v lastnih vrstah. Ta enotnost, mišljena je tako enotnost akcije kot enotnost izhodišč pri uresničevanju novih družbeno-ekonomskih odnosov, naj bi se izražala v nehnem preverjanju lastnih stališč v praksi, v soočanju teh stališč s prakso.

Naslednji bistveni problem je način delovanja v sindikatih, skratka njihova organiziranost, ki ne bi smela biti takšna, da bi posamezni sindikalni organi na svojih sejah tudi v prihodnje govorili v imenu delavcev kot nevolni kakšni skrbniki njihovih teženj in interesov. V zvezi s tem se zastavlja vprašanje, ali lahko danes govorimo o krizi oblik organiziranosti ali pa gre za to, da ne izkoriščamo obstoječih oblik organiziranosti sindikatov. Bržčas gre za slednje, kar so sami zase že ugotovili nekateri strokovni odbori ter občinski sindikalni sveti.

S stališča uveljavljanja ustavnih dopolnil v konkretni praksi delovnih organizacij pa je za sindikate seveda najvažnejše, kolikšna je uspešnost njihovih prizadevanj za združitev dela in družbenega kapitala. Gre za to, kako sindikati skupaj z drugimi družbeno-političnimi organizacijami in dejavniki uspevajo delavcem dopovedovati in doka-

zovati, da odločanje o celotnem presežnem delu predstavlja njihov največji interes. Za zdaj se pač ne bi mogli pohvaliti, da bi bili pri tem kdove kako uspešni. Če bi bili, ne bi ugotavljali, da smo pri nas največ palač in dragih stanovanj vselej gradili v tistih obdobjih, ko smo se ukvarjali z največjimi ekonomskimi težavami. In drugače: če bi delavci že doslej resnično odločali o svojem presežnem delu

ter o tistem svojem minulemu delu, ki ga „združujejo“ in odtujujejo po lastni presoji, če bi imeli resničen vpliv na sredstva, zbrana v bankah, bi zdaj vlagali v smotne investicije, reševali kolektive, ki jim prvega januarja grozijo nižji osebni dohodki itd.

Vprašanje je, kje je in kakšen je izhod iz tega položaja. Razen vsega tistega, kar smo že omenili glede načina in organiziranosti delovanja sindikatov, je nedvomno treba ugotoviti, da živimo v razmerah, za katere je značilno vse močnejše uveljavljanje tržnih zakonitosti z vsemi njihovimi posledicami, tudi precejšnjo stihijo v procesih razvoja družbenih odnosov. Naloga vseh naprednih sil, zlasti pa sindikatov je, da se organizirajo tako, da bodo te procese tudi obvladovali, namesto da jim — kot kaže dosedanja praksa — marsikdaj uhajajo iz rok.

Konkretno povedano, to za sindikate pomeni, da se morajo še bolj aktivno kot doslej vključiti v priprave za sprejem vseh tistih sistemskih ukrepov, ki so povezani s problematiko združenega dela. Na plenarni seji so v zvezi s tem omenili zakon o zaposlovanju, zakon o elektrogospodarstvu in zvezni ter republiški zakon o skupnih rezervah, ki — če sploh kateri predpis — prav gotovo morajo zagotoviti odločilen vpliv združenega dela na urejanje teht vprašanj. Tudi rešitve glede razreševanja drugih problemov v naši družbi bi sindikati morali in jih tudi bodo ocenjevali predvsem na osnovi ugotovitve, ali je izpolnjen osnovni kriterij, da se obstoječi položaj delavca glede razpolaganja z dohodkom in vračanjem tega dohodka spreminja v njegov prid.

mG

PRED OBČNIMI ZBORI OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA

NAPOTEK ZA DELO

Osnovne organizacije naj bi občne zборе organizirale pred osmim kongresom ● Razčiščevanje dosedanjega dela, pomembno za delo vnaprej: koga in kako kadrovati v vodstva osnovnih organizacij ● Povezava z mladinskimi organizacijami

Programi stanovanjske gradnje podjetij, položaj v prihodnjem letu zavoljo uveljavljanja ukrepov proti nelikvidnosti ter varčevanje — to naj bi bila osnovna vprašanja, ki naj bi jih obravnavali na občnih zbore osnovnih organizacij sindikata. Tako je sodil plenum republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije na svoji seji minuli petek, ko je obravnaval vprašanje organizacije občnih zborov osnovnih organizacij sindikata in predloge za razpravo na njih.

Redni občni zbori, ki jih imajo osnovne organizacije vsake dve leti, padejo prav na konec letošnjega leta in na začetek prihodnjega. Republiški svet Zveze sindikatov zato priporoča osnovnim organizacijam, naj organizirajo občne zборе v roku, ki ga predvidevajo statuti sindikatov. V prvih mesecih prihodnjega leta je predviden osmi kongres in ne bi bilo smotno občne zборе osnovnih

organizacij prelagati na obdobje po kongresu.

Plenum, ki je sprejel predloge organizacijsko kadrovske komisije za vsebinsko razpravo na občnih zbore, jih je še dopolnil in, kot smo v uvodu omenili, vsakemu posebej ocenil težo. Poleg glavnih treh vsebinskih vprašanj naj bi osnovne organizacije razpravljale tudi o mnogih drugih. Med drugim naj bi ocenile, ali so bile dovolj aktivne ob vprašanjih, ki so bistvenega pomena za članstvo. Se pravi: o gospodarjenju v delovni organizaciji, o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, o reševanju socialnih problemov, delovnih razmerij, obveščanju delavcev, o uveljavljanju ustavnih dopolnil itd.

Udeleženci občnih zborov naj tudi ugotovijo, ali je izvršilni organ osnovne organizacije deloval kolektivno ali pa so bili aktivni le posamezniki. Ugotove naj tudi, kakšni so bili pogoji za delo osnovne organizacije.

Na plenumu so poudarili, da so občni zbori priložnost, da člani sindikalne organizacije razpravljajo o vseh nalogah, ki so opredeljene v pismu, posebej pozorno pa naj tudi obravnavajo dokumente, pripravljene za osmi kongres Zveze sindikatov Slovenije. Eden od osnovnih namenov razprave na občnih zbore je, da se člani podrobno dogovorijo, kaj je treba spremeniti, da bi bilo delo osnovnih organizacij takšno, kot ga članstvo želi — torej učinkovito. Pri tem naj bi na zbore obravnavali tudi bodočo organiziranost osnovnih organizacij glede na predlog sprememb in dopolnitev statuta

Zveze sindikatov Slovenije.

Zelo pomembno vprašanje, o katerem bo na zbore treba vsekar spregovoriti, je kadrovanje v organe osnovnih organizacij sindikata. O predlogu kandidatov za vodstvo osnovne organizacije se je treba poprej dogovoriti z drugimi družbeno-političnimi organizacijami, posebej z Zvezo komunistov. Pri kadrovanju morajo upoštevati statutarne načelo, da je osnovna organizacija sindikata temeljna oblika združevanja članov. V njej le-ti uresničujejo svoje koristi in zaradi tega je od kadrovske zasedbe izvršnih organov odvisno ne samo delovanje osnovne organizacije, temveč delovanje celotne organizacije sindikatov.

Zaradi tega je treba pri kadrovanju upoštevati tako idejno-politična in moralna merila, prav tako pa tudi pripravljenost za delo v sindikalni organizaciji, iniciativnost, sposobnost za vodenje ...

V razpravi o vsebinskih osnutkih za delo občnih zborov smo slišali, da naj sindikalne organizacije vzpostavijo najtesnejše stike z mladinskimi organizacijami v podjetjih, saj so tudi mladi člani sindikata, ter še nekatere dopolnilne predloge. Plenum je osnutek predlogov za občne zборе sprejel, sklenil pa ga je dopolniti z vsemi vsebinskimi dopolnili, ki so jih člani plenuma izrekli na seji.

Tako dopolnjeno gradivo bodo kajpak posamezne osnovne organizacije sindikata še dopolnile z vprašanji, ki so značilna in bistvena za njihovo okolje.

R. B.

— PLOŠČE VLAKNENKE »LESONIT«

— PLOŠČE VLAKNENKE OPLEMENITENE Z LAKIRANJEM, TISKANJEM IN MELAMINSKO FOLIJO

— DEKORATIVNI PLASTIČNI LAMINATI

ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE

29. NOVEMBER!

LESNO KEMIČNA INDUSTRIJA

•lesonit•
ILIRSKA BISTRICA

OBČINSKI SINDIKALNI SVET

DRAVOGRAD

ČESTITA

vsem članom Zveze sindikatov v občini Dravograd za 29. november, pridružuje pa se tudi čestitkam za 30-letnico izhajanja »DELAVSKE ENOTNOSTI«.

OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV ŽALEC

OBČINSKA SKUPŠČINA ŽALEC

OBČINSKA KONFERENCA ZKS ŽALEC

OBČINSKA KONFERENCA SZDL ŽALEC

OBČINSKA KONFERENCA ZMS ŽALEC

OBČINSKI ODBOR ZB ŽALEC

ČESTITAJO

VSEM DELOVNIM LJUDEM

ZA PRAZNIK REPUBLIKE

29. NOVEMBER!

DELOVNA SKUPNOST PRI Republiškem odboru Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije

objavlja prosto delovno mesto

— strokovnega sodelavca republiškega odbora

IN SEKRETARJA SVETOV: za tekstilno,

usnjarsko in obutveno industrijo ter grafično industrijo in založništvo.

POGOJ: diplomirani pravnik.

— Zaželene industrijske izkušnje in dosedanja družbenopolitična angažiranost.

Kandidati naj pošljejo ponudbe v 15 dneh od dneva objave na republiški odbor Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4/III.

... v jugoslovanskih sindikalnih

ZVIŠATI NAJNIŽJE
OSEBNE DOHODKE

SRBIJA

Mestni sindikalni svet Beograda je na zadnji seji sprejel akcijski program nekaterih prioritarnih nalog, ki sledijo iz pisma predsednika Tita jugoslovanskim komunistom. Beograjski sindikati v njem med drugim ugotavljajo, da so cene v letošnjem letu že ogrozile življenjsko raven zaposlenih. Zato naj sindikalne organizacije v svojih okoljih terjajo nadomestila za zvišanje cen osnovnih življenjskih potrebščin, in sicer tako, da bi se povečali najnižji osebni dohodki vsaj za 10 dinarjev. Mestni sindikalni svet se bo tudi zavzel, da bi bili poslej najnižji zagotovljeni osebni dohodki 1000 dinarjev. S tem ukrepi bi vsaj deloma paralizirali letošnjo rast življenjskih stroškov.

Več za turizem

V turističnem gospodarstvu Bosne in Hercegovine napovedujejo korenite spremembe. V

zadnjih 10 letih se je zmanjšala udeležba BiH v turističnem prometu Jugoslavije od 5,4 na 3,6%. Posebno majhen je obisk tujih turistov, in sicer 1,2% v jugoslovanskem merilu. Prav tako je nizek tudi devizni pritok. Študija o dolgoročnem razvoju turizma v BiH pa predvideva, da bodo do 1985. leta zgradili nove turistične zmožnosti z 68.000 ležišči. Devizni pritok naj bi se v istem času dvignil na 160 milijonov dolarjev.

Žetev uspešna —
kakšna bo setev?

Sekretar odbora za turizem gospodarske zbornice Jugoslavije Milorad Nesić je izjavil, da bo v devizni dohodek iz turizma dosegel letos 500 milijonov dinarjev, v številu s potniškim prometom. Skupen promet gostinstva bo večji za 24% glede na minul leto. Hkrati je dejal, da nestabilnost v gospodarskih gibanjih kot tudi na mednarodnem monetarnem tržišču ustvarja turističnemu gospodarstvu veliko težavo v pripravah za naslednjo turistično sezono. Negotovost glede ekonomskih instrumentov, ki so pretežno v rokah republik in občinskih skupščin, ugotavljanje valute, v kateri naj bi objavljali cene za turistične usluge v letu 1973, in zagotavljanje solidne preskrbe pomenijo najbolj neprijetna vprašanja turističnega gospodarstva.

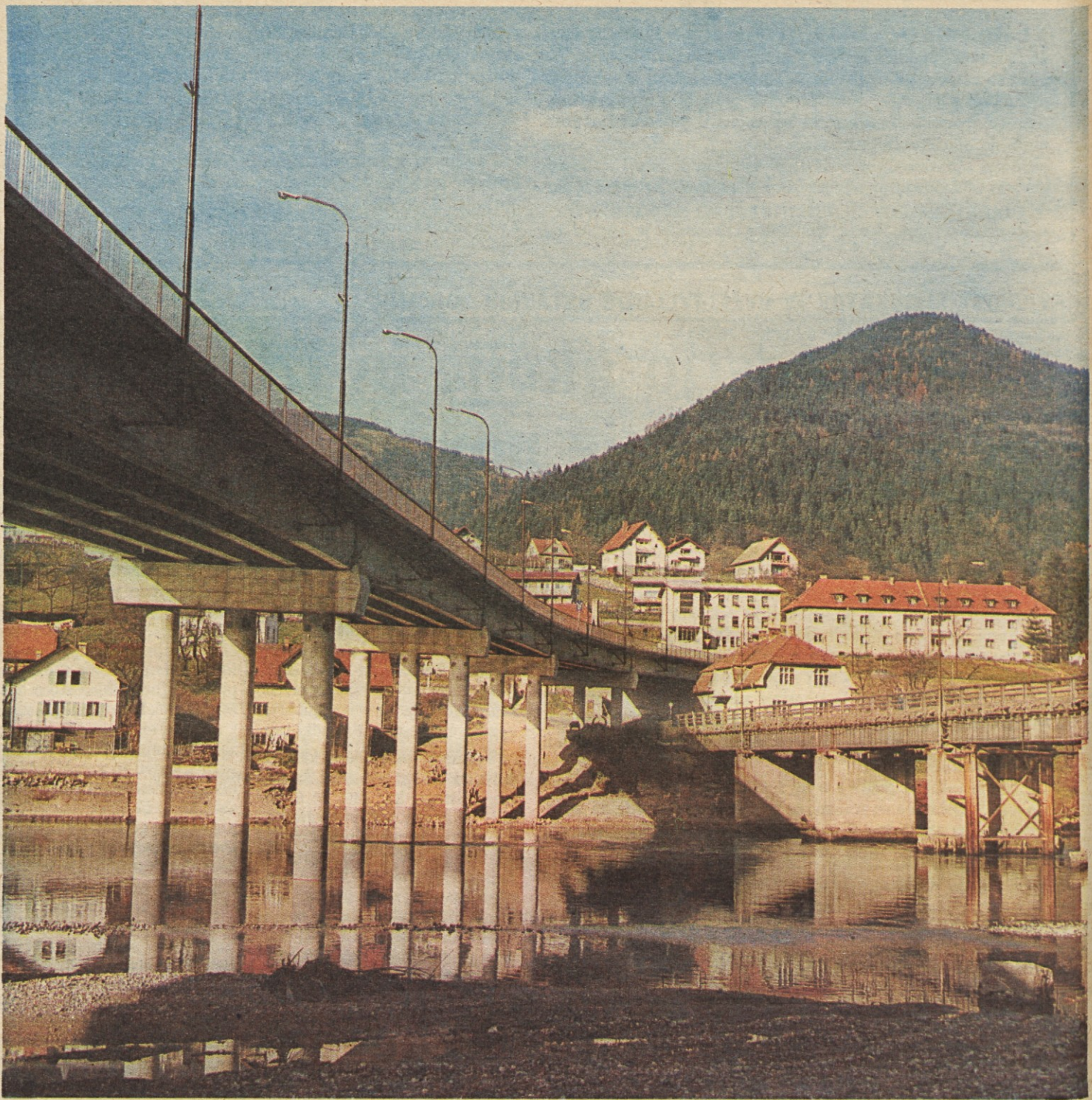
Po mnenju turističnih delavcev je potrebno čim hitreje zagotoviti sredstva za nepokrite investicije, s čimer bi omogočili deblokiranje sredstev gostinskih in turističnih organizacij in ustvarili pogoje za gradnjo v

skladu z materialnimi možnostmi. Preučiti bi morali tudi vprašanje, kako spodbuditi turistično gospodarstvo za delo z inozemstvom.

In, kajpak, še glavno vprašanje, ki pa ga turistično gospodarstvo ne zastavlja dovolj resno: kje vzeti denar za odplačilo dolgov, ki jih je napravilo s preobseznimi gradnjami.

Skupne naložbe

Doslej je bilo na zvezni ravni sklenjenih 60 pogodb o skupnih naložbah med domačimi in tujimi partnerji. Skupni znesek vloženih sredstev presega 4122 milijonov dinarjev. Od tega odpade na domačo valuto 3826 milijonov din, na devizni delež tujih partnerjev pa 290 milijonov dinarjev ali komaj 7%. Medtem ko je udeležba tujih vlagateljev na zvezni ravni zelo skromna, pa so deleži tujih partnerjev — po pogodbah, ki so jih sklenile organizacije z območja Slovenije — ugodni. Sklenjenih je bilo 6 pogodb, v katerih znaša delež tujega kapitala približno 49%, v treh pogodbah približno 48%, v eni pa 45%. Najnižji delež vlaganj tujega partnerja v Sloveniji znaša 6%.

V Dravogradu so minuli mesec slavili: svojemu namenu so izročili težko pričakovani in prepotrebni novi most čez Dravo. Zahtevno delo so opravili delavci Gradisa — člani poslovne enote Ravne na Koroškem. Lepotec štirih dolin, dravske, mislinjske, labotske in mežiške je tako zamenjal odsluženega „tovariša“, ki je že dolga leta predstavljal ozko grlo koroške magistrale. Novi most je dolg 216 metrov in sloni na 15 pilotih, od katerih tičijo nekateri tudi 10 metrov globoko v dnu rečne struge. Most štirih dolin je izročil svojemu namenu Stanko Demšar, visoko-kvalificiran tesar, eden izmed najprizadavnejših graditeljev novega mostu.

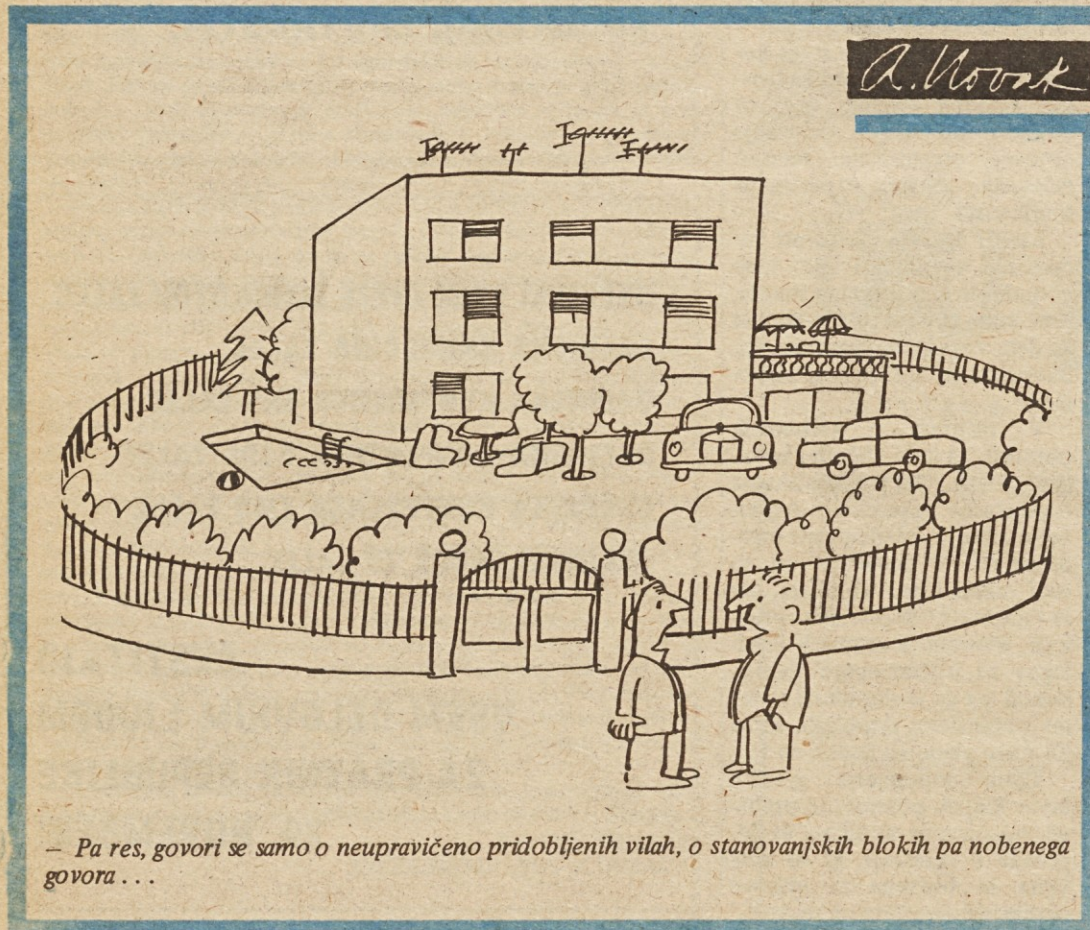
Čemu v rokavicah
proti špekulantom

Kot je znano, so v Srbiji že ustavili promet z vsemi zgradbami ter poljedelskimi in gradbenimi zemljišči. Z zakonom o prepovedi prometa z nepremičninami v lasti občanov in civilno-pravnih oseb, ki bo veljal do 31. marca prihodnjega leta, nameravajo prepričati razprodajo priložnostnega premoženja posameznikov in prepise hiš, vikendov in parcel na bližnje in daljne sorodnike. Tudi v Srbiji namreč mnogo bogatih ljudi ni imelo pri rokavicih računov in prepričljivih dejstev, s katerimi bi lahko postregli komisijam, ki raziskujejo izvor premoženja, zato so ga začeli skrivati, največkrat s prepisi na druge ljudi. Zdaj, po „zamrznitvi“ vseh takšnih transakcij, pa tega ne morejo več početi. Ne samo to: mnogim se obeta, da bodo po 31. marcu prihodnjega leta bodisi ob hišo ali pa vikend, bodisi ob družbeno stanovanje. V Srbiji nameravajo temeljito prezračiti tako stanovanjsko zakonodajo kot dosedanja določila o obsegu nepremičnin v zasebnih rokah. Poglejmo, kako!

Po sedanjih zveznih predpisih ima lahko posameznik v lasti največ dve večji ali tri manjša stanovanja. Razen tega lahko posamezniki oddajajo največ 70. kv. metrov prostora za poslovno dejavnost, neomejene površine svojega prostora pa lahko uporabljajo, če se sami ukvarjajo s to ali ono poslovno dejavnostjo. V dosedanjih javnih razpravah o obsegu stanovanjske lastnine pa vse bolj prevladuje stališče, da je stano-

vanjski maksimum posameznika preobsežen. Slišati je predlog, da bi morali z novimi predpisi stanovanjski maksimum omejiti na gospodinjstvo in ne več na posameznika. Razen tega naj bi ga tudi ne določali več s številom stanovanj, temveč s stanovanjsko površino. V stanovanjski maksimum nameravajo v Srbiji pristiati tudi površino vikendov. Kot kaže, bodo omejili tudi površino poslovnih prostorov, kar pomeni razlastitev presežka poslovnih prostorov velikega števila sedanjih lastnikov motelov, kavarn in drugih velikih gostinskih ter podobnih objektov, ki služijo lastnikom za neupravičeno bogatenje.

Razumljivo, da so takšni predlogi dvignili precej preplaha med mnogimi občani v Srbiji, hkrati pa sprožili vrsto špekulacij z lastnino, kar je bilo treba prepričati z zakonom o prepovedi prometa z nepremičninami. Iz drugih republik pa za zdaj še ni slišati o podobnih ukrepih, tako da imajo nepošteni ljudje še čas, da svoje družbeno škodljivo početje v preteklosti prikrijejo. Tudi v Sloveniji smo se s šestmesečno prepovedjo prometa z zemljišči odločno spoprijeli le z eno vrsto špekulacij, obračun s špekulacijami na stanovanjskem področju pa smo odložili na leto 1973 in 1974. Vprašanje pa je, če ravnamo prav, še posebno, ko bi lahko z zasegom priložnostnega stanovanjskega sklada ali s preselitvijo lastnikov privatnih hiš in družbenih stanovanj v zasebna bistveno omejili stanovanjsko stisko delavcev. K. O.

— Pa res, govori se samo o neupravičeno pridobljenih vilah, o stanovanjskih blokkih pa nobenega govora ...

UKINITEV ŽIRO RAČUNOV?

Po še nepotrjenih informacijah v sarajevski gospodarski banki pričakujejo, da bodo v začetku prihodnjega leta ukinjeni žiro računi občanov. Trenutno ima v Sarajevu

okrog 70.000 občanov žiro račune. Po ukinitvi žiro računov bi izplačila vseh zasluzkov mimo plače potekala prek blagajn podjetij, v katerih so posamezniki zaposleni.

Za sedaj še ne vedo, kako bi zaslužek izplačevali privatnim obrtnikom. Slišati je predlog, naj bi jih izplačevali prek občinskih davčnih uradov. S tem bi dosegli enotno nadzorstvo nad dohodki.

ZASAVSKI PREMGOVNIKI TRBOVLJE

Rudniki Hrastnik
Trbovlje
in Zagorje

čestitajo vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem za
praznik republike 29. november!

Kontejnjerji, palette in še kaj...

Z ustreznimi tečaji se delavci lahko naučijo ravnati z modernimi stroji in si pridobe kvalifikacijo

Ljubljanci poznajo Javna skladišča v glavnem po tem, da tja vozi avtobus mestnega prometa, sedmica, in da so tam skladišča. Verjetno pa jih je veliko manj, ki bi vedeli, da je to delovna organizacija s prek dva tisoč zaposlenimi – od tega jih dela 395 v samih Javnih skladiščih, ostali pa so „raztreseni“ po skladiščih, ki jih imajo v najemu delovne organizacije, kot so Metalka, Astra, Dom in druge. Kompleks Javnih skladišč zajema 40 ha zemljišča, od tega je 125 tisoč kv. metrov pokritih skladiščnih površin ali petnajst hal. Podjetje ima v svojem voznem parku 36 vilicarjev in štiri avtodvigala nosilnosti do petindvajset ton. Brutoprodukt podjetja je znašal lani 45 milijonov 115 tisoč dinarjev.

To so podatki, ki zgovorno kažejo, da imamo opraviti z veliko delovno organizacijo. Zato smo obiskali ing. Franca Premka, vodjo enote OZD Javna Skladišča, da bi nam kaj več povedal o dejavnosti podjetja. „Naša dejavnost je popolnoma uslužnostna in smo zelo odvisni od raznih sprememb, ki se dogajajo na tržišču. Na eni strani smo vezani na blagovne tokove, ki so usmerjeni k nam, na naše področje, na drugi strani pa na usluge pretovorne dejavnosti na širšem področju izven Javnih skladišč, ki jih nudimo. Tu gre predvsem za prevoz z našimi vozili, na področju Ljubljane pa pride v poštev tudi skladiščenje,“ je dejal ing. Premk.

– Kakšna so vaša področja dela?
„V glavnem sta dve področji dela: uporabnikom nudimo skladiščne prostore, dajemo jih v najem stranke pa same, s svojimi delavci organizirajo skladiščenje blaga. Druga oblika pa je sprejemanje blaga v varstvo od vseh, ki iščejo tovrstne usluge. Ostale dejavnosti so bolj vzporedne in zgolj dopolnjujejo t dve glavni.“

V zadnjem času opažamo ravno pri sprejemanju blaga v varstvo velike spremembe, v glavnem zavoljo vključevanja v organizacijo integralnega transporta.“

– Kaj je to integralni transport?
„Vse večji stroški transporta so v zadnjem desetletju pripeljali do nove organizacije transporta, ki gre po načelu dostave „od vrat do vrat“, to se pravi transport blaga od proizvajalca do kupca.“

– Omenili ste spremembe zavoljo vključevanja v organizacijo integralnega transporta. Za kakšne spremembe gre?

„Na kratko! Opravljanje naših uslug se sedaj širi.“

– V kakšnem smislu?
„Če hočemo ostati v blagovnih tokovih, o katerih sva prej govorila, potem se moramo vanje vključiti na ta način, da ob že obstoječih skladiščnih kapacitetah organiziramo kontejnerski terminal s potrebno mehanizacijo. Na ta način lahko sledimo normalnemu vključevanju v integralni transport.“

– Za kaj gre pri kontejnerskem terminalu?

„V njem se zbirajo kontejnerji, to so večje embalažne enote, jekleni zaboji, dolgi do 12 metrov in nosilnosti 30 ton. Z dvigali jih raztovarjamo in natovarjamo na tovornjake ali železniške vagonce. V kontejnerskem terminalu opravimo tudi uvozno in izvozno carinjenje polnih kontejnerjev ter eventualna druga pomožna opravila.“

– Koliko ljudi dela pri tem?

„Vseh skupaj je okrog 90, ki pa ne delajo samo na kontejnerjih. Fizično delo je minimalno, delavec je le upravljalec mehanizacije in v tem je tudi velika bodočnost kontejnerjev.“

– Koliko kontejnerjev sprejme terminal?

„Kontejnerski terminal ima 30 tisoč kv. metrov površine, torej najmanj 150, saj gre do trije eden vrh drugega. Če bi povedali v tonah, potem je to od 1200 do 1350 ton, ker je vsak kontejner naložen s poprečno osmimi do devetimi tonami blaga.“

– Koliko časa porabijo delavci za razkladanje kontejnerja?
„Ker je vse mehanizirano le osem do deset minut! Če pa bi prišlo

blago kako drugače, bi za to trije delavci porabili dve uri. Povedati pa moram, da kontejnerji vključujejo obvezno uporabo palet, ki imajo veliko prednost.“

– V čem se kaže ta prednost?
„Paleta skupaj z vilicarjem izključuje fizično delo delavcev in omogočajo boljše izkoriščenost prostorov. Paleta se namreč nalagajo druga na drugo.“

Ing. Franc Premk je med drugim povedal, da so se na osnovi pogojev z delavci v Javnih skladiščih odločili, da bodo nabavili potrebno mehanizacijo, kakor tudi, da bodo uvedli še nove oblike dela, ki se pojavljajo pri vključevanju v integralni transport.

Na koncu nas je zanimalo še, če uvedba mehanizacije vpliva na zmanjšanje števila delavcev. Ing. Premk je povedal, da ne, saj fizičnim delavcem z ustreznimi tečaji dajejo možnosti, da se naučijo upravljati z mehanizacijo in da tako dobijo ustrezno kvalifikacijo.

In ko smo si potem ogledovali kontejnerski terminal in postopek razkladanja, smo se prepričali, da je pred kontejnerji res bodočnost – bodočnost, ki se je v Javnih skladiščih zavedajo in je ne zanemarjajo. ps-

Za rudnik urana

Predstavniki Geološkega zavoda Ljubljana in Savskih elektrarn so minulo soboto v Gorenji vasi podpisali pogodbo o skupni naložbi v izgradnji rudnika urana Žirovski vrh in o nadaljnjem sodelovanju pri njegovem izkoriščanju. Za aktiviranje rudnika bo potrebnih 220 milijonov dinarjev, omenjeni organizaciji pa bosta zagotovili vsaka po polovico potrebnih sredstev.

Predvideno je, da bo rudnik urana lahko začel redno obratovati v letu 1976. Tedaj bo zaposloval 550 delavcev in bo največja delovna organizacija v Poljanski dolini.

6000 dodatnih števecv

V tovarni Iskra – Elektromehanika Kranj so proizvodnji števecv električne energije namenili tudi vse proste sobote v novembru in decembru. S tem bodo lahko izdelali 6000 dodatnih števecv, in to predvsem trofaznih dvotarifnih, po katerih je največje povpraševanje, po izjavah nekaterih gradbenih podjetij pa je njihovo pomanjkanje celo ovira za naselitev številnih dograjenih stanovanj.

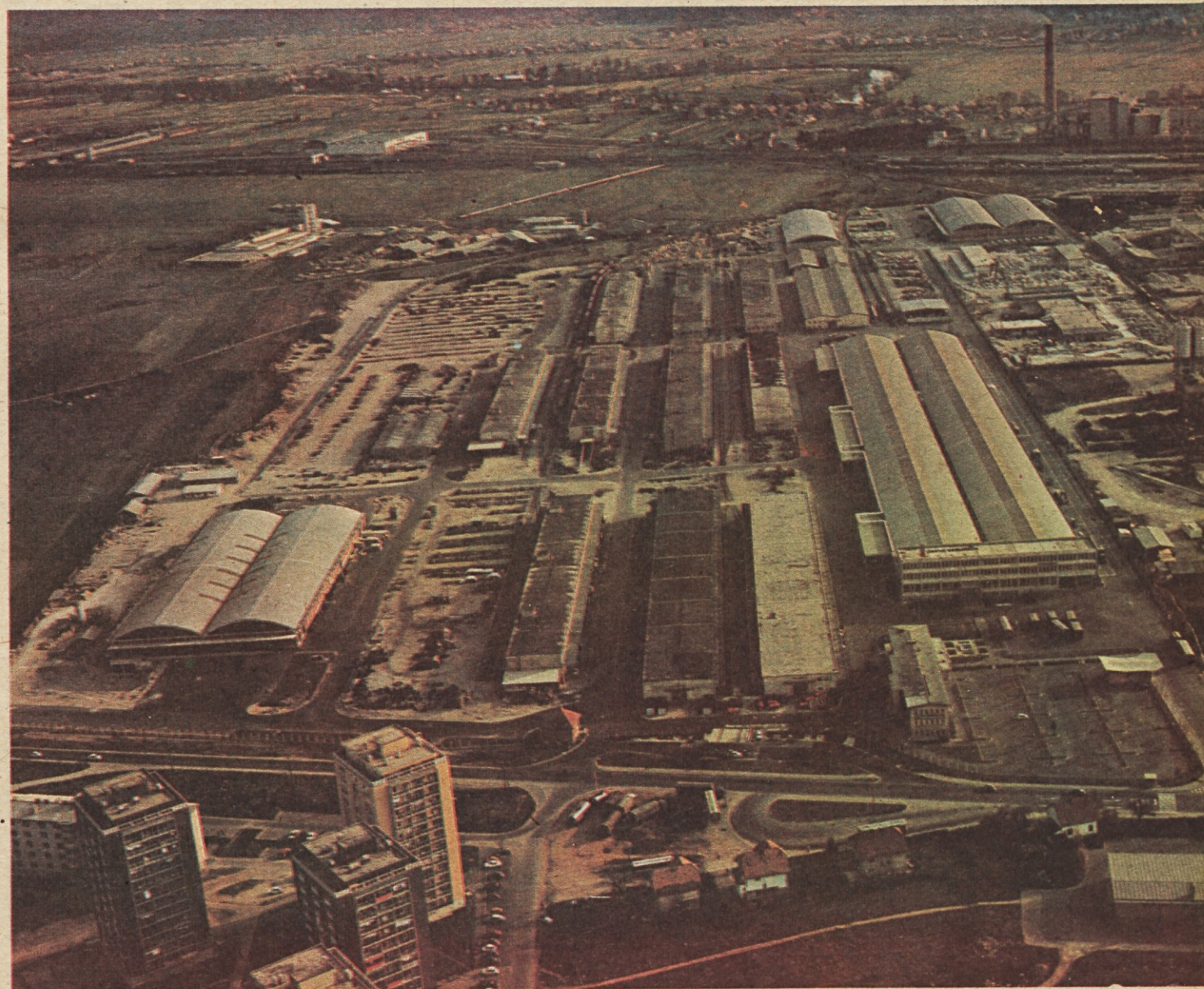
V Iskri bodo letos izdelali 580 tisoč števecv, od tega nad 300 tisoč za domači trg, kar je znatno več, kot bo v državi novih stanovanj. Primanjkuje jih zaradi hitrega prehoda na nočni tok ob vse močnejši uporabi gospodinskih strojev in ogrevalnih naprav, zaradi česar je povpraševanje po dvotarifnih števcih nenormalno visoko.

POPRAVEK

Ko smo v zadnji številki Delavske enotnosti pisali o steklarjih iz Rogaske Slatine, se je v sestavek prikradla neljuba napaka:

... najnižji osebni dohodek v prvih devetih mesecih letos ni bil 1500 dinarjev, temveč 1150 dinarjev. In ta osebni dohodek bodo sedaj dvignili še za 100 dinarjev. Prosimo bralce, zlasti pa kolektiv rogaških steklarjev, da nam pomoto oprostijo.

Uredništvo

IZDELAN OSNUTEK SREDNJEROČNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA HRASTNIŠKE OBČINE

Poudarek moder- nizaciji

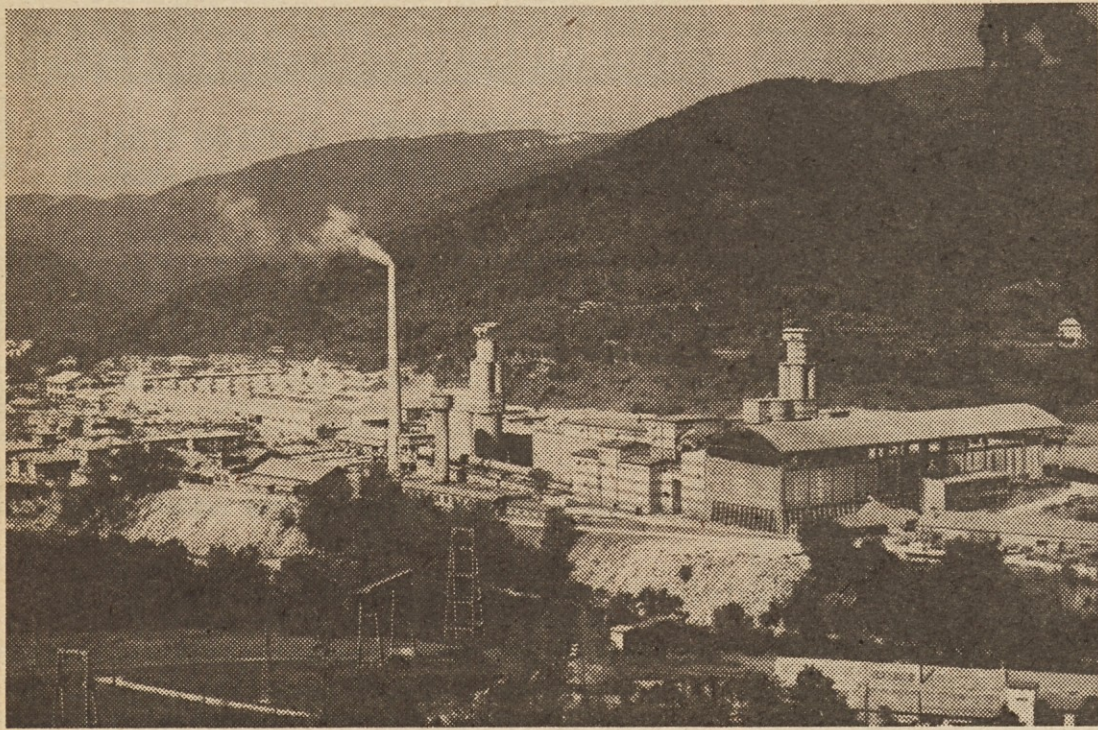
Prizadevanja za okrepitev politike so- cialne varnosti ob- čanov

Letna stopnja rasti bo v hrastniški občini znašala okoli 13,5%, število zaposlenih naj bi se vsako leto povečevalo za približno 0,9 do 1,7%. Zanimivo je, da predvidevajo znaten porast storilnosti, ki bi morala narasčati okoli 13% vsako leto. Veliko nameravajo storiti za izboljšanje strokovne usposobljenosti že zaposlenih in zaposliti nove strokovnjake.

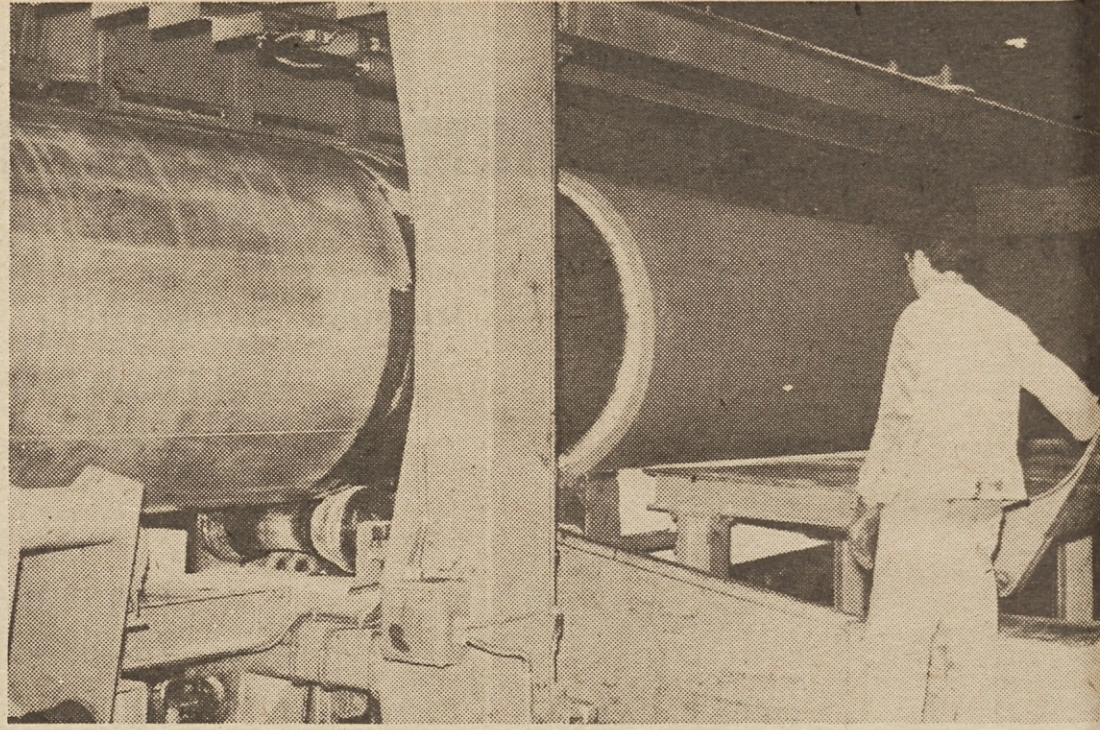
Vsa podjetja bodo v srednjeročnem obdobju vložila znatna sredstva, lastna in bančna za nadaljnjo modernizacijo obratov in naprav. V zvezi s tem poudarjajo, da gre za takšne investicijske naložbe, ki bodo omogočale poleg povečevanja obsega gospodarjenja, predvsem večjo produktivnost in večje količine blaga za izvoz. Vrednost izvoza naj bi leta 1975 dosegla že okoli 6 milijonov dolarjev.

V Steklarni so se že začeli pripravljati na nadaljnjo modernizacijo, da bodo prihodnja leta proizvajali več izdelkov, ki jih v tujini najlaže prodajajo. Pri tem gre v prvi vrsti za razsvetljavno steklo, katerega največji odjemalec bo postalo tržišče ZDA, Zvezne republike Nemčije in nekaterih drugih zahodnih dežel.

Srednjeročni razvojni program hrastniške občine predvideva dograditev okoli 170 najemniških stanovanj in najmanj 40 zasebnih. Veliko skrb bodo posvetili odpravljanju posledic zaradi onesnaženja ozračja in zastrupljanja narave zaradi industrijskih odpadkov. Hrastniška občina je odločena storiti vse možne ukrepe, da bi preprečila nadaljnje zastrupljanje ozračja in to v srednjeročnem programu izrecno poudarja. Računajo tudi, da bi do leta 1975 odpravili vse težave zaradi pomanjkanja prostorov za vzgojo in izobraževanje in da bi povečali število mest v predšolskih varstvenih ustanovah.

Tu utripa srce velikega 2300-članskega kolektiva . . .

Novi stroj za proizvodnjo azbestocementnih cevi – ponos tovarne

KOLEKTIV SALONITA – ANHOVO ZELO RESNO MISLI NA GRADNJO NOVE AMBULANTE, V KATERI NAJ BI BIL MED DRUGIM TUDI GINEKOLOŠKI DISPANZER IN POVRHU ŠE LEKARNA

Vse poti vodijo v Anhovo

Nedvomno šteje ta kolektiv med tiste delovne organizacije, kjer mislijo razen na jutri tudi na danes, in kjer delavci ne živijo le od obljub, češ, zategnimo pas, čez čas bo že bolje!

Dolina Soče. Ena naših najlepših dolin, ki jo na leto obišče na deset in deset tisoče domačin in tujih turistov. Res, težko bi našel podobno, prav tako lepo . . .

In v tej dolini, ne daleč od Kanala, ležijo Deskle in Anhovo, kjer delajo in živijo anhovski cementarji. Blizu 2300 jih je . . .

Na delo v tovarno prihajajo od vsepovsod. Od blizu in od daleč. Celo iz Brd, Livka, Drežnice . . . Razdalje so velike, toda tovarna je pripravljena žrtvovati vse, da ima dovolj delavcev, da uspešno uresničuje svoje načrte.

Sploh so si v Salonitu vedno prizadevali, da bi se delavec dobro počutil, da bi vsi zaposleni živeli, kot morajo živeti ljudje, ki pošteno in trdo delajo.

Veliko so na tem področju že napravili. Ponekod še škripa, marsikaj pa je še v načrtih.

„SNUBIMO JIH OD VSEPOVSOD“

„Naša družina je velika in človek bi dejal – precej pisana . . .“ pripovedujejo cementarji. „Veste, koliko ljudi se vozi na delo? Kar 1200! Od kod vse? Prav od povsod. Veliko iz Goriških brd. Ne boste verjeli, toda nekateri prihajajo vsak dan v tovarno z visokih hribov nad Kobaridom. Veste,

kako daleč je to . . . ?“

Res je. Sogovorniki niso pretiravali. Več kot pol kolektiva prihaja vsak dan na delo z avtobusom, motorjem, osebnim avtomobilom . . . kar tovarno veliko stane. Na leto več kot milijon novih dinarjev. In to še po lanskim cenah. Kaj bo šele jutri . . .

„Tu se borimo za ljudi. Potrebujemo jih več, kot jih imamo, zato jih snubimo od vsepovsod. Tudi iz oddaljenih hribov, kamor človek le malokdaj zaide . . .“ razlaga Valentin Jež, direktor splošnega sektorja. „Tako se vozijo delavci v Anhovo tudi iz Baške grape, pa iz Kobarida, Drežnice, Livka in drugih hribov. Pomagamo si z desetimi lastnimi avtobusnimi linijami . . .“

POTREBUJEJO DRUG DRUGEGA

„Tam, kjer so hribi za kolesa avtobusa prehudi, prevažajo naše delavce kombiji.“

„Tudi pozimi . . . ?“

„Vsak dan, tudi, ko zemlja prekrije debela snežna odeja.“

„In koliko mora odšteti skupnost za „najdražje“ vozače?“, sem radoveden.

„Te številke so vrtoglavo visoke in lahko povem le to, da imamo v nekaterih primerih čisto izgubo. Toda, ljudi potrebujemo, pa naj bo prevoz na

delo še tako drag . . .“

Drugače ne gre: tovarna potrebuje delavce in ljudje potrebujejo tovarno. In če ne bi bilo pripravljenosti odrekanja na obeh straneh, potlej po vsej verjetnosti danes ne bi pisali o industrijskem gigantu iz Anhovega.

PRAZNA VREČA NE STOJI POKONCI

V tovarni, kjer delajo cement, še posebno dobro vedo, da prazna vreča ne stoji pokonci. Želijo pa, da bi ljudje ne le stali pokonci, ampak delali kvalitetno in hitro, da bi bila produktivnost na zahodnoevropski ravni.

In, če se ponekod pri nas še borijo proti popivanju v zgodnjih jutranjih urah, si v Salonitu prizadevajo ne le, da bi imeli delavci dobro urejeno svojo kuhinjo, ampak da bi bili topli obroki tako okusni in obenem tako poceni, da v tovarni ne bi bilo človeka, ki bi se jim odrekal.

Lani je vložil Salonit težke denarce v modernizacijo svoje kuhinje in menze. Denar ni bil vržen proč. Sodobna kuhinja z 32 zaposlenimi uspešno skrbi za to, da nihče v tovarni ni lačen, da imajo delavci vseh treh izmen toplo hrano. Tudi ponoči . . .

KDO PRAVI, DA NI VEČ PROBLEMOV?

„Res, za veliko večino naših ljudi je glede prehrane dobro poskrbljeno. Za zajtrk je potrebno odšteti 1,50 dinarja, za malico 2 dinarja in za kosilo 7 dinarjev, če bi vse skupaj sešteli, bi nanoslo za tri obroke komaj dobrih 10 dinarjev. To je seveda malo, če upoštevamo kvaliteto in možnost izbire . . .“ vedo povedati v Salonitu.

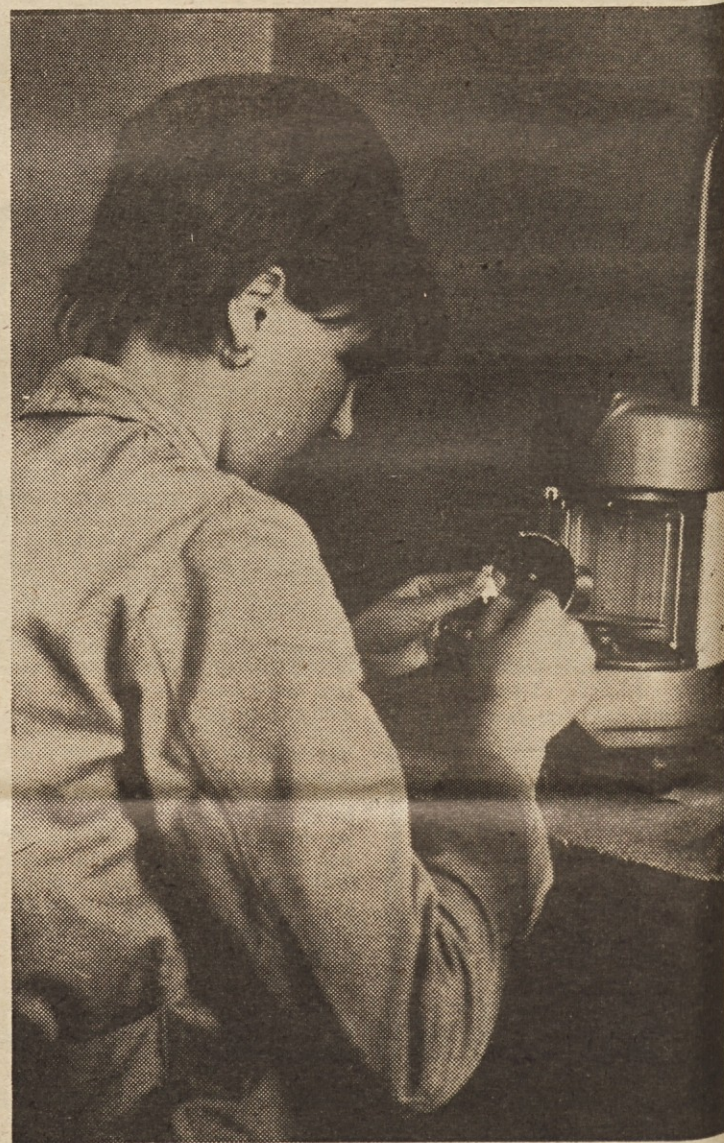
Ker več verjamem svojim očem kot besedam, sem z Edijem Staničem, članom velikega kolektiva, tudi sam obiskal menzo. Priznam, videl sem to, kar sem slišal.

„Za zajtrk ni kdove koliko interesa, je še prezgodaj . . .“ mi povedo v kuhinji. „Malcajo pa praktično vsi . . .“

„In kaj skuhate za malco? “

„Izbira je precejšnja. Več toplih in več hladnih obrokov. Veste, ljudji je veliko, zato je tudi okusov veliko. Vse dobite pri nas, od jogurta, najrazličnejših sendvičev, pa do zrezka s prikuho ali klobase z zeljem. Kar si kdo želi . . .“

In to za dva dinarja. No, prav vsem se ne godi tako dobro. Tisti, ki delajo na oddaljenih delovnih mestnih, nisto tako zelo zadovoljni. Včasih se hrana že shladi, preden

V laboratoriju stalno preizkušajo kvaliteto surovin in izdelkov

pride na krožnik. Človek pa si tako želi nekaj toplega. Posebno, če dela na primer v kamnolomu.

„Na oddaljena delovna mesta dovažamo hrano z vozički ozioroma na precej nesodoben način. Seveda s tem nismo zadovoljni. Zato se trudimo, da bi kar najhitreje rešili ta problem. Poskrbeli bomo za sodobnejši transport. Nove vozičke smo že kupili . . .“ zvem od Valentina Ježa.

NOVA AMBULANTA IN SANACIJA DELOVNIH POGOJEV

Proizvodnja cementa je bila in je za zdravje še vedno po svoje problematična. Azbestni prah, huda vlaga in še marsikaj, kar je povezano z delom v cementarni, sili ljudi k dobro organizirani preventivi.

„Letno opravimo najmanj 1300 preventivnih pregledov . . .“ razlagajo v Salonitu. „Pravkar pripravljamo nov spisek delovnih mest, ki utegnejo biti zdravju škodljiva. Veste, v minulih letih se je pri nas marsikaj spremenilo . . .“

„Imate torej svojo ambulanto? “

„Imamo. Vendar je zastarela in ne dohaja več naših potreb. Mesečno opravi blizu 2200 pregledov, to pa je za sedanje pogoje dela le malce preveč. Zato

smo se odločili za gradnjo nove ambulante. Pravzaprav se bomo šele odločili, kajti zadnje besedo bo imel seveda naš delavski svet. Finančni projekt je pripravljen, čakamo le še skupni „da“. Ob tem naj povemo, da bo v okviru nove ambulante deloval tudi ginekološki dispanzer. V Salonitu je zaposlenih namreč več kot 700 žensk . . .“

To pa še ni vse. Nova ambulanta bo imela tudi lekarno, tako da bo zares popolna. Novi prostori bodo seveda dobrodošli tudi zobni ambulanti Salonita, ki ne posluje v najbolj rožnatih pogojih.

V obeh ambulantah tovarne je danes zaposlenih 6 ljudi, poleg tega pa dela v podjetju še medicinska sestra, ki neposredno skrbi za preventivo in higieno.

Kot že rečeno: tudi na tem področju čaka samoupravne organe Salonita še veliko nalog. V ospredje pa nedvomno silita dve: gradnja nove ambulante in sanacija delovnih pogojev. Za to drugo nalogo so vse potrebne meritve že opravljene in na vrsti je druga faza, to je izdelava ustreznega sanacijskega projekta.

Ne gre, da bi puščali leta in leta ljudi v nezdravih delovnih pogojih, poudarjajo v Salonitu. A. Ul.

So vsi kazalci na pravem mestu?

Od budnosti delavca pri stroju je v največji meri odvisna kvaliteta izdelka

NA OBISKU PRI OBRTNEM PODJETJU TAPETNIK V MARIBORU

»Tapetnik« zna najti svoj prostor

Lanski poslovni uspeh: s tridesetimi zaposlenimi pet milijonov dinarjev ● Širjenje dejavnosti od obrtnih storitev na serijsko proizvodnjo ● Skrb za strokovno usposobljenost delavcev

Pred enaindvajsetimi leti je bil le odlok takratnega mestnega ljudskega odbora Maribor o ustanovitvi družbenega obrtnega podjetja, danes je „Tapetnik“ s 30 zaposlenimi, petimi milijoni letnega prometa in razvejano dejavnostjo, razširjeno po vsem mariborskem okolišju.

V resnici je težko povedati kaj o skromnem obrtnem podjetju, saj skorajda ni dejavnosti, ki je ne bi katero drugo podjetje opravljalo v večjem obsegu ali bolje organizirano. Ni podatka, ob katerem bi bil površen bralec navdušen: „Poglej, kakšni rezultati dela.“

Vendar „Tapetnik“ je podjetje, o katerem velja spregovoriti nekaj besed, zapisati nekaj podatkov. Predvsem o dobrem gospodarjenju, o širjenju poslovne dejavnosti, o dobrih odnosih v kolektivu, o tem, kako skrbijo za strokovnost zaposlenih, o uspešni socialni politiki podjetja...

Ključ razvoja

TOVARNA GLINICE IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ iz Kidričevega praznuje te dni 18. obletnico obstoja. V minulem obdobju je tovarna, ki je bila zgrajena za proizvodnjo do 15.000 ton aluminija in 45.000 ton glinice letno, ob velikih naporih kolektiva in seveda pomoči širše družbene skupnosti močno povečala svoje proizvodne zmogljivosti. Danes so v Kidričevem zmožni izdelati prek 40.000 ton aluminija in prek 120.000 ton glinice.

Kolektiv je tako v minulih letih uspešno reševal ključno vprašanje svojega obstoja in razvoja – modernizacijo proizvodnje. Tokrat pa je ponovno pred odločilnim obdobjem. Potrebna je nova modernizacija, oziroma rekonstrukcija dela proizvodnega postopka. Od uspešnega uresničevanja zastavljene rekonstrukcije je, po besedah ADOLFA KOSIJA, predsednika centralnega delavskega sveta, odvisen nadaljnji razvoj podjetja.

„Žal, nam lastna sredstva ne bodo zadoščala za uresničitev razvojnih načrtov,“ je dejal tov. Kos. „Potrebovali bomo krepko pomoč družbe.“

-R.

TEŽAK ZAČETEK – USPEŠNO NADALJEVANJE

Podjetje je bilo ustanovljeno, kot smo zapisali, po odloku MLO Maribor. Direktor STANKO ŠNAJDER, ki je takrat dobil nevhvalno nalogo, da skoraj dobesedno iz nič ustvari obrtno podjetje, je pripovedo-

PREDVSEM Z LASTNIMI MOČMI

Pri Tapetniku zelo skrbijo za strokovno usposobljenost zaposlenih. Le nekaj delavcev je priučenih, vsi ostali so vsaj kvalificirani. V podjetju sodijo, da je za uspeh pri vsakem poslu odločilnega pomena prav stro-

Kolektiv se tudi dobro zaveda, da so v času gospodarskih težav, nelikvidnosti itd., sila pomembna lastna sredstva. Zato so se odločili za nekaj manjše osebne dohodke, kot bi jih sicer lahko imeli in si tako ustvarili potrebne sklade.

„Vsako posojilo je drago,“

Oblazinjanje pohištva je bila prva dejavnost podjetja, še danes pa prinaša dobršen del dohodka

val o začetnih težavah, o težavah z ljudmi, delovnimi prostori, z opremo.

Prva leta se je Tapetnik ukvarjal predvsem z dekoracijo prostorov – montiranjem zaves in z oblazinjanjem pohištva. Kasneje, ko so zaposlili nekaj novih strokovno usposobljenih delavcev, so se v podjetju lotili tudi polaganja plastičnih in tekstilnih talnih oblog ter obnavljanja prevlek avtomobilskih sedežev.

Polaganje talnih oblog in montiranje zaves sta še danes najmočnejši dejavnosti Tapetnika.

„Kajpak je dekoriranje prostorov povezano z določenim poslovnim tveganjem,“ pravi direktor Šnajder. „Vendar iščemo delo na tako širokem območju, da nam ga ne manjka.“

Kolektiv Tapetnika se je odločil, da bo letos povečal obseg svoje dejavnosti. V načrtu imajo serijsko proizvodnjo posebnega vzmetnega posteljnega vložka, ki naj bi nadomestil dosedanje trde podlage za jogi vzmetnice. Kupili pa so tudi opremo za čiščenje tekstilnih podov.

kovna usposobljenost. Tako so ekipo, ki je prevzela montiranje zaves po nekem švicarskem sistemu, poslali na prakso v Švicco, nekatere pa na tečaj, ki je bil na Bledu.

pravijo pri Tapetniku, „zato najraje računamo le z lastnimi sredstvi.“

Seveda povsem brez posojil le ni šlo, saj se je podjetje dobro opremilo s potrebnim orodjem

OBČINSKI SINDIKALNI SVET

RAVNE na Koroškem

ČESTITA OB PRAZNIKU REPUBLIKE – 29. NOVEMBRU VSEM ČLANSTVU ZVEZE SINDIKATOV V OBČINI RAVNE NA KOROŠKEM IN VSEM DELOVNIM LJUDEM MEŽIŠKE DOLINE, PRIDRUŽUJE PA SE TUDI ČESTITKAM OB JUBILEJU

»DELAVSKE ENOTNOSTI«.

Šivilje imajo vedno polne roke dela

in stroji, zgradili pa so si tudi nove prostore.

Beseda je tekla še o osebnih dohodkih, ki se vrte blizu slovenskega poprečja, o uspešnem reševanju stanovanjskih problemov zaposlenih in nemara še o čem, kar pa v okvir tega zapisa ne sodi.

Od kolektiva Tapetnika smo se posloveli v prepričanju, da je skrivnost poslovnega uspeha in razvoja podjetja prav preprosta. Podjetje si je znalo poiskati svoj življenjski prostor med drobn

oobrto in velikimi podjetji, poleg tega pa nenehno stoji na trdnih tleh glede lastnih zmognosti pri širjenju dejavnosti in razvoju podjetja.

Sredstvo za ohranitev svežine in vitalnosti

poljuven

Za praznik republike – 29. november

čestitamo vsem članom osnovnih organizacij sindikata in vsem delovnim ljudem Mislinjske doline.

OBČINSKI SINDIKALNI SVET SLOVENJ GRADEC

ČESTITAMO TUDI »DELAVSKE ENOTNOSTI« ZA NJEN JUBILEJ!

TOVARNA MUTA, S.O.P.O. podjetja GORENJE

Tovarne gospodinjske opreme Velenje, Muta

TEL. 87 230-233 – TELEX 33257 YU LIMUTA

PROIZVODI:

- poljedelsko orodje, odkovki, orodje za vrtičkarje, mala
- kmetijska mehanizacija, ulitki sive litine za motorno in-
- dustrijo, elektro industrijo in strojogradnjo, kovinska či-
- stilna sredstva in mlevska telesa za cementno industrijo

ČESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

DES

ZDRUŽENO PODJETJE ZA DISTRIBUCIJO ELEKTRIČNE ENERGIJE SLOVENIJE

ELEKTRO GORICA

NOVA GORICA, Erjavčeva 22 z enotami:

– Gorica, Koper, Sežana, Tolmin

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

V SOLIDARNOSTNI AKCIJI

V tej in v naslednjih številkah Delavske enotnosti bomo objavili seznam vseh vplačnikov v republiški solidarnostni sklad za pomoč prizadeti severovzhodni Sloveniji, in to po dnevih vplačil.

Republiški svet ZSS in gospodarska zbornica se ob tej priložnosti iskreno zahvalujeta vsem za razumevanje in izkazano pomoč.

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Ljubljanska banka, podružnica Domžale	979,20
Občinsko sodišče v Domžalah	662,40
Veterinarski zavod, Domžale	376,60
Osnovna šola Mengeš, Mengeš	1.548,10
Osnovna šola Jurij Vega, Moravče	942,95
VZV občine, Domžale	764,90
Komunalno gospodarstvo, Mengeš	106,30
Osnovna šola Josip Broz Tito, Domžale	1.171,10
Slaščičarna „Bistrica“, Domžale	1.000,00
Izolirka, Ljubljana	25.000,00
Tkanina, Ljubljana	10.000,00
TŠ za KMRLP, Ljubljana	4.600,00
Dijaški dom, Novo mesto	500,00
Milavec Jožica, 1. maja 3, Sežana	15,35
Grmek Alfonz, Vojkova 2, Sežana	32,05
Merkur, PE Železnina, Radovljica	4.000,00
Veterinarska postaja, Škofja Loka	500,00
Osnovna šola „Ljubo Šercer“, Loče	1.350,75
Gost. podj. Jelen, Slovenske Konjice	1.138,65
„Okus“, Radlje ob Dravi	7.000,00
Skupščina občine, Radlje ob Dravi	2.000,00
„Intes“, Dravski magazin, Radlje ob Dravi	3.500,00
Zavod Postojnske jame, Postojna	9.077,70
VZ v Predvoru	1.500,00
Dravske elektrarne, Maribor	27.864,50
Zavod za urbanizem, Maribor	522,40
Plinarstvo, Celje	4.314,35
„Kovnotehna“, Celje	42,05
Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana	28.000,00
„Iskra“, zavod za avtomatizacijo, Ljubljana	40.000,00

4. OKTOBRA

Magistrat, Ljubljana	2.079,75
Savske elektrarne, HE Moste Žirovnica	1.986,65
Savske elektrarne, enota Medvode	1.914,70
Osnovna šola Vlada Miklavca Ljubljana-Vrhovci	1.368,40
Pohištvno mizarstvo, Ljubljana	843,10
Knjigovoznica in tiskarna VZ Janeza Levca, Ljubljana	354,00
Geodetska uprava SRS, Ljubljana	836,80
Gradbeno podjetje „Megrad“, Ljubljana	26.381,20
Obrat družb. standarda „Megrad“, Ljubljana	1.067,15
Savske elektrarne, enota Kleče	2.334,00
Komunalno podjetje „Živilski trgi“, Ljubljana	1.059,10
Podjetje za PIT promet, Ljubljana	138,55
„Kovina“, Ljubljana	3.179,70
DU Ljubljana-Sentvid	250,00
Akademija za likovno umetnost, Ljubljana	1.870,00
Prodajalna „Universale“, Domžale	295,25
Skupščina občine Domžale	50,00
Gozdno gospodarstvo Brežice	3.053,90
Kmetijska zadruga Ribnica	72,75
Uprava javne varnosti, Maribor	20,35
Gostinsko podjetje restavracija „Pošta“, Celje	984,25
Občinsko javno tožilstvo, Celje	441,35
Ljudska knjižnica, Ormož	40,00
Osnovna šola Ormož	2.440,30
Osnovna šola Velika Nedelja	1.180,10
Goriško muzej, Nova Gorica, grad Kromberk	395,05
Osnovna šola, Šempeter	2.742,00
Grosist Gorica, SOZD Branik	802,30
Osnovna šola, Podvelka	916,75
Lekarna, Tolmin	585,20
„Avtoprevoz“, Šempeter v Sav. dolini	487,75
Kovačič Dragica, plast. izd., Novo mesto	22,00
Kovačič Franc, plast. izd. Novo mesto	58,00
Glasbena šola, Gornja Radgona	196,55
Albert Čibej, Postojna	50,00

PLENUM REPUBLIŠKEGA ODBORA SINDIKATA DELAVCEV DRUŽBENIH DEJAVNOSTI SLOVENIJE

O uresničevanju sporazumov, najnižjih in najvišjih OD

Pri kalkuliranju sredstev za vrednotenje dela družbenih dejavnosti v letu 1973 predvideti sredstva v višini, ki bo zagotavljala stoo odstotno realizacijo samoupravnih sporazumov

Seja plenuma RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti, ki je bila v soboto, 18. novembra, v Ljubljani, je razen polnoštevilne udeležbe značilna tudi zavoljo burne in nekajurne razprave o spremembah in dopolnitvah družbenega dogovora. V tej razpravi se je pokazalo, da za mnoge kar drži ugotovitev predsednika republiškega odbora tega sindikata Vinka Kastelica, ki jo je izrekel v uvodni besedi, da namreč delavci niso seznanjeni niti s svojimi samoupravnimi sporazumi, kaj šele z osnovnimi smernicami obeh družbenih dogovorov (za gospodarske in družbene dejavnosti). Čeprav so razpravljali o tem že tako rekoč post festum, kajti spremembe so bile že sprejete, je bilo v razpravi slišati tudi proteste, kako je mogoče, da so sindikati pred dvema letoma vztrajali, da mora biti najnižji osebni dohodek tisoč dinarjev, sedaj pa kot sopodpisniki družbenega dogovora pristajamo na devetsto dinarjev. To pa zlasti prizadene vse tipično proračunske ustanove, na primer sodišča, kjer dohodka ne morejo prelivati od višjih na nižje, že sedaj pa najnižji niso dosegali tisoč dinarjev.

Da temu le ni čisto tako, so pojasnili na seji, hkrati pa ugotovili, da so sredstva javnega obveščanja vnesla med ljudi zmedo, ker so bile dopolnitve družbenih dogovorov preslabo obrazložene. Morda res, vendar pa moramo povedati, da smo v Delavski enotnosti vse dopolnitve verno zapisali in jih tudi na široko obrazložili. Končno pa je tekla o tem tudi razprava na zadnjem plenumu republiškega sveta Zveze sindikatov, o kateri smo obširno poročali.

Kakorkoli že, se je vendar o konkretnih primerih razprav in predlogov, ki so jih dali delavci sindikata družbenih dejavnosti „na terenu“, tako v Celju, kot tudi drugod, tudi razprava na plenumu republiškega odbora tega sindikata utirila v predvideni dnevni red, in pravzaprav na osrednjo točko, o kateri naj bi razpravljali plenum: uresničevanje samoupravnih sporazumov in predlogi za financiranje družbenih dejavnosti v prihodnjem letu.

Člani plenuma so se dogovorili, da bodo predlagali tudi drugim strokovnim sindikatom, naj jih podprejo v odločitvi, da bi o vseh izplačilih osebnih dohodkov nad 6.000 dinarjev razpravljali delavski sveti in ugotovili, ali so izplačila v skladu s pre-

ciziranimi kriteriji nagrajevanja po delu.

Kaj pa, če takih kriterijev v delovnih skupnostih nimajo? Potem jih bodo pač morali precizirati in zapisati v samoupravne akte – v pravilnike o nagrajevanju – denar pa dotlej zadržati. S tem bi po mnenju članov plenuma RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti dosegli dvoje: „Izpili“ bi merila nagrajevanja po delu, od vseh tistih, ki dobro in pošteno delajo, pa bi odvrnili sum in jih soočili s tistimi, ki z lahkoto dobivajo visoke osebne dohodke. Zavoljo vsega tega bo republiški odbor tega sindikata vztrajal, da se pri izreku soglasij k samoupravnim sporazumom doseže taka merila za najvišje osebne dohodke, ki ne bodo presežala 6.000 dinarjev, toda pa se lahko le toliko, kolikor je ugotovljena s preciznimi merili uspešnost nad normalo.

Ob tem so na plenumu še sklenili, da bodo dali zakonsko iniciativo, da se spremeni predpis o ziro računih občanov. Vsi dohodki, honorarji itd. naj bi se po novem zaposlenim izplačevali preko njihovih delovnih organizacij, ne glede na to, kje so si jih prislužili. Seveda pa so ob tem sklepu člani republiškega odbora, vedoč, da se predpisi spreminjajo zelo počasi, tudi poudarili, da bo dolžnost sindikatov, da s politično akcijo dosežejo v delovnih organizacijah družbenih dejavnosti ne samo

delavsko kontrolo ob izplačevanju osebnih dohodkov, temveč tudi spoštovanje sklepa plenuma glede izplačevanja najvišjih osebnih dohodkov.

Kar zadeva dopolnitev obeh splošnih družbenih dogovorov glede najnižjih kalkulativnih osebnih dohodkov, ki jih lahko podpisniki samoupravnih sporazumov povečajo za 100 dinarjev mesečno, in sicer prvi dve skupini, so ponovno na plenumu razložili, da se najnižji osebni dohodek za normalen delovni uspeh poveča od 800 na 900 dinarjev mesečno, pri tem pa je seveda treba dodati zraven še faktor stimulacije, pogoje dela itd. Razen tega bodo v družbenih dejavnostih lahko vkalkulirali višji znesek za regresiranje družbene prehrane od sedanjih 50

na 60 dinarjev mesečno. Treba pa je vedeti, so poudarili v razpravi na plenumu, da resolucija o smernicah ekonomske politike SR Slovenije za leto 1972 izrecno navaja, naj bo sklad osebnih dohodkov manjši od nominalne rasti družbenega proizvoda. Tudi sindikati smo se opredelili za to in zavoljo tega ni bilo mogoče izvesti drugačne valorizacije, zaradi podražitev, kot je bila predlagana. Če bi ravnali drugače, bi to pomenilo, da zavestno podiramo dogovorjena razmerja v času, ko si prizadevamo za stabilizacijo gospodarskih gibanj. Prav gotovo pa je najpomembnejše, da se sindikati zavzemajo za to, da bi se, kjerkoli je možno, v okviru popravljenega družbenega dogovora najprej dvignili za služki delavcev z najnižjimi dohodki.

Člani plenuma RO sindikata družbenih dejavnosti so na seji odločno podprli dosledno izvajanje samoupravnih sporazumov in zahtevali, da se tudi sankcije za neizpolnjevanje sporazumov v družbenem dogovoru jasno opredelijo in potem tudi izvajajo. Učinkovitosti vseh sklepov pa ne bo, če se tudi sindikati družbenih dejavnosti ne bodo organizirali na vseh nivojih in se vključili v delo, če člani sindikatov ne bodo dobro informirani in če strokovne službe ne bodo odigrale tiste vloge, ki bi jo morale.

Pri kalkuliranju sredstev za vrednotenje dela družbenih dejavnosti v letu 1973 naj se predvidijo sredstva za osebne dohodke v višini, ki bo zagotavljala stoo odstotno realizacijo samoupravnih sporazumov. Poleg sredstev za kalkulativne osebne dohodke je treba v bilancah sredstev za financiranje družbenih dejavnosti za leto 1973 zagotoviti nadomestilo za faktor stimulacije, ki ga bo predvidoma v letu 1973 realiziralo gospodarstvo in ugotovljeno zaostajanje osebnih dohodkov v družbenih dejavnostih na račun faktorja stimulacije v letu 1972. Razen tega so na plenumu zahtevali, naj se podpisniki splošnega družbenega dogovora čimprej izrečejo o valorizaciji kalkulativnih osebnih dohodkov in osebnih prejemkov, ki bremenijo materialne stroške, ker je to eden pomembnih elementov kalkulacije sredstev za prihodnje leto. Razen tega je treba zagotoviti sredstva za sklade skupne porabe in tolikšna sredstva za materialne izdatke – upoštevaajoč gibanje cen – da bo zagotovljena nemotena dejavnost v delovnih organizacijah družbenih služb. Na plenumu so še posebej opozorili na problem amortizacije v družbenih dejavnostih, ki se obračunava po starih nerealnih stopnjah, in na problem stanovanjske izgradnje.

Člani plenuma RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti so na sobotni seji razrešili podpredsednika tega sindikata Slavka Grčarja in se mu zahvalili za njegovo ustvarjalno in požrtvovalno delo. Slavko Grčar je bil namreč že v oktobru izvoljen za tajnika republiškega sveta in za predsednika komisije za organizacijsko in kadrovsko politiko pri RS ZSS.

—ar

Solidarnost znova potrjena!

Izid referendumov za enako zdravstveno varstvo delavcev in kmetov minulo nedeljo in ponedeljek je znova potrdil naš globok občutek solidarnosti in našo pripravljenost, da težave skupaj razrešujemo. To je samo nadaljevanje tradicij, tolikokrat izpričanih med vojno in po vojni, ko sta delavec in kmet družno nosila breme borbe in obnove domovine na svojih ramenih.

Seveda pa je uspeli referendum, ki pomeni tudi podporo politiki, ki jo je zastavila III. konferenca ZKS o socialnem razlikovanju, le prva etapa na poti, kako resnično zagotoviti enako zdravstveno varstvo vseh prebivalcev.

Druga in naslednja etapa so, kako zagotoviti dobro in učinkovito, pa nenazadnje tudi glede sredstev racionalno zdravstveno varstvo. Tudi v mnogih od teh etap bodo morali sodelovati zavarovanci in samoupravno ter prav tako odgovorno, kot minulo nedeljo in ponedeljek, odločiti o tem, kaj urediti prej, kaj pa lahko počaka za nekaj časa. Vedno je namreč treba usklajati želje s potrebami in vse skupaj z možnostmi.

S samoupravnimi akti skupnosti bo sedaj potrebno opredeliti ne le pravice in dolžnosti zavarovancev, temveč tudi zasnovo organizacije skupnosti tako, da bodo prišli kar najbolj do veljavne usklajeni interesi zavarovancev.

In, če smo prej govorili tudi o nepogrešljivem računanju z možnostmi, potem je ena od prvenstvenih nalog samouprave zavarovancev in ostalih partnerjev, da preudarno razmislijo o določitvi in obremenitvi virov financiranja in usmerjanja denarja za zdravstvo. Več dela, pomeni tudi več sredstev, vendar je pri tem treba – tako kot v sedanjem trenutku povsod – ne enkrat, temveč dvakrat obrniti vsak dinar, da bo kar najboljje izkoriščen. To pa bo doseženo le, če se bo tudi zdravstvena služba organizirala tako, da zaradi povečanega obsega dela ne bodo slabše možnosti zdravstvenega varstva zavarovancev.

Dela do 1. januarja 1973, ko naj bi začele združene skupnosti zdravstvenega varstva delavcev in kmetov poslovati, torej ne manjka. Ker pa nas do takrat loči le še dober mesec in ker so naloge zahtevne, je tembolj pomembno, da z delom ne odlašamo niti en sam dan!

N. LUZAR

JAVOR

LESNA INDUSTRIJA „PIVKA“ SLOVENIJA

NAŠ PROIZVODNI PROGRAM

KOSOVNO POHIŠTVO:

- stoli, mize, obešalne stene,
- omare, omarice za čevlje,
- zidne obloge v vseh vrstah lesa, — NOVO
- kavči, stolčki, fotelji, — NOVO
- pisarniške garniture — NOVO

FURNIRJI:

- vseh vrst domači in uvoženi

VEZAN LES:

- sedeži in naslonjala raznih oblik,
- vezane plošče, plošče za čolne,
- mizarske panel plošče,
- oplemenitene vezane plošče in panel plošče,
- gradbene opažne plošče,
- ladijski pod

ŽAGAN LES:

- vseh vrst iglavcev, listavcev
- in eksotičnih vrst lesa

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

V TREH LETIH

V Šaleški dolini so se že spomladi leta 1970, med prvimi pri nas, odločili, da bodo s prispevkom občanov – plačevali ga bodo 5 let, in sicer v višini 2% od osebnih dohodkov – ter z združevanjem sredstev delovnih organizacij razrešili najpomembnejše naloge na negospodarskem področju. Odločili so se predvsem še za gradnjo novih vzgojnovarstvenih ustanov in šol, zdravstvenih, kulturnih in društvenih domov ter za modernizacijo cest, ki povezujejo Velenje in Soštanj z okoliškimi kraji. Doslej je bilo zgrajenih iz sredstev posebnega sklada za negospodarske naložbe že 20 raznih objektov v skupni vrednosti okrog 35 milijonov dinarjev.

V letu 1973 bodo zbrali v vlenju v skladu za negospodarske naložbe blizu 35 milijonov dinarjev, od tega okrog 6,5 milijona din s samoprispjevkom občanov. Nekaj denarja bodo porabili za plačilo anuitet za najeta posojila, drugo pa bodo dali za dograditev zdravstvenega doma Velenje, poslopja tehniških šol Šolskega centra ter za novo vzgojnovarstveno ustanovo. Tudi nekaj novih građenj bo, tako za kulturo, posebno šolo in za občinsko sodišče, če bo zagotovljena soudeležba republike. Nadaljevali pa bodo tudi z akcijo urejanja in modernizacije cest. V Šaleški dolini računajo, da bodo petletni program negospodarskih naložb, ki so ga sprejeli ob vpeljavi krajevnega samoprispjevka občanov, uresničili že ob koncu prihodnjega leta.

Kdo odstopa sredstva posebnim izobraževalnim skupnostim

V programskih smernicah za svoj 8. kongres se sindikati zavzemajo za izpopolnitev sistema samoupravljanja v negospodarskih dejavnostih. V tem smislu se zavzemajo za ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti, ki „morajo biti mesto usklajevanja različnih potreb v skladu s politiko, ki je dogovorjena v družbenih načrtih... Interesne skupnosti morajo biti organizirane tako, da bodo omogočale čimbolj neposredno izražanje interesov delavcev v TOZD“!

Takšna so načelna stališča sindikatov — kako to načelo izvesti v praksi, pa je seveda težje vprašanje. Težko predvsem zato, ker v Sloveniji še nimamo izdelanih predlogov in dokumentacije, na osnovi katerih bi se lahko odločali za konkretne rešitve. Osnutek predloga za družbenoekonomske odnose, ki ga je pripravila posebna skupina za pripravo dokumenta o razvoju vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji, nakazuje prve možne modele urejanja novih odnosov za področje strokovnega izobraževanja. Osnutek predvideva tri variante bodoče organiziranosti izobraževalnih skupnosti. Prva varianta so tako imenovane posebne izobraževalne skupnosti, ki bi se organizirale za tisti del strokovnega izobraževanja, ki je specifično za določeno dejavnost oziroma TOZD, ki bi se združevale v tako interesno skupnost (npr. ŽTP, PTT, pomorski promet, gozdarstvo in eventualno zdravstvo). Druga varianta izobraževalnih skupnosti bi bile tako imenovane strokovne izobraževalne skupnosti, ki bi bile organizirane prav tako na osnovi panoge, ki je glavni porabnik določenih kadrov. Ker pa se ti kadri običajno zaposlujejo tudi v drugih panogah, bi tudi TOZD iz drugih panog morale prispevati del sredstev za izobraževanje teh kadrov in sorazmerno temu deležu sodelovati v upravljanju s sredstvi in pri programiranju oziroma planiranju izobraževanja teh kadrov. Za izobraževanje kadrov, ki jih potrebujejo vse panoge (npr. ekonomisti, administrativni kadri) ter kadrov, ki še ne dajo dokončnega poklica (npr. gimnazije), pa bi se organizirale regionalne skupnosti. Tudi v teh skupnostih bi bile zastopane TOZD z določene območja.

Modeli, ki jih nakazuje ta osnutek, so nedvomno osnova, na kateri bi bilo možno izdelati konkretni predlog za celotno organizacijo izobraževalnih interesnih skupnosti v Sloveniji. Seveda pa bi morali zato izdelati potrebno dokumentacijo in finančne izračune, na osnovi katerih bi se lahko odločali za takšno ali drugačno organizacijsko rešitev. Brez konkretnih podatkov in argumentov se je

težko odločiti, kje upoštevati prvo, kje drugo in kje tretjo varianto.

Republiška izobraževalna skupnost je v želji, da bi pospešila ustanovitev posebnih izobraževalnih skupnosti, pripravila osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi posebnih izobraževalnih skupnosti. Predlagajo namreč, da bi panoge, za katere so bili že pred dvema letoma ustanovljeni odbori, podpisale s TOZD sporazum o ustanovitvi PIS. (Taki odbori so bili ustanovljeni za: ŽTP, metalurško in grafično stroko). RIS bi tem skupnostim prepustila sredstva, ki jih TOZD

plačujejo za financiranje tistih šol, ki bi jih s samoupravnimi sporazumi v bodoče prevzele posebne izobraževalne skupnosti. Razen teh odstopljenih sredstev pa bi TOZD samoupravno lahko namenile še dodatna sredstva za potrebe izobraževanja lastnih strokovnih kadrov. Tudi ta predlog RIS, kolikor je zanimiv in kaže dobro voljo za to, da se pospeši ustanavljanje posebnih izobraževalnih skupnosti, je, žal, pomanjkljiv. Predvsem menimo, da je težko parcialno izdajati le nekaj panog, ne da bi imeli izdelano celotno zgradbo bodoče organiziranosti interesnih skupnosti od posebnih do republiške skupnosti na področju izobraževanja. Republiški odbori sindikatov delavcev posameznih dejavnosti so mnenja, da je razen predlaganih šest posebnih izobraževalnih skupnosti možno

takoj ustanoviti tudi druge.

Prav tako je vprašljiv predlagani pristop k ustanavljanju posebnih izobraževalnih skupnosti. Kdo odstopa sredstva PIS? Ali ni normalnejše, da se TOZD sporazumevajo o tem, koliko sredstev bodo izdajale posebni izobraževalni skupnosti za skupno dogovorjeni program izobraževanja svojih kadrov, koliko za financiranje izobraževalnih kadrov, ki so skupni več panogam oziroma vsem TOZD. Republiška izobraževalna skupnost bo morala imeti v bodoče povsem drugačno vlogo: ne bo ona odstopala pooblastil in sredstev PIS, temveč obratno, PIS se bodo skupaj dogovarjale, katere naloge bo skupno za vse opravljala RIS in koliko sredstev ji bodo za opravljanje teh nalog odstopale posebne izobraževalne skupnosti.

T. B.

Bodo sindikati pristali?

Težnje ravnateljev osnovnih šol v predlaganih spremembah samoupravnih sporazumov o čim višjih osebnih dohodkih niso usklajene s hotenji šolskih kolektivov

Delovni kolektivi osnovnih šol so upravičeno pričakovali spremembo prvotnega besedila samoupravnega sporazuma, saj je več postavk vzbujalo nezadovoljstvo. Ko smo pred kratkim dobili predloge sprememb samoupravnega sporazuma, ki je bil rok kratek, tako da vseh predlogov skoraj ni bilo mogoče temeljito pretehtati in o njih razmisliti. Hitrih odločitev o stvareh, ki zaradi svojega značaja in pomena zadevajo celotne kolektive šol, pa, vsaj po mojem, ne gre enostavno sprejemati ali odklanjati brez predhodnega temeljitega razmisleka.

Kolektivi so torej predlog prešli, ga pretresali na bolj ali manj demokratičen način, odvisno pač od ravnateljev, koliko so le-ti pristopni za razpravo, ko zadeva tudi nje same, in koliko imajo utrjen odnos do samoupravljanja v šoli.

Ker so nekatere tendence novega predloga jasne, se mi zdi, da je prav, če o tem povem tudi svoje mnenje, ki pa ni samo moje, pač pa ga delim s kolektivom, ki mu pripadam, in verjetno še z marsikom, ki je imel priložnost predlog sprememb samoupravnega sporazuma videti in razpravljati o njem.

Skušal bom biti jasen in kon-

kreten, tako, kot je bil jasen in konkreten novi predlog. Zdi se mi, da so vse postavke v členu 8. sprjemljive, realne in nujne, razen kar zadeva ravnatelje in njihove pomočnike.

Po novem naj bi vsem ravnateljem in njihovim pomočnikom enostavno priznali visoko izobrazbo, seveda s tem, da bi jim odbili tistih nekaj raztegljivih (in skrčljivih) odstotkov zaradi dejanske manjkajoče izobrazbe.

Temu oporekam iz sledečih razlogov:

1. Takšen predlog ni v skladu z zakonom, kjer je jasno zapisano, da mora imeti ravnatelj pogoje za učitelja na osnovni šoli. Torej je ravnatelj lahko tudi nekdo, ki ima samo srednjo izobrazbo in ni nujno, da ima višjo ali visoko izobrazbo. Iz tega sledi, naj ima tudi osnovno postavko za osebne dohodke tisto, ki mu po izobrazbi pripada.

2. Takšen predlog ni pošten (namenoma sem uporabil besedo pošten, čeprav bi jo lahko zamenjal za milejšo) v odnosu do tistih učiteljev, ki so si pridobili svojo izobrazbo s trdim delom in študijem na višjih in visokih šolah. Tudi ravnatelji, ki nimajo visoke izobrazbe, bi si jo lahko že pridobili, kot si jo je

pridobilo toliko drugih, ki so tudi zaposleni in angažirani vsepovsod — tako na šolah kot tudi v gospodarstvu.

3. Takšen predlog ni pravičen tudi glede na tiste učitelje, ki si morajo do decembra 1974 pridobiti višjo izobrazbo s študijem in jim ne bo nihče nič podaril, kar jim glede na njihovo izobrazbo in na pogoje, v katerih delajo, ne pripada.

4. Takšen predlog ni sprejemljiv tudi zato, ker nimamo zakona, ki bi nalagal ravnateljem in njihovim pomočnikom, da bi si v določenem roku morali pridobiti visoko izobrazbo. Zadnji čas pa bi tudi že bil, da zakonodajalci tudi na to nekoliko pomislijo, če so že mislili na učitelja, ki uči v razredu.

Če ravnatelji in njihovi pomočniki mislijo, da zavoljo svoje družbene pomembnosti in predvsem dela, ki ga opravljajo na šoli (saj zato tudi dobijo osebni dohodek), zaslužijo toliko več kot učitelji v razredu, ki dejansko upravljajo v življenje to, kar od šole družba zahteva, naj se bore za večje funkcijske ali položajne dodatke. Višje dohodke glede na izobrazbo pa naj dobi tisti, ki si je tako izobrazbo v resnici tudi pridobil.

Jasno mi je, kje tiči osnovni vzrok za takšen predlog. Ker so izraženi dodatki ravnateljev glede na število oddelkov v odstotkih od osnovnih postavk (torej od osnovnega števila točk, ki je odvisno od izobrazbe) je bilo reba ravnatelje izenačiti, da bi bil ta, imenujmo ga položajni dodatek, na enakih šolah enak. Toda, zakaj ni komisija, ki je sestavljala predlog sprememb samoupravnega sporazuma, enostavno predvidela fiksno število točk glede na število oddelkov? Tako bi se rešila očitkov.

Vem, tovariši ravnatelji, zameril sem se vam s tem pisanjem in mi bo kdo očital najmanj nevoščljivost, če ne bo odkril še globjega vzroka in morda celo takšnih ali drugačnih deviacij. Kakor hoče! Vem le to, da bi bil tako pridobljen denar zelo blizu tistim nepravilnim dohodkom, o katerih je zadnje čase toliko govorjenih in pisanja. Res je, tako pridobljenega denarja ne bi bilo veliko, komaj nekaj deset starih tisočakov. Toda, tu gre za načelo.

ZVONKO RUS

● S SEJE CK ZK SLOVENIJE

Nepravična odbera za šolske klopi

Centralni komite ZKS je na svoji 30. seji, ki je bila v četrtek 23. novembra, v osrednji točki dnevnega reda razpravljala o enem glavnih področij boja za večji vpliv delavskega razreda v naši družbi — o idejnopoličnih vprašanjih vzgoje in izobraževanja. Iz gradiv, pripravljenih za razpravo, uvodne besede in obširne razprave smo tokrat odbrali predvsem tiste ugotovitve in ocene, ki se nanašajo na izobraževanje delavcev v gospodarstvu in na težave, ki jih morata premagovati delavska in kmečka mladina, ko se prebijata do večje strokovne in splošne družbene razgledanosti.

Po oceni CK ZKS je bila aktivnost komunistov, ki delajo v Zvezi sindikatov Slovenije, na vzgojno-izobraževalnem področju v zadnjem času uspešna, usmerjena pa prvenstveno v ustvarjanje pogojev za doseganje osnovne splošne izobrazbe zaposlenih, zmanjšanje osipa v rednih osnovnih šolah in h kvalitetnejšemu družbeno-ekonomskemu in strokovnemu izobraževanju zaposlenih. Čeprav se postopoma izboljšuje odstotek zaposlenih, ki si pridobivajo osnovnošolsko izobrazbo v šolah za odrasle (z 2453 v letu 1968 na 3288 vpisanih v letu 1971), je to število glede na neugodno izobrazbeno strukturo zaposlenih še vedno zelo nizko. Akcijski program za hitrejšo vključevanje zaposlenih v osnovno šolanje, ki sta ga letos spomladi sprejela republiška konferenca ZSS in republiška konferenca ZMS, predstavlja sicer izredno pomembno pobudo v sklopu prizadevanj za čim hitrejšo spreminjanje sedanjih neugodnih razmerij v izobraževalni strukturi zaposlenih, vendar aktivnosti in pobudam Zveze sindikatov Slovenije na republiški ravni ni sledila ustrezna akcija sindikalnih in vseh organizacij v občinah, tako da to področje izobraževanja še naprej precej zaostaja za družbenimi potrebami.

Izobraževanje v delovnih organizacijah je pri nas edino izobraževalno področje, ki ga nihče redno in sistematsko ne proučuje. Prav zato je v razvoju tega izobraževanja v posameznih delovnih organizacijah veliko samorastništva in še več odprtih vprašanj, izven delovnih organizacij pa mnogo nejasnosti tako glede organizacije kot tudi glede vsebine in kakovosti takšnega izobraževanja.

Analiza izobraževanja v delovnih organizacijah, ki jo je lani naredil Zavod za šolstvo SRS, kaže, da ima izobraževalni center ali službo le 30 delovnih organizacij, medtem ko je v republiki nad 200 podjetij, ki imajo več kot 500 zaposlenih. Skoraj nobeno izmed podjetij z manj kot 500 zaposlenimi pa notranjega izobraževanja sploh nima.

Popolnoma jasno je, da brez ustrezne organizacijske oblike ter zadostnega števila ljudi za organizacijo in izvedbo izobraževanja ni mogoče pričakovati napredka v izobraževanju posamezne delovne organizacije.

Do večje strokovne in splošne izobrazbe pa se ne prebijajo težko le zaposleni, ampak tudi delavska in kmečka mladina.

Že pred 3. sejo konference ZKS o socialnem razlikovanju je CK ZKS poudaril, da je eden najpomembnejših vzrokov socialnih razlik v neenakih možnostih, ki jih imajo delavski in kmečki otroci že ob vpisu v šolo. Uspeh otrok v osnovni šoli je tesno povezan z materialno in kulturno ravnijo družine, z razvitostjo okolja, v katerem živi, in predvsem z vzgojo, ki jo je otrok deležen v predšolskem obdobju. Predšolska vzgoja je pri nas, kljub doseženim uspehom z malo šolo, zelo slabo razvita. V predšolske vzgojnovarstvene ustanove vključenih še vedno manj kot 12 % otrok, tako da s tem podatkom ostajamo na enem zadnjih mest v Evropi. Povrh pa je v teh ustanovah manj delavskih in kmečkih kot službenih otrok.

Vprašanja socialne strukture šolske mladine se še posebej zaostrejo v srednji šoli z dajanjem prednosti gimnaziji kot šoli za oblikovanje pretežno intelektualne elite in zapostavljanjem vseh oblik strokovnega in poklicnega šolstva, ki izobražuje delavski podmladek in kamor se v glavnem vpisujejo delavski in kmečki otroci. Takšna dvojnost, ki izrazito ločuje šolanje za intelektualne in delavske poklice ter negativna socialna selekcija nikakor ne krepita vloge delavskega razreda.

Na osnovi teh in drugih ugotovitev je CK ZKS sklenil, da morajo komunisti in organizacije ZKS v naslednjem obdobju posvetiti večjo pozornost kot doslej nadaljnji reformi vsebine in sistema vzgoje in izobraževanja, pri kateri se mora dosledno izražati socialno-razredna zasnovanost in marksistična usmerjenost vzgoje in izobraževanja, kakor tudi razvijanju samoupravnih odnosov v šolah, vzgojno-varstvenih ustanovah, delavskih univerzah, njihovemu čim bolj popolnemu povezovanju z neposrednim družbenim okoljem in samoupravnemu integriranju vzgoje in izobraževanja z vsemi ostalimi področji družbenega dela, razumljivo na podlagi amandmajskih konceptov o združenem delu.

V. B.

Nemogoče je soglašati

● **Odgovor republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije**

Na željo uredništva Delavske enotnosti je republiški odbor Sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije odgovoril tovarišu Zvonku Rusu, piscu članka pod naslovom „Ali bodo sindikati pristali na predlagane spremembe samoupravnega sporazuma“, objavljamo posredovani odgovor:

Predsedstvo republiškega odbora Sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije je že zavzelo svoje stališče tudi do vrednotenja delovnih mest ravnatelja osnovne šole. Smatra, da je delovno mesto ravnatelja in pomočnika ravnatelja potrebno vrednotiti s številom točk glede na velikost šole, pri čemer najvišja vrednost ne bi presegla 40 % vrednosti na visoko izobrazbo. Podobna rešitev je uveljavljena tudi v nekaterih

drugih samoupravnih sporazumih na področju družbenih dejavnosti. Izhajajoč s tega stališča je razumljivo nemogoče soglašati s predlogom sprememb, ki je bil v javni razpravi in o katerem govori tudi avtor članka.

Naj povemo še to, da novi predlog, o katerem bosta razpravljala v začetku meseca decembra predsedstvo RO in izvršni odbor za vzgojo in izobraževanje, upošteva že opisano stališče sindikata, ki je v bistvu enako, kot predlagajo tovariši Rus in mnoge osnovne sindikalne organizacije v šolskih kolektivih. O konkretnih stališčih do vseh sprememb bomo obvestili članstvo v listu Prosvetni delavec.

RO SINDIKATA DELAVCEV
DRUŽBENIH DEJAVNOSTI
SLOVENIJE

Bo trim steza v Mostecu res propadla?

V Ljubljani skoraj ni človeka, ki ne bi obiskal ali vsaj vedel za trim stezo v Mostecu. Vsi hvalijo ta vzorčni objekt, vsi se tudi zavedamo, da je to najcenejša in najčudovitejša telovadnica v naravi. Ali ni prijetno rekreirati se na svežem zraku, v prijetni gozdni tišini in morda še nekoliko odmaknjeni od radovednih pogledov mimoidočih. Z gotovostjo lahko trdim, da je trim steza v Mostecu dosegla svoj namen, obisk na njej pa je presegel vsa še tako optimistična predvidevanja.

Ni bilo problem postaviti ta objekt, ki dobro služi svojemu namenu. Veliko večji problem pa je stezo vzdrževati. Zelo razveseljuje, da je obisk na stezi mnogo večji, kot so strokovnjaki sploh predvidevali. Glede na tako veliko frekvenco je razumljivo, da je marsikatero napravo nujno treba popraviti. Veliko je že postaj, ki še komaj služijo svojemu namenu.

Sprašujem se, kdo je odgovoren za popravilo in vzdrževanje tega prepotrebne objekta. Verjetno odgovora na to ne bom dobil, povem pa vseeno, da se odgovorni za ta objekt morajo zahvaliti veliki športni morali obiskovalcev, da objekt ni še veliko bolj poškodovan.

Vsi, ki hodimo na trim stezo, se globoko zavedamo, kako velikega pomena je v današnjem tempu življenja tovrstna naprava v čisti in onesnaženi naravi. Ne morem in ne znam izreči še večje pohvale za idejo, prav tako pa tudi za izvedbo

trim steze, toda čudi me, da je steza tako neurejena, da so nekatera mesta za športno udejstvovanje nemogoča, da se nekatera postavljena orodja zaradi preobremenjenosti že majojo in da nihče ne posuje blatnih osekov.

Vsi, ki obiskujemo trim stezo, se z zaskrbljenostjo sprašujemo, koliko časa bo steza še vzdržala, če je ne bo nihče sproti popravljal. Ali mora res nekdo, ki upravlja ali bi moral upravljati s tem objektom, narediti toliko škode tisočim Ljubljancem? Občina Šiška je dobila ta objekt, ki je trenutno najbolj obiskan v Ljubljani in daljni okolici. Ali občinski možje v Šiški ne vedo, kaj imajo v Mostecu? Na skici trim steze v Mostecu piše na zadnji strani

izpolnjevalnega kartončka: Občinska zveza za telesno kulturo Šiška. Sprašujem se, ali je to le neposredna reklama ali pa ima ObZTK Šiška res kakšne zasluge, oziroma dolžnosti pri trim stezi. Prav tako pa me čudi nezainteresiranost športnega društva Ilirija, ki ima v svoji neposredni bližini prekrasen rekreacijski objekt.

Tudi komunalno podjetje Rast, ki je bilo toliko hvaljeno zaradi uspele postavitve trim steze, je sedaj dvignilo roke in dejalo: „Predragi Ljubljanci, zgradili smo vam trim stezo, želimo vam veliko športnih užitkov. Če boste hodili ob njej, bo ostala lepa, če ne boste uporabljali orodja, bo prav tako ostalo večno.“

-ič

MODNA HIŠA
S POSLOVNIMI
ENOTAMI V LJUBLJANI,
MARIBORU IN OSIJEKU
VAM NUDI

bogato in vedno aktualno izbiro otroške, moške in ženske konfekcije, modnega me-trskega blaga, pletenin in visoko kvalitne usnjene konfekcije in galanterije.

FERALIT IN JUTEKS

V nadaljevanju delavskih športnih iger v žalski občini so bile na sporedu še dve športni panogi.

V dvorani KK Hmezad Žalec

se je pomerilo 26 ekip v namiznem tenisu. Tekmovanje je potekalo v dveh skupinah. V finalu sta se srečali ekipi Feralita I. in Tovarne pohištva Garant

Polzela. Srečanje so dobili igralci Feralita s 5:3. Vrstni red: 1. Feralit I., 2. Garant I., 3. Feralit II., 4. Juteks (Žalec), 5. Sigma (Žalec) itd.

Na štiristeznem avtomatskem kegljišču pa je bilo tekmovalje v kegljanju. Nastopilo je 27 ekip. Naslov prvaka v kegljanju so osvojili kegljači kolektiva Juteks, ki so podrli največ kegljev. Vrstni red: 1. Juteks (Žalec), 517. 2. Tovarna nogavic Polzela 488, 3. Hmezad (Žalec) 482, 4. Feralit (Žalec) 477, 5. Sigma (Žalec) 462 podrtih kegljev itd.

Zaključna prireditev s kulturnim programom, podelitev pokalov in nagrad bo v Šempetru, 16. decembra, v hmeljarskem domu.

T. TAVČAR

Konec minulega tedna je bila v Novem mestu prisrčna slovesnost. Občinski sindikalni svet in predstavniki večine delovnih organizacij so praznovali deset let dela na področju športa in rekreacije zaposlenih. Na gornjem posnetku: predsednik ObSS Adolf Šuštar izročja odličja zmagovalkam X. jubilejnih sindikalnih športnih iger.

Spodaj: predstavniki delovnih organizacij, ki so bile najuspešnejše v moški konkurenci (od leve: Lojze Jožef - Pionir, Slavko Dravinec - Novoteks in Jože Turk - IMV). Več o slovesnosti v Novem mestu in o načrtih občinskega sindikalnega sveta na športnem področju pa v prihodnji številki našega tednika. (Foto: S. Dokl)

Je posvet »Ekonomске vrednosti športne rekreacije v turizmu« res uspel?

V dnevnem tisku ste lahko prebrali poročila o delu simpozija, ki je pod okriljem UNESCO raziskoval in seznanjal strokovnjake Evrope, Afrike in Amerike z nalogami, ki čakajo turizem že sedaj, še bolj pa v bližnji in daljni prihodnosti, ko bo prostega časa še več.

Med tistimi, ki so spremljali delo simpozija, je bil tudi predsednik odbora za množični šport pri Zvezi za telesno kulturo Slovenije in družbeni delavec - Marjan Lenarčič. Ko sem ga prosil, da bi iz svojega zornega kota ocenil simpozij, je dejal, da ne more mimo dejstva, da je simpozij odprl množico pobud za obogatitev vsebine turističnega programa; potem pa je nadaljeval:

„Ob tem, ko lahko ugotovimo izreden razvoj turizma kot važne gospodarske panoge, razmišljam, kaj je pri nas storjenega za razvoj delavskega turizma in kakšne možnosti imajo naši delovni ljudje in mladina. Mislim, da smo pri nas za ta turizem napravili premalo, da je delavski turizem v nekakšni

krizi. Zmanjšujejo se razpoložljive kapacitete, mislim na domove delovnih organizacij, na zastarevanje opreme itd. Upadajo poslovni rezultati teh domov; v minulih letih zgrajene kapacitete odtujujejo v korist razvoja komercialnega turizma, deviznega turizma in zasebnega gostinstva.

Prav gotovo pri nas upadajo investicijska vlaganja in dotacije kolektivov ter druge oblike družbene pomoči za razvoj delavskega turizma in športne rekreacije.

Ko to premišlujem, vidim, kaj vse bi bilo treba storiti. Rešiti bi bilo treba nekaj sistemskih vprašanj: kategorizacija, financiranje, itd. Potrebna bi bila modernizacija, združevanje materialnih, finančnih, tehničnih in drugih sredstev ter moči na osnovi družbenih dogovorov in sporazumevanja.

Vprašanje je tudi, kolikšen je vpliv delavskega razreda na politiko vlaganj v turizmu. Za koga gradimo in kdo uporablja moderne objekte v turističnih centrih? Pretežno so namenjeni deviznemu turizmu, ne pa našemu delovnemu človeku.

V svetu intenzivno premišljujemo o tem, da bo v doglednem času zmanjšanje delavnikov od sedmih ur na štiri in kako bodo namesto sedanjih šestih ali petih delovnih dni na teden vpejali štiridnevni delovni teden; ta problem bo kmalu aktualen tudi pri nas. Kako bomo takrat pri nas izrabili prosti čas? Ali ga bomo bogatili organizirano ali pa bomo prepustili delovnega človeka stihijskemu udejstvovanju.

Mislim, da bi morali v republiških okvirih prav zato posvetiti izredno pozornost športni rekreaciji na področju turizma. Vendar - kondicija sama ne sme biti v prvem planu. V prvi vrsti mora biti zdravje, zadovoljstvo, razvedrilo, aktiven počitek.

Če vrednotim spodbude simpozija s takega zornega kota, če bomo pri nas posvečali športni rekreaciji turizma naših delovnih ljudi več pozornosti, če ne bomo mislili samo na devizni turizem, temveč tudi na potrebe našega človeka - potem je simpozij uspel.

STANE UREK

POJEM ŠIROKE IZBIRE, SOLIDNE
POSTREŽBE, ZMERNIH CEN,
POJEM DOBREGA NAKUPA

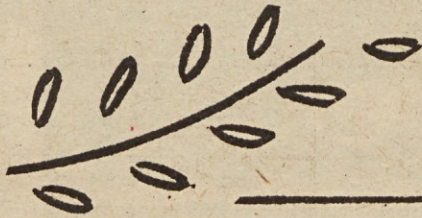
TRGOVSKO PODJETJE
nama
LJUBLJANA

VSEM POSLOVNIM
PARTNERJEM
IN POTROŠNIKOM

čestita

Trgovsko
podjetje
za praznik

29. NOVEMBER
DAN REPUBLIKE

Za spremembo sedimo za mizo. Skupaj. In se pogovorimo. Iskreno, prijateljsko. O čem? Denimo, o Delavski Enotnosti, ki je te dni praznovala 30-letnico in se ji je zadelo, da ji vsaj nekaj poklonov za obletnico prijatelji ne bodo odrekli.

Dobro, pokloni sem ali tja, toda zakaj bi moral ravno ti (bralec) sodelovati v pogovoru? Veš, nekemu morava povedati na uho, da sva dobila novinarsko nalogo, ki se je bova spominjala vse življenje. Z mešanimi občutki. „Slišita, vidva, ki sta malo levo, desno,“ je dejal urednik (Bojan), „povejta našim bralcem, kako pravzaprav nastaja Delavska Enotnost. Povejta skozi smeh, saj vendar praznujemo in smeh je navsezadnje najbližji resnici, pač zaradi občutka sproščenosti.

Tako, zdaj brez tvoje pomoči ne moreva več naprej. Urednik je namreč izjavil: „Vedita, da imata povsem proste roke! Samo, da bo iskreno!“

Na uho ti morava namreč povedati, da sva si najprej ogledala njegov uvodnik v prejšnji številki. Resen uvodnik, vendar prav tako blizu resnici, kakor naj bo najina pripoved skozi smeh.

Saj ni skrivnost, kar je napisal, vendar sam ne bo priznal, da se je zavlekel v samoto uredniške sobe in dobesedno klesal vsako črko:

„Za časnik trideset ni dolga doba. Včasih je bilo to komaj

Čprav je res, da vsak novinar najmanj trikrat prebere svoj članek, je tiskana beseda nekaj povsem izjemnega. Poklicna radovednost nas zanese med tiskarje „Ljudske pravice“, kjer z mešanimi občutki pričakamo prve izvide časopisa. Kdo bi se zmenil za to, da barve še niso posušene, bežen pogled po časopisnih straneh bi le moral dati odgovor na vprašanje, ki „grize“ prav vse: „Kako? Smo uspeli? Bolj ali manj?“ – Foto: A. AGNIČ

Podpredsednik RO sindikata delavcev industrije in rudarstva Srečko Mlinarič izroča predstavniku CZP Delavska enotnost plaketo Sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije

toliko, da se je izpovedala ena sama generacija. Toda v teh burnih časih seveda ni moglo in ne more biti tako. Zato s toliko večjim spoštovanjem zremo na minulih trideset let... In potem naprej, dokler mu misel ni izzvenela v zaključnem akordu: „V tem je poslanstvo Delavske Enotnosti.“

Uvodnik je pokazal vsakemu članu redakcije, ker se je zavedal, da gre za našo besedo. Vam, ob posebni priložnosti.

Saj ni treba verjeti, vendar sva ob tem spoznanju (namreč, da gre za našo besedo, našo pripoved skozi smeh) spogledala: „Zdaj sva pa tam!“

Resnica s kancem nasmeha

Ker sva pač hotela po bližnji, sva povprašala kolege za nasvet.

Urednica Nena Luzar je bila odločna: „Odlična ideja! Kolegi bodo šaljiva dejstva na svoj račun gotovo z razumevanjem sprejeli, vendar se zavedajta, da je obletnica časopisa, ki je nastal v najtežjih letih vojne in revolucije, resna in pomembna zadeva. DE je bila vseskozi delavska. Razumeta? Bralcev nikakor ne bo zabavalo, če povesta, da jemljem pomirjevalne tablete, kadar ravno vidva zamujata vse roke za oddajo rokopisov.“ (Seveda sva se z njo docela strinjala.)

Pri Milanu Govekarju sva kaj kmalu ugotovila, da se fant rad smeje, če le šale ne namigujejo na njegovo čudovito lastnost, da se lahko naenkrat pogovarja po dveh telefonih, naenkrat kadi tudi po štiri cigarete (vsaka od cigaret ima občutek, da je „edina,“) in ima kot nekdanji rekorder v hitri hoji tako hitrost v gibanju, da sam sebe

strinjala, ker je izrekel mnenje nosilec odgovornih delovnih dolžnosti in tudi predsednik naše osnovne sindikalne organizacije).

Skoraj bi prezrla sekretarko redakcije Francko Gorjanc, kar bi utegnilo imeti negledne posledice za obstoj časopisa, saj nama v kritičnih trenutkih pomaga s pretežno učinkovito črno kavo in godrnjanjem, da prekoračenje zadnjih rokov za oddajo člankov ni preveč boleče.

Soočanje z resnico je bilo za naju, humorista po službeni dolžnosti, dokaj bridko: če sva že lahkomišlno obljubila, da bova napisala reportažo o DE danes, sva si morala priznati, da reportaže nikoli ne bova napisala, če se bova zanašala na recepte kolegov.

Dobro, kaj pa proste roke, ki sva jih dobila? Je pač žalostna usoda humorista, ki si zaželi, da bi za rekreacijo postal skrajno resen gospodarski komentator. Pred to

grozljivo alternativo sva zbrala še zadnje moči in sklenila končno (brez nasvetov kolegov) razložiti, kako pravzaprav nastane Delavska enotnost.

V nevarne vode sva se podala kljub temu, da sva se dobro zavedala, kako je pisati o sebi najmanj tako težko, kakor bi zahtevali od kovača, da sam sebe podkuje.

Formalno DE nastane takrat, ko stečejo kilometri papirja skozi rotacijo. Resnici na ljubo, to pa je le zadnji akord „melodije“, ki se je začela najmanj teden dni prej na seji uredništva, polni idej, zamisli o prihodnji številki časopisa in ognjevitih razprav o tem, brez česa naši bralci lahko živijo in kaj jim moramo nuditi, da se ne bodo čutili ogoščeni za vpogled v tisto „bistveno“ v naši družbi.

Naposled je pomembno samo še to, da se v četrtek zvečer rodi generalni načrt za novo številko DE. Bojan si razporeditev delovnih dolžnosti tako na-

tančno zapiše v beležnico, da so morebitni izgovori („Nisem vedel, da bi moral to jaz napraviti“) že vnaprej onemogočeni.

Vizionarji seveda napovedujejo: „Ta številka bo pa nekaj posebnega“, čeprav je gotovo samo to, da vse „viši v zraku“. Nekateri bi utegnili reči, da je ravno v tej negotovosti časovnega poklica, vendar v redakciji DE prevladuje mnenje, da so važni predvsem živci, ki jih je treba imeti dobro privezane vsaj do četrtega dopoldne, ko nastopi dan UŠ (uredniške škarje). Do srede zvečer imamo namreč reporterji „proste roke“, da se po mili volji lahko podimo po terenu in lovimo načrtovane intervjuje in reportaže, glose in komentarje, ki imajo to neprijetno lastnost, da jih je treba napisati. Kot stari (novinarska) mačka si upava izjaviti, da lahko streseva člana iz levega žepa, če se ti ravno urednik „slučajno“ ne prikazuje nekje za hrbtom in poleg vsega izgovori še običajno četrtkovno geslo: „Fantje, če še ne veste, naj bi izšli jutri in ne morda seli prihodnji teden!“

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja.

Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Svečanosti ob 30. obletnici se je poleg številnih gostov udeležil tudi Mitja Ribičič, član predsedstva SFRJ (na sliki v pogovoru z Ivom Tavčarjem, podpredsednikom RS ZSS in Antejem Mahkoto, pomočnikom glavnega urednika Dela)

V prijetnem vzdušju so člani kolektiva Delavske enotnosti pokramljali s prijatelji in sodelavci, ki so se udeležili svečanosti. Danilo Domajnko in Milan Mirtič – odlikovanca ob jubileju sta bila deležna čestitk svojih sotovarišev

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

Je že tako, da so uredniki na sploh znani šaljivci. Res pa je, da nas šala, največkrat ostrava, neusmiljena in tudi ne preveč pravih lepega vedenja oblikovana, drži pokonci takrat, kadar nam je pri delu najteže, ko nas čas neusmiljeno preganja. Saj res, čas! Neusmiljeni so vražnik vsakega novinarja (Neusmiljenost je „dviga glas“, da sva presegle vse norme normalne potrpežljivosti). Torej bova poskušala hitro zaključiti improvizirano modrovanje o tem, kako pravzaprav nastaja Delavska enotnost. Dobri nameni o zabavnih zgodbicah, kako nastaja časopis, so se nama pa že zdavnaj podrli. Morda se bo urednikov obrat sproščeno razlezel v zadovoljnim nasmehu, ko bo ob prihodu nje obletnice DE morda le dobili v roke sestavek, ki bo znal za deti v črno. Če si se pa kljub vsemu lahko nasmehnil ob naši pripovedi, dragi bralci, nama bo – piscema, ki sva omagala pod težo bremena – tvoje nasmehe v tiho zadovoljstvo.

slavnik koper

PROMETNO TURISTIČNO IN HOTELSKO PODJETJE

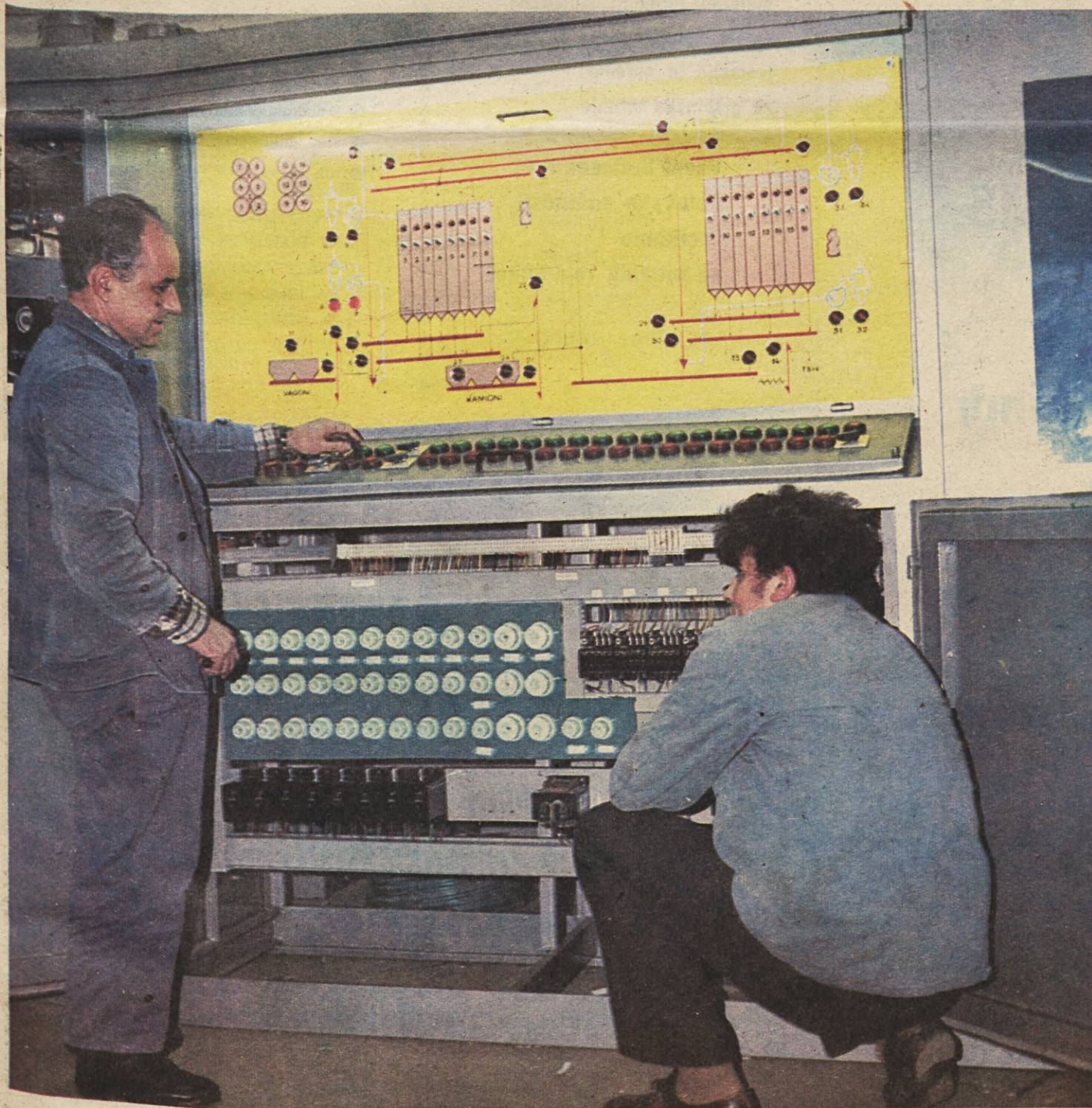
s samostojnimi organizacijami
zdrženega dela

- POTNIŠKI PROMET IN TURIZEM KOPER
- HOTEL »GALEB« KOPER
- HOTEL »TRIGLAV« KOPER
- HOTEL »MANTOVA« VRHNIKA
- HOTEL »BOR« ČRNI VRH
- HOTEL »BELVEDERE« IZOLA
- HOTEL »SREMIČ« KRŠKO
- TURISTIČNA AGENCIJA
»INEX-SLAVNIK« KOPER
- INDUSTRIJA ARMIRANIH POLIESTROV
»POLIMER« IZOLA
- KEMIČNA ČISTILNICA IN PRALNICA
»KEMOTEKS« KOPER
- PROJEKTIVNI BIRO »STUDIO« IZOLA

- PRAZNUJE 22. NOVEMBRA V KRŠKEM
- »DAN SLAVNIKA«

Samostojna organizacija zdrženega dela »SREMIČ« KRŠKO

Vsem članom Zveze sindikatov
na področju občine Velenje,
vsem članom vodstev Zveze sindikatov
v občini ter vsem delovnim ljudem
Šaleške doline

čestita

za praznik republike – 29. november
z željo, da bi tudi v prihodnje
tako uspešno napredovali

**OBČINSKI SINDIKALNI SVET
VELENJE**

Hkrati čestita »DELAJSKI ENOTNOSTI«
ob 30-letnici izhajanja!

**KOMPAS
POSLOVALNICA MARIBOR**

- Prodaja vseh vrst voznih kart za tu in inozemstvo
- Posreduje potne liste
- Letni oddih
- Prireja izlete za tu in inozemstvo, za posameznike in kolektive

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

Ljubljanska Elektromontaža slavi letos svoj petnajsti rojstni dan. Stočlanski kolektiv se je v petnajstih letih svojega obstoja trdno postavil na svoje noge, vendar ga pestijo skromni proizvodni prostori. In ker ima Elektromontaža v načrtu organizacijo polserijske montažne proizvodnje, se je kolektiv odločil za novogradnjo. Že prihodnje leto bo pričel z gradnjo novih poslovnih prostorov v

industrijski coni na Viču ob Tomažičevi ulici. Na posnetku: največja komando-signalna omara za žitni silos PIK Novska, ki so jo delavci Elektromontaže te dni izročili naročniku. Vsako leto izdelajo v Elektromontaži večje število komando-signalnih omar, vse seveda po naročilu, specializirali pa so se za živilsko industrijo. (Foto: A. Ul.)

**Občinski svet Zveze sindikatov
Maribor**

Občinska skupščina Maribor

**Občinska konferenca ZKS
Maribor**

**Občinska konferenca SZDL
Maribor**

**Občinska konferenca ZMS
Maribor**

Občinski odbor ZB Maribor

Vsem delovnim ljudem
čestitamo za praznik
republike 29. november!

OB 30-LETNICI DELAVSKE ENOTNOSTI ČESTITAJO:

- **OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV
SLOVENSKE KONJICE**
- **OBČINSKA KONFERENCA ZKS
SLOVENSKE KONJICE**
- **OBČINSKA KONFERENCA SZDL
SLOVENSKE KONJICE**

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE – 29. NOVEMBER –
IN JIM ŽELIMO ŠE VELIKO DELOVNIH USPEHOV!

**INA – PRERADA
NAFTA LENDA VA**

Proizvaja: naftne derivate,
metanol, formalin, sintetične
smole, penaste mase za toplotno
izolacijo in opremo
za globinsko vrtanje

Vsem bralcem
Delavske enotnosti
čestitamo
za praznik republike!

Veletrgovina

Maribor

nudi

- v svojih prodajalnah in grosistič-
- nih skladiščih veliko izbiro barv,
- lakov in kemikalij; plastičnih
- mas, usnja, kozmetike, vrvarskih
- izdelkov, pralnih in čistilnih sred-
- stev, galanterije in zidnih ter pod-
- nih oblog vseh vrst.

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE –
29. NOVEMBER!

Se priporočamo!

OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV LENDA VA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS LENDA VA
OBČINSKA KONFERENCA SZDL LENDA VA
SKUPŠČINA OBČINE LENDA VA
OBČINSKA KONFERENCA ZMS LENDA VA
OBČINSKI ODBOR ZB LENDA VA

Vsem delovnim ljudem čestitamo
ob prazniku republike –
29. novembru!

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE,
29. NOVEMBER IN ŠE POSEBEJ OB 30-LETNICI IZHAJANJA
DELAVSKE ENOTNOSTI!

MTT MARIBOR

ČESTITA
VSEM DELOVNIM
LJUDEM
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE –
29. NOVEMBER!

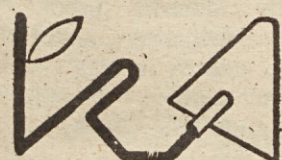

PODJETJE ZA TEHNIČNO
ZAŠČITNA DELA
MARIBOR, Tržaška cesta 44

izvršuje:

- protikorozijsko zaščito
železnih konstrukcij,
plovni objektov,
- plastifikacijo, metalizacijo in
- hidroizolacijo doma in v tujini.

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

KOMUNALNO
PODJETJE
VIČ – LJUBLJANA

čestita vsem delovnim
ljudem za praznik
republike –
29. november –
in jim želi še veliko
delovnih uspehov!

TOKO DOMŽALE

Vsem delovnim ljudem
čestitamo
za praznik republike –
29. november!

Pridružujemo
se čestitkam
ob 30-letnici
Delavske enotnosti!

KMETIJSKA ZADRUGA RUŠE

- Trg vstaje 4 – Ruše
- kmetijstvo – lastna pro-
izvodnja in kooperacija
 - avtoprevoznitvo
 - odkup kmetijskih
pridelkov
 - trgovina Zadrugnik –
Ruše
 - trgovina Reprodukcijska –
Limbuš
 - trgovina Sadje zelenjava
– Ruše
 - hranilno kreditna služba

ČESTITAMO VSEM
DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

VARTEKS ODJELA
prodajalna št. 302
Ljubljana II

čestita vsem delovnim ljudem
za praznik republike –
29. november!

TOVARNA VERIG LESCE

čestita vsem delovnim ljudem
za praznik republike –
29. november!

TOVARNA MODNE KONFEKCIJE

Kreacija NINA Vezenina
MARIBOR, Pobreška c. 20

Vezenine Maribor

Vsem delovnim ljudem čestitamo
za praznik republike – 29. november –
in jim želimo še veliko delovnih uspehov!

TOVARNA USNJA
UTOK
KAMNIK

Vsem delovnim ljudem
čestitamo
za praznik republike –
29. november –
in se pridružujemo
čestitkam
ob 30-letnici
Delavske enotnosti!

Industrijsko podjetje
METALPLAST
RUŠE

62342 – Ruše
telefoni: (062) 76-105 in 76-221
brzjav: Metalplast Ruše

IZDELUJEMO IZDELKE
IZ TERMOPLASTOV
IN DUROPLASTOV ZA:

- industrijo gospodinjstkih aparatov,
- industrijo jakega toka –
elemente iz najkvalitetnejših
termoplastov,
- elemente za proizvodnjo raznih
vrst akumulatorjev,
- razne plastične artikle
za široko potrošnjo,

Vsi proizvodi so visoko kvalitetni.
Termoplastične izdelke po želji gal-
vaniziramo.
Priporočamo se za naročila industrije
in trgovske mreže.
Zagotavljamo solidno kvaliteto, hitro
dobavo in ugodne cene.

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

ZDRUŽENO PODJETJE
SLOVENSKE ŽELEZARNE

S.O.P.O.

ŽELEZARNA RAVNE

Tovarna plemenitih jekel
RAVNE NA KOROŠKEM

IZDELUJEMO:

- LITA
- KOVANA IN
- VALJANA JEKLA

OB PRAZNIKU REPUBLIKE
ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM!

TOPLARNA Ljubljana

- proizvaja električno energijo,
- proizvaja toplotno energijo in tehnološko paro za potrebe komunalnega gospodarstva Ljubljane,
- prodaja pepel kot polnilni oziroma gradbeni material, destilirano vodo in kremenčev pesek,

S svojim delom pomagamo izboljševati delovne in življenjske razmere prebivalcev širše in ožje družbene skupnosti.

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV NOVA GORICA
SKUPŠČINA OBČINE NOVA GORICA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS NOVA GORICA
OBČINSKA KONFERENCA SZDL NOVA GORICA
OBČINSKA KONFERENCA ZMS NOVA GORICA
OBČINSKI ODBOR ZB NOVA GORICA

ČESTITAJO VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

ČESTITA VSEM
DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

AVTOOBNOVA
MARIBOR

SERVIS

podjetje za generalna,
srednja in tekoča
popravila avtomobilov

- opravljamo vse vrste popravil na vozilih TAM, generalni remont motorjev TAM po sistemu zamenjave, izvajamo usluge na vozilih mercedes, brušenje motorne gredi in valjev, obdelava zavornih bobnov, popravila vseh vrst agregatov motorjev in popravila na tlačilkah Bosch

ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
- 29. NOVEMBER!

Ob dnevu republike
čestitamo
vsem občanom
občine Murska Sobota
in vsem
delovnim ljudem!

SKUPŠČINA OBČINE
MURSKA SOBOTA
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
MURSKA SOBOTA
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
MURSKA SOBOTA
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
MURSKA SOBOTA
OBČINSKA KONFERENCA ZMS
MURSKA SOBOTA
OBČINSKI ODBOR ZB
MURSKA SOBOTA

Veliko izbiro

- stavbnega pohištva, parketa,
- salonita, opeke,
- bitumenskih izdelkov,
- teraco plošč, cementa,
- italijanskih keramičnih ploščic in drugega gradbenega materiala ter premoga in strešne konstrukcije po naročilu

VAM NUDI
TRGOVSKO IN LESNO
PROIZVODNO PODJETJE

62000 MARIBOR, VALVAZORJEVA 3

Prodajamo na devize z 10 %
popustom!

VSEM POSLOVNIM
PRIJATELJEM
IN DELOVNIM LJUDEM
ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
- 29. NOVEMBER!

**Gozdno
gospodarstvo
Ljubljana**

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

**MONTAŽNO PROIZVODNO
PODJETJE**
62000 Maribor, Meljski dol 1

POSLOVNI PREDMET: projektiranje ter instaliranje vodovodov in sanitarnih naprav, centralnega gretja in klimatskih naprav, instalacije hladilnic, sušilnic, termotehničnih in namakalnih naprav, plinskih napeljav, cestnih vodovodov, proizvodnja izdelkov za instalacije vodovodnih in toplovodnih naprav, proizvodnja hlevske opreme ter izdelkov birotehnike; uvozno izvozna dejavnost in zastopanje inozemskih firm.

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER IN JIM ŽELIMO ŠE VELIKO DELOVNIH USPEHOV!

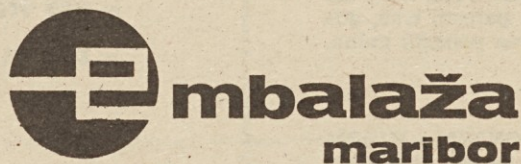
export — import — en gros — en detail

s poslovnimi enotami: MARIBOR — POLJČANE —
DRAVOGRAD — ŠENTILJ — PREVALJE —
SLOVENSKA BISTRICA — ORMOŽ —
GRAD ŠTATENBERG

vam nudi asortiment prehrabnega in industrij-
skega blaga ter gostinske storitve.

- v svojih grosističnih skladiščih v Mariboru, Polj-
čanah, Dravogradu in Ormožu
- prodajalnah na področju Slovenije in Hrvatske
- v gostinskih obratih Grada Štatenberg

ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

grafično predelovalno podjetje

MELJSKA CESTA 86 — telefon: 22-871
telex: 33 235 YU EMBAMB

Proizvaja: vse vrste papirnih tekstilnih cev, papirne cevi in tuljce.

Projektira in izdeluje: najsodobnejšo, kvalitetno embalažo iz papirja, lepenke in kartona.

ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

- OBČINSKI SVET
ZVEZE SINDIKATOV
AJDOVŠČINA
- SKUPŠČINA OBČINE
AJDOVŠČINA
- OBČINSKA KONFERENCA ZKS
AJDOVŠČINA
- OBČINSKA KONFERENCA SZDL
AJDOVŠČINA
- OBČINSKA KONFERENCA ZMS
AJDOVŠČINA
- OBČINSKI ODBOR ZB
AJDOVŠČINA

čestitamo vsem delovnim
ljudem za praznik
republike —
29. november!

**MARIBORSKA PLINARNA
komunalno podjetje Maribor**

ČESTITA VSEM DELOVNIM
LJUDEM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

INTES SOZD-PO

MARIBOR, Meljska c. 12

- Izredno bo zadovoljen vaš gost in vaša družina, če boste skrbno pripravili kvalitetne testenine renomirane tovarne »Intes«. Do-
bite jih v vsaki trgovini.
- Obogatite vašo prehrano z Intes »Zlatimi kroglicami« in »Zlatimi fritati«. Prepričajte se o visoki kvaliteti in vselej boste zadovoljni.

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

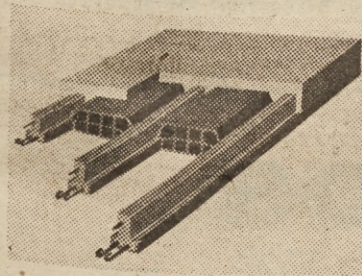
**Trgovsko podjetje
»MURKA« — LESCE**

čestita vsem delovnim ljudem
za praznik republike — 29. november —
in jim želi veliko delovnih uspehov!

POGREBNO PODJETJE MARIBOR

čestitamo
za praznik republike —
29. november!

»NORMA« MONTAŽNI STROP

Norma strop je se-
stavljen iz nosilcev
kvalitetnega armira-
nega betona MB 300
z opečno oblogo,
opečnih polnil ter
tlačnega betona.

**KMETIJSKA ZADRUGA
SELNICA OB DRAVI**

- proizvaja v lastnih plantažnih nasadih
kvalitetna jabolka in hruške,
- nudi pomoč svojim kooperantom
pri urejanju in preusmeritvi kmetij,
- nudi ves reprodukcijski material
za kmetijstvo,
- opravlja traktorske in prevozne storitve,
- kupuje vse vrste gozdnih sadežev.

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

OPEKARNA RADVANJE

Maribor, Streliška ul. 16a

čestitamo za praznik republike —
29. november!

**Tovarna
stikalnih
naprav
Maribor**

čestitamo
za praznik
republike
29. november!

transturist

Š K O F J A L O K A J U G O S L A V I J A
ZDRUŽENO TURISTIČNO, PROMETNO IN GOSTINSKO PODJETJE

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Proizvodni program:
FOTELJ ŽIVKO S PODNOŽNIKOM

funkcionalen z možnostjo prilagajanja nagiba, ogrodje luženo na tik, oreh ali brest. Oblazinjenje: peresni trak, gumirani kokos, MOLTOPREN pena. Blazine: uvožena perforirana penasta guma, pohištveno blago: domače

GARNITURA KAJETAN

sestavljena iz troseda in dveh foteljev: ogrodje: smrekovina, bukovina. Oblazinjenje: peresni trak, gumirani kokos, MOLTOPREN pena. Blazine: uvožena perforirana penasta guma. Pohištveno blago — domače.

GARNITURA ISTRA

Sestavljena iz troseda, raztegljivega v ležišče v velikosti 1900 x 1200 mm, ter dveh foteljev. Ogrodje: smrekovina — bukovina. Oblazinjenje: peresni trak, gumirani kokos, MOLTOPREN pena. Blazine: uvožena perforirana penasta guma. Pohištveno blago: uvoženo ali domače.

SE PRIPOROČA NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC!

VSEM DELOVNIM LJUDEM
ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

»L E S« – LESNO INDUSTRIJSKO IN TRGOVSKO PODJETJE – PTUJ

PROIZVAJAMO VSE VRSTE ŽAGANEGA LESA
STALNO IMAMO NA ZALOGI:

- vse vrste zidnih in podnih keramičnih ploščic
- komplete za opremo sanitarnih prostorov
- bogato izbiro prevlek
- parkete, ladijski pod in zidne obloge
- vse vrste stavbnega pohištva
- cement, apno in druge gradbene materiale

● SE PRIPOROČAMO!

● ČESTITAMO OB DNEVU REPUBLIKE!

TOVARNA AVTOOPREME PTUJ

PRIPOROČAMO IZDELKE NAŠEGA PROIZVODNEGA
PROGRAMA:

- programatorje za reguliranje delovanja brisalcev vetrobranskega stekla in varnostnih utripalk
- varnostne pasove
- ostalo avtomobilsko opremo

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

»PLESKAR«

slikarsko-pleskarsko
in antikorozijsko
podjetje
Ptuj, Heroja Lacka 5

NUDIMO:

- antikorozijsko zaščito vseh vrst konstrukcij in opreme
- zaščito betonskih in lesenih površin
- kompresorske storitve
- slikarske, pleskarske in črkoslikarske usluge
- polaganje tapet vseh vrst

VSEM
DELOVNI MLJUDEM
ČESTITAMO
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

TGA KIDRIČEVO

tovarna glinice
in aluminija
Kidričevo

ČESTITA

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

Trgovsko podjetje
na veliko in malo
»I Z B I R A«
PTUJ

se toplo priporoča
cenjenim kupcem
s svojimi bogato
založenimi
enotami v mestu
in na podeželju
z vsemi vrstami
prehrambenega
blaga,
gospodinjskih
aparatur,
z veliko
izbiro pohištva,
graditelje
lastnih domov
pa oskrbi z vsem
potrebim
materialom.

VSEM
DELOVNIM
LJUDEM
IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM
ČESTITAMO
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV LJUTOMER
OBČINSKA KONFERENCA ZKS LJUTOMER
OBČINSKA KONFERENCA SZDL LJUTOMER
SKUPŠČINA OBČINE LJUTOMER
OBČINSKA KONFERENCA ZMS LJUTOMER
OBČINSKI ODBOR ZB LJUTOMER

čestitajo vsem delovnim ljudem
za praznik republike — 29. november!

gozdno
gospodarstvo
bled

- ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
- ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
- 29. NOVEMBER!

HELIOS

KEMIČNA INDUSTRIJA DOMŽALE, LJUBLJANSKA 114

ZA POTREBE INDUSTRIJE IN ŠIROKE POTROŠNJE PROIZVAJAMO:

- Osnovne temeljne barve in kite
- Emajle DOM, DOM EXTRA, LUMALIN, LUMALIN EXTRA, TESAROL, TESOLUX, PIRATOL SUPER, za notranji in zunanji premaz
- Nitro lake in emajle za les in kovino
- Dvokomponentne lake in emajle za les in kovino
- HELIOPOL (poliester) lake in emajle
- Eno in dvokomponentne lake in emajle NITROPLAST in HELIODUR
- Premaze za embalažo in kovinsko predelovalno industrijo
- Premaze za avtoindustrijo MOBIL in AVTOLUX
- Alkidne in disperzijske barve HELIODEN in HELIOPLAST
- Svinčene okside (minij, glajenko)
- Svinčeno belilo in sulfat
- Kromove pigmente
- Kazeinske in kolodijske barve za usnje
- Škrobe (krompirjev in koruzni) naravne in razgrajene

ZA PRAZNIK REPUBLIKE ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM!

KOVINOTEHNA CELJE

čestita vsem delovnim ljudem
za praznik republike – 29. november –
in jim želi še veliko delovnih uspehov!

ELEKTROTEHNIČNO
PODJETJE
MARIBOR –
Maribor

ČESTITA
VSEM
DELOVNIM
LJUDEM
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

SAVSKE ELEKTRARNE
LJUBLJANA
Hajdrihova 2

- čestitamo
- vsem delovnim ljudem
- za praznik republike –
- 29. november!

GOSTINSKO
PODJETJE

»J E L E N«
Slovenske
Konjice

KOLEKTIVA GOSTIŠČ

»JELEN« in
»PRI MOSTU«

Z VSEMI
GOSTINSKIMI
OBRATI
ČESTITATA
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

- VZDRŽUJEMO, REKONSTRUIRAMO,
- MODERNIZIRAMO IN GRADIMO NOVE
- CESTE IN CESTNE OBJEKTE
- TER IZVAJAMO DRUGE NIZKE GRADNJE

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE – 29. NOVEMBER!

ZAVAROVALNICA MARIBOR

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE – 29. NOVEMBER!

TOVARNA ČEVLJEV

ČESTITAMO
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER
IN JIM ŽELIMO
SE VELIKO DELOVNIH USPEHOV!

Proizvodno podjetje
»OLGA MEGLIČ«
PTUJ, Vošnjakova 6

Podjetje proizvaja
kovinske, plastične,
šiviljske in
vrbopletarske
proizvode.
Se priporočamo!

Čestitamo za
praznik republike,
29. november!

Skupščina občine Slovenske Konjice

čestita vsem delovnim
ljudem za praznik republike
– 29. november!

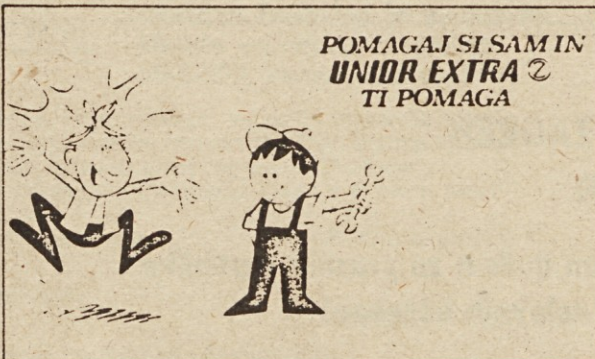
- OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV
RIBNICA NA DOLENJSKEM
- OBČINSKA SKUPŠČINA
RIBNICA NA DOLENJSKEM
- OBČINSKA KONFERENCA ZKS
RIBNICA NA DOLENJSKEM
- OBČINSKA KONFERENCA SZDL
RIBNICA NA DOLENJSKEM
- OBČINSKA KONFERENCA ZMS
RIBNICA NA DOLENJSKEM
- OBČINSKI ODBOR ZB
RIBNICA NA DOLENJSKEM

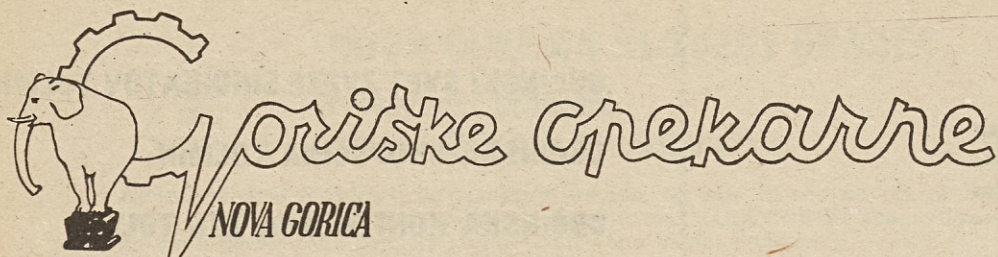
čestitamo vsem delovnim
ljudem za praznik republike
– 29. november!

KOVAŠKA INDUSTRIJA – ZREČE

ČESTITAMO
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE –
29. NOVEMBER!

SEDEŽ VOLČJA DRAGA

ČESTITAMO
VSEM
DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER
IN JIM ŽELIMO
ŠE MNOGO
DELOVNIH USPEHOV!

**OBČINSKI SVET
ZVEZE SINDIKATOV
SLOVENJ GRADEC**

»SIGMA« – PTUJ

podjetje gumi in kovinskih izdelkov s servisi:
Crvena zastava, TAM, Škoda, NSU in Tomos

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE, 29. NOVEMBER!

rast

KOMUNALNO PODJETJE
LJUBLJANA
RIMSKA CESTA 24

VSEM
DELOVNIM
LJUDEM
ČESTITAMO
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE
IN JIM
ŽELIMO
ŠE VELIKO
DELOVNIH
USPEHOV!

ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE –
29. NOVEMBER!

SGP Graditelj Kamnik

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
IN JIM ŽELI ŠE VELIKO
DELOVNIH USPEHOV!

ZALOŽBA »OBZORJA« – MARIBOR

- DOMAČE IN TUJE KNJIGE, ŠOLSKE IN
- PISARNIŠKE POTREBŠČINE,
- MUZIKALIJE IN GRAMOFONSKE PLOŠČE
- KUPUJTE V POSLOVALNICAH
- ZALOŽBE »OBZORJA«
- V MARIBORU IN CELJU!

Čestitamo vsem delovnim ljudem
za praznik republike –
29. november!

Kovinoplastika Lož

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE – 29. NOVEMBER!

JEKLO

TOVARNA KOVANIH IZDELKOV

Ruše pri Mariboru

Proizvajamo različne kovane izdelke, predvsem različne vrste sekir in krampov, cepine, tesle, specialna gozdarska orodja in odkovke.

Navedeni program proizvodnje smo dopolnili z garniturami za reševanje, z garniturami za avtomobiliste proti vsem nepravilnostim, z armaturami iz nerjavečega jekla za živilsko in kemično industrijo, odkovki za motorno industrijo, prirobnicami in deli za motorno kobilnico.

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE –
29. NOVEMBER!

MARIBORSKE LEKARNE
Maribor – Gosposka ul. 3

CEMENTNINARSTVO POLJANA
Prevalje

čestitamo vsem delovnim
ljudem za praznik republike –
29. november!

ČESTITA VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM
IN OBČANOM ZA PRAZNIK REPUBLIKE –
29. NOVEMBER!

NOVOST
ČOPOVA 7, LJUBLJANA

čestitamo vsem delovnim ljudem
za praznik republike
in še posebej za 30-letnico
izhajanja Delavske enotnosti!

KREDITNA BANKA ZAGREB
FILIALA 8 MARIBOR

- čestita vsem delovnim ljudem za praznik republike
- in jim želi še veliko delovnih uspehov!

Alma

obrtno proizvodno podjetje – MARIBOR, Strossmayerjeva 26

proizvaja:

- polietilensko embalažo
- maropen embalažo iz styropora za potrebe živilske industrije
- polietilensko mrežo POLYNET
- galanterijske izdelke iz PVC folije ter podobnih materialov

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

»INSTALATER« – PREVALJE

čestitamo za praznik republike in želimo vsem delovnim ljudem še veliko delovnih uspehov!

IMONT industrija kemične obdelave leša
dravograd

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE IN JIM ŽELI ŠE VELIKO DELOVNIH USPEHOV!

VODNA SKUPNOST DRAVA-MURA
Maribor

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE – 29. NOVEMBER – IN JIM ŽELI ŠE VELIKO DELOVNIH USPEHOV!

GOZDNO GOSPODARSTVO MARIBOR

Z GOZDNIMI OBRATI:

Ruše, Lovrenc na Pohorju, Podvelka, Ožbalt ob Dravi, Maribor, Reka-Pohorje, Slovenska Bistrica, Oplotnica, Ptuj in Ormož, OBRATOM ZA GRADNJE OBRATOM ZA UREJANJE GOZDOV OBRATOM ZA LOV IN RIBOLOV in OBRATOM ZA GOSPODARJENJE S STANOVANJSKIMI HIŠAMI

ureja, neguje, vzgaja in gospodari z gozdovi SLP ter gozdovi v državljanski lastnini, samostojno gradi gozdne komunikacije in gozdarske stavbe, goji divjad in izvaja lovski in ribolovni turizem.

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE

LJUBLJANA, Korytkova 2

KINO PODJETJE MARIBOR

Grajska ul. 5

Obiščite naše kinematografe:

- UDARNIK,
- PARTIZAN,
- UNION,
- KINO GLEDALIŠČE in
- POBREŽJE.

Čestitamo za praznik republike – 29. november!

Zavod za zaposlovanje in rehabilitacijo invalidov

BODOČNOST

MARIBOR, DALMATINOVA UL. 1

proizvaja industrijske in obrtne izdelke, opravlja obrtne storitve in vrši poklicno rehabilitacijo v svojih oddelkih:

- kovinarstvo,
- krojaštvo-šiviljstvo,
- mizarstvo,
- tiskarna,
- knjigovoznica,
- kartonaža,
- servisna in varnostna služba s čistilci industrijskih in upravnih prostorov,
- afitiranje lepakov.

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER

»SVILA«

tekstilna tovarna MARIBOR

proizvaja raznovrstne svilene, umetno svilene, polsvilene in sintetične tkanine ter tkanine iz mešanic različnih tekstilnih materialov v gladkih in vzorčastih izvedbah.

- ČESTITAMO
- ZA PRAZNIK
- REPUBLIKE –
- 29. NOVEMBER!

IMP LJUBLJANA

- čestita
- vsem delovnim ljudem
- za praznik republike
- in jim želi še veliko
- delovnih uspehov!

PRIMORJE EXPORT

PODJETJE ZA PROMET BLAGA IN STORITEV S TUJINO

NOVA GORICA JUGOSLAVIJA

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE – 29. NOVEMBER!

Jeklotehna

export-import trgovsko podjetje s tehnično železnino in kovinskim blagom na debelo in drobno MARIBOR, Partizanska cesta 34

- nudi svojim cenjenim odjemalcem bogato zalogo valjanih in vlečenih proizvodov črne metalurgije in barvastih kovin, široke potrošnje, instalacijskega
- in vijačnega blaga, orodja, ležajev, brusnih plošč ter elektro materiala.
- Za kupce v Murski Soboti smo odprli novo poslovno enoto s širokim asortimajem blaga in ugodnimi cenami.
- Obiščite tudi naše detaljne trgovine in veleblagovnico »MERKUR«, ki posluje na prodajni površini 8800 m².

Za cenjena naročila se priporoča kolektiv

»JEKLOTEHNE«

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

SGP GRADIŠČE CERKNICA

čestita vsem delovnim ljudem za praznik republike – 29. november!

TOVARNA UMETNIH BRUSOV MARIBOR

čestitamo
za praznik republike –
29. november!

- OBČINSKI SVET
ZVEZE SINDIKATOV
SLOVENSKA BISTRICA
- OBČINSKA KONFERENCA ZKS
SLOVENSKA BISTRICA
- OBČINSKA KONFERENCA SZDL
SLOVENSKA BISTRICA
- SKUPŠČINA OBČINE
SLOVENSKA BISTRICA
- OBČINSKA KONFERENCA ZMS
SLOVENSKA BISTRICA
- OBČINSKI ODBOR ZB
SLOVENSKA BISTRICA

- čestitamo
- vsem delovnim ljudem
- za praznik republike –
- 29. november!

impol

industrija metalnih polizdelkov - slovenska bistrica

TELEX: 033 113 ● TELEFON: SLOVENSKA BISTRICA 81-060, 81-061, 81-062; MARIBOR 22-914 ● TEKOČI RAČUN: 5181-1-513 ● ŽELEZNIŠKA POSTAJA: PRAGERSKO
BRZOJAV: IMPOL SLOVENSKA BISTRICA

IZDELUJEMO: IZ ALUMINIJA IN ALUMINIJSKIH LEGUR
– pločevino, trakove, rondela, ročice, palice, cevi, profile
– žico, vrvi in vrvi z jeklenim vložkom

V lastnem konstrukcijskem biroju projektiramo vse vrste aluminijских konstrukcij — vrata, okna, fasadne elemente, samonosilne fasade in aluminijске nosilne konstrukcije — po naročilu.

Obrat za aluminijске konstrukcije na osnovi teh projektov izdeluje in vrši montažo konstrukcij.

V obratu za površinsko obdelavo brusimo, poliramo in eloksiramo vse vrste profilov in elemente v želenih barvah.

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER!

BIROSTROJ

Podjetje za mehanografsko-tehnične storitve
in zastopanje inozemskih tvrdk

MARIBOR, MLADINSKA 3, telefon 23-743

Generalno zastopstvo: Büromaschinen-Export GmbH, Berlin – DDR: ASCOTA – SOEMTRON – OPTIMA
– CELLATRON – ROBOTRON – konsignacijsko skladišče rezervnih delov
– mehanografska organizacija – šolanje strojnih knjigovodij – tehnični servis na vsem področju
SFR Jugoslavije.

Biro-oprema: Generalno zastopstvo »Interreif« Wien. STAHLHOF oprema za ERC, STAUDLE
obrezovalni avtomati – NASHUA Disc-Pack – ILFORD magnetni trakovi – SIMPLEX TIME RECORDER
naprave za merjenje in registracijo časa. Tiskovine – drobna oprema – pisarniški pripomočki.

- VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
- ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE – 29. NOVEMBER!

DES

združeno podjetje za distribucijo
električne energije Slovenije

ELEKTRO MARIBOR
Maribor, Vetrinjska 2

čestita vsem delovnim ljudem
za praznik republike – 29. november!

Veletrgovina

»KOLONIALE« – MARIBOR
PE PLANIKA

Slovenska Bistrica

ČESTITAMO

ZA PRAZNIK REPUBLIKE –
29. NOVEMBER!

GOSTINSKO PODJETJE MARIBOR
Dvořakova 3

- Dnevno sveže ribe na žaru v restavraciji »Rotovška klet«, Glavni trg 14 v Mariboru
 - Nudimo: zobatca, branzino, orade, krape, lignje s tatarsko omako.
 - V novembru: slovenske narodne jedi, domače kolone.
 - V decembru: madžarske narodne jedi.
- Cene so ugodne in dostopne vsakemu gostu.

ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

KREDITNA BANKA PTUJ

PRAVI NASLOV ZA DENARNE ZADEVE

SE PRIPOROČAMO IN ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE – 29. NOVEMBER!

ELEKTROKOVINA TOVARNA ELEKTROKOVINSKIH IZDELKOV MARIBOR

PROIZVODNI PROGRAM:

SVETILKE

za fluorescenčne cevi za razsvetljavo notranjih prostorov; za živosrebne žarnice za razsvetljavo industrijskih in montažnih hal, pristanišč, gradbišč, cest, ulic in parkov; za natrijeve žarnice za razsvetljavo ulic in cestnih križišč; za žarnice s kovinsko nitko.

PREDSTIKALNE NAPRAVE

za fluorescenčne cevi, za živosrebne in natrijeve žarnice.

ELEKTROMOTORJI

trifazni za moči od 0,09 do 7,5 kW, enofazni za moči od 0,12 do 2,2 kW z mednarodnimi vgradnimi merami po IEC (International Electrotechnical Commission) v normalnih izvedbah in specialnih konstrukcijah.

ROTODINAMIČNE ČRPALKE

horizontalne:

s trifaznim elektromotorjem, za pretok vode do 350 l/min in manometrično višino do 78 m H₂O; z enofaznim elektromotorjem, za pretok vode do 90 l/min in manometrično višino do 52 m H₂O.

vertikalne:

s trifaznim elektromotorjem za pretok vode do 350 l/min in manometrično višino do 190 m H₂O.

HLADILNE ČRPALKE

za obdelovalne stroje

s trifaznim elektromotorjem — velikost cevni priključkov ¾"

BRUSNI IN POLIRNI STROJI

za velikost brusnih plošč od 150 do 250 mm z enofaznim elektromotorjem;
za velikost brusnih plošč od 150 do 400 mm s trifaznim elektromotorjem;
za velikost polirnih plošč od 150 do 250 mm z enofaznim elektromotorjem;
od 150 do 400 mm s trifaznim elektromotorjem.

RINEŽI — elektrohidravlični mehanizmi

s trifaznim elektromotorjem — z dvizno silo od 45 do 185 kg in hodom od 50 do 160 mm.

STENSKI VENTILATORJI

z enofaznim elektromotorjem, za pretok zraka 13 in 25,5 m³/min in trifaznim elektromotorjem, za pretok zraka 27,5 m³/min.

- VSEM DELOVNIM LJUDEM
- IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ČESTITAMO
- K PRAZNIKU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU!

Gradbeno podjetje »DRAVA« — PTUJ Osojnikova 9

čestita vsem delovnim ljudem
za praznik republike in jim želi
še veliko delovnih uspehov!

V Ptuj vas pričakuje
gostinsko podjetje
»HALOŠKI BISER — GRAD BORL«

s svojimi obrati: ;

- Grajska restavracija
- gostilna Ribič
- Rozika
- Grozd
- Pošta
- Novi svet
- Turist
- Haložan
- Pivnica »Zlatorog«
- Okrepčevalnica »Evropa«
- Letovišče grad Borl in hotel
- Poetovio,

kjer vas bodo postregli z odlično
hrano in visokokvalitetnimi vini.

ZA CENJENI OBISK
SE PRIPOROČA KOLEKTIV
IN ČESTITA VSEM
DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER!
G. P. »Haloški biser — grad Borl«
Ptuj

Strojoplast

ELEKTROINSTALACIJSKI MATERIAL, KOVINSKI
IZDELKI, PLASTIKA
MARIBOR, KEJŽARJEVA 3 a, tel. (062) 21-486
IZDELUJEMO
ELEKTROINSTALACIJSKI
MATERIAL:

- vrstne sponke za preseke
vodnikov do 240 mm²
- signalne svetilke,
- signalne puščice,
- elemente za ožičenje,
- montažne elemente
in drobni material za potrebe
stikalne tehnike.

Vsi naši proizvodi so visoko
kvalitetni. Zagotavljamo promptno
dobavo in ugodne cene.

VSEM
DELOVNIM LJUDEM
ČESTITAMO
K PRAZNIKU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU!

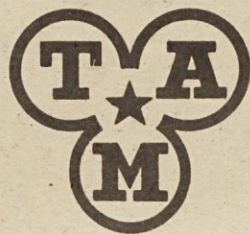

TOVARNA POHIŠTVA

65270 AJDOVŠČINA

p. p. 81,
tel.: 065-73-011
telegram:
LIPA Ajdovščina
Telex:
34 340 YU LIPA

ČESTITA
VSEM DELOVNIM
LJUDEM
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE —
29. NOVEMBER —
IN JIM ŽELI
ŠE VELIKO
DELOVNIH
USPEHOV!

TOVARNA AVTOMOBILOV IN MOTORJEV — MARIBOR

Tovornjake, specialna vozila in avtobuse TAM
nabavite po tovarniških prodajnih cenah v

- PRODAJNI ORGANIZACIJI TAM,
- MARIBOR, LJUBLJANSKA 6

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

AGROSERVIS MARIBOR

Tržaška cesta 94 — poštni predal 55

- Nudimo popravila vseh vrst traktorjev, kme-
tijskih strojev in ostale mehanizacije. Vršimo
● generalni remont za motorje IMR, Austin
● Morris, garancijski servis za IMT, Steyer,
● IMV, INDOS.
- Trgovina z rezervnimi deli. Izdelujemo opre-
mo za mlekarne in ostalo predelovalno indu-
● strijo v sodelovanju s firmo Alfa-Laval, vsa-
● kodnevni tehnični pregledi motornih vozil.

OB PRAZNIKU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU
ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM!

Komunalno podjetje Ptuj

čestita
vsem delovnim
ljudem za praznik
republike —
29. november!

Trgovsko podjetje »ZARJA« — ORMOŽ

čestita
vsem delovnim ljudem
za praznik republike —
29. november —
in se priporoča!

„teksta“

TOVARNA SUKANCEV
IN POZAMENTERIJE
MARIBOR, VODOVODNA ULICA 20

- Proizvajamo vse vrste
- lanenih in bombažnih
- večnitnih sukancev
- in pozamenterije.

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER!

čestita
vsem
delovnim
ljudem
za praznik
republike —
29. november!

OGRAD ORMOŽ

VEMA

MARIBOR
PARTIZANSKA CESTA 13 a

VELETRGOVINA

VEMA

MARIBOR

nudi v svojih trgovinah veliko izbiro
tekstilnega, galanterijskega
in prehrabnega blaga
Obiščite prodajalne »VEMA« in
zadovoljni boste!

ISKRENE ČESTITKE VSEM
DELOVNIM LJUDEM OB DNEVU
REPUBLIKE ŽELI KOLEKTIV
VELETRGOVINE
»VEMA« MARIBOR!

TOPOL

LESNA INDUSTRIJA

ILIRSKA BISTRICA

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITAMO
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

NAJVEČJI USPEH HIDROMONTAŽE

Na največjem gradbišču

Eden največjih poslovnih uspehov mariborskega podjetja Hidromontaža je nedvomno zmaga v hudi mednarodni konkurenci na natečaju za opremljanje velikanskega energetskega in melioracijskega sistema Tarbela Dam v Zahodnem Pakistanu. Delavci Hidromontaže bodo tu vgradili blizu 24 tisoč ton najrazličnejše opreme; precejšen del opreme, ki so jo že vgradili in jo še bodo, je jugoslovanskega izvora.

Hidromontaža je na tem velikanskem objektu uspela podpisati pogodbo o montaži celotne hidromehanske opreme. Se pravi, kot so nam pripovedovali v podjetju: na pomožni pregradi, na prelivih, na vtokih v dovodne predore, na iztokih ter montažo štirih Francisovih turbin in generatorjev moči 175 MW, skupaj s stikališčem in splošno elektromontažo na celotnem objektu.

Dругih podrobnosti ne bi opisovali, saj navsezadnje Hidromontaža ni postala znana le po tem, zadnjem uspehu. Najbrž pa ni vsakomur znano, da je to podjetje „imelo svoje prste vmes“ pri gradnji slehernega energetskega objekta pri nas po vojni in da je montiralo opremo tudi za vrsto drugih tovarn, denimo za cementarne, tovarne iverk, opremo v rudnikih itd.

VODILNO MONTAŽNO PODJETJE

Podjetje prav gotovo sodi med največja montažna podjetja pri nas, nemara pa je tudi največje.

V Hidromontaži so nam suhoparno naštevali, kaj vse so že zmontirali, s katerimi deli se ukvarjajo zdaj in kje. Poskusili bomo navreči nekaj teh podatkov, ki po svoje zgovorno pričajo o tem, kako gibko mora biti vodenje podjetja, katerega sleherni delovna skupina, sleherni gradbišče je tako rekoč gospodarska enota zase in pri katerem se delovne skupine stalno spreminjajo.

Delavci Hidromontaže se vsako leto „raztepejo“ po nekako 30 gradbiščih. Mnoga med njimi so v tujini, razdalje med gradbišči pa so včasih daljše od 10.000 kilometrov. Podjetje je opravljalo in še opravlja svoja dela na gradbiščih tovarn in energetskih objektov — večinoma termoelektrarn — v obeh Nemčijah, v Holandiji, na Cejlonu itd.

IZVOZ RASTE

Dobršen del opreme, ki jo je Hidromontaža vgradila doma in po svetu, je domačega porekla. Do konca oktobra letos je izvozila za okroglo 6,5 milijona dolarjev jugoslovanske opreme, pri čemer je precej preseгла plan izvoza, zastavljenega za vse letošnje leto.

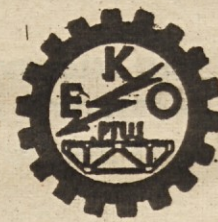
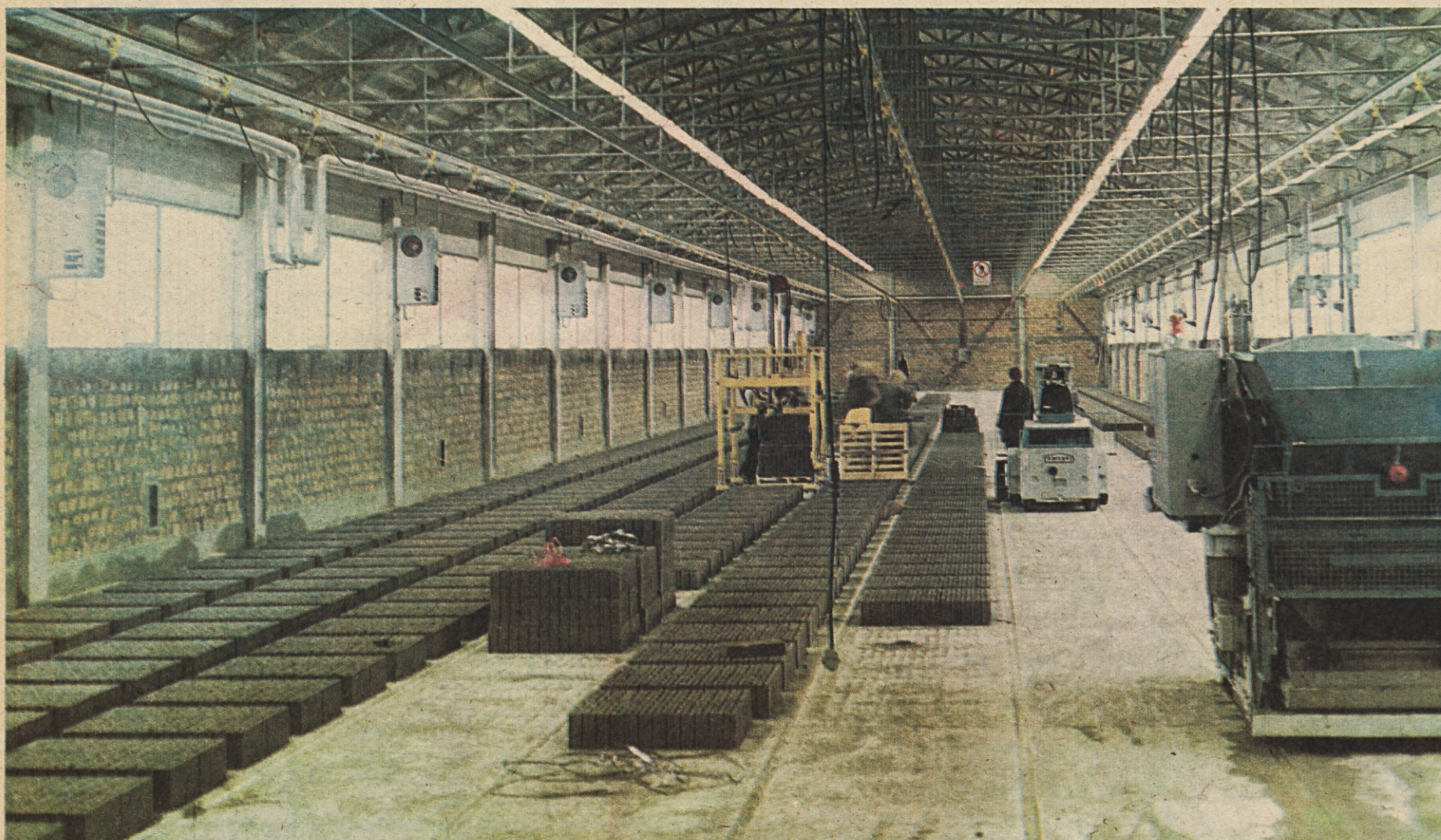
V zadnjih letih izvoz opreme preko Hidromontaže stalno narašča. Pred tremi leti je podjetje na tujem vgradilo le za 100.000 dolarjev domače opreme. Naslednje leto se je vrednost izvoza povzela na tri milijone dolarjev, lani je bila večja še za milijon dolarjev, letošnje rezultate, ki so presegli vsa pričakovanja, pa smo že opisali.

Rastoča vrednost del, ki jih delavci Hidromontaže opravljajo v tujini, olajšuje položaj podjetja doma. Upadanje investicijske zagnanosti zmanjšuje poslovne uspehe. Letos so le-ti sicer zelo ugodni, saj bo podjetje do konca leta najverjetneje kar za polovico povečalo svoj poslovni rezultat na domačem trgu. Vendar je to posledica tudi pritekanja plačil za nekatera dela, opravljena v prejšnjih letih. S takšnim nihanjem konjunktura v podjetju seveda računajo, saj je to pri njihovi dejavnosti značilno. Iz težav, ki jih povzročajo položaj na domačem trgu, jih deloma rešujejo posli, opravljeni v tujini. Letos izboljšujejo finančni položaj podjetja tudi nekatera zaostala plačila kot smo že omenili. Rezultat tega je, da bo podjetje po vsej verjetnosti že v začetku prihodnjega leta splavalo iz neprijetnih voda težke ne-likvidnosti, ki je Hidromontažo še posebej močno težila v minulem letu.

Vse to kajpak spodbuja kolektiv, da išče vedno nove načine in pota za nadaljnji razvoj in da ni nikoli zadovoljen z doseženim.

To je trenutno največje gradbišče na svetu: Tarbela Dam, melioracijski in energetski sistem na reki Ind v Zahodnem Pakistanu. Delavci Hidromontaže so tu že četrto leto.

Montažno
podjetje
»ELEKTRO-
KOVINAR«
Ptuj

ČESTITA
VSEM DELOVNIM
LJUDEM IN
POSLOVNIM
PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

Standardinvest in SGP Pionir sta postavila v Ljubljani ob Kamniški progi tovarno za izdelavo lahkih zidakov iz ekspanzirane gline — imenovanih legozidaki.

DELAVSKA ENOTNOST

Glasilo ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE, izdaja ČZP Delavska enotnost v Ljubljani. List je bil ustanovljen 20. novembra 1942. Ureja ga uredniški odbor. V. d. glavnega in odgovornega urednika BOJAN SAMARIN. Naslov uredništva in uprave: Ljubljana, Dalmatinova ulica 4, poštni predal 313/VI, telefon uredništva 316-672, 323-554, 316-695 in 310-033. Račun pri SDK v Ljubljani, št. 50100-601-11807, devizni račun pri Ljubljanski banki št. 50100-620-107-12100. — Posamezna številka stane 50 par. Naročnina je četrtletna 6,50 din — polletna 13 din — in letna 26 din. — Rokopisov ne vračamo. — Poština plačana v gotovini. — Tiska ČZP »Ljudska pravica«, Ljubljana. — Po pristojnem mnenju št. 421-2/72 oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.